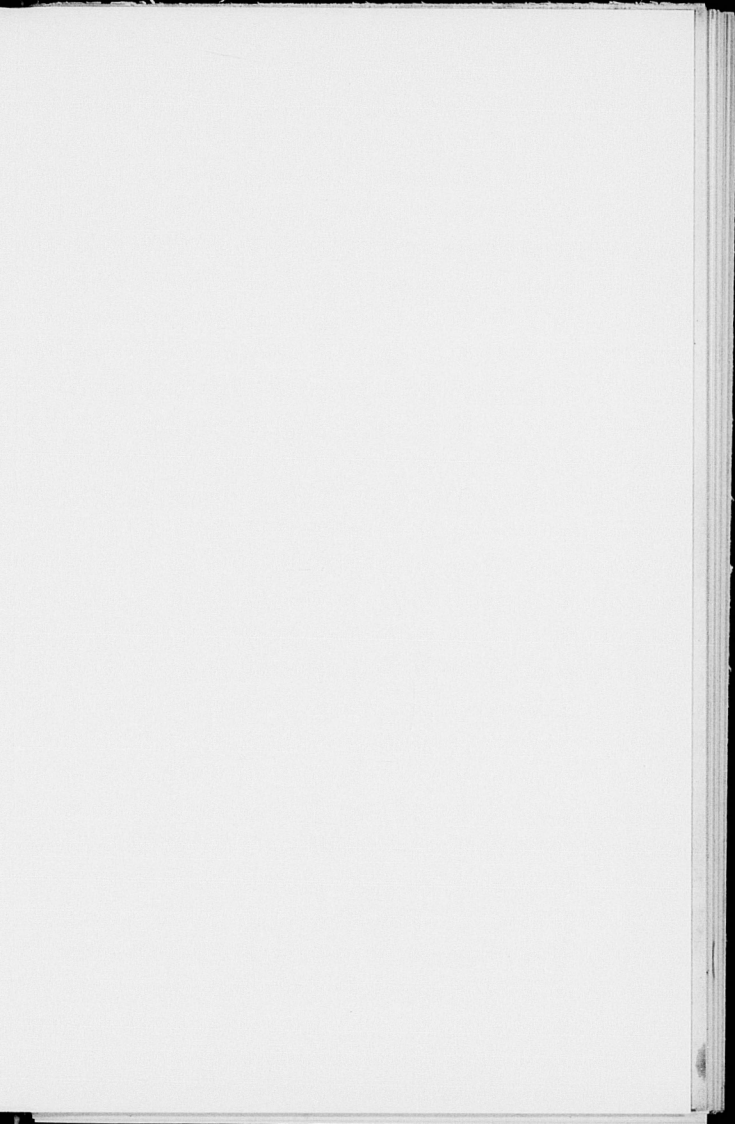


ALV.

Vak 119

146





478

TE

K

Stoc

122 146

HANDBOEKJE

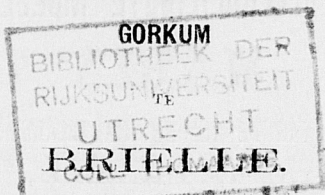
TEN GEBRUIKE DER BEDEVAARTGANGERS

VAN

KAATSHEUVEL, WAALWIJK EN OMSTREKEN

NAAR HET GRAF DER NEGENTIEN

HH. MARTELAREN VAN



(Kerkelijk goedgekeurd.)



TILBURG.

STOOMDRUKKERIJ VAN HET R. K. JONGENS-WEESHUIS.

1889.

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT



2200 7700



TOT MEERDERE EER
EN VERHEERLIJING VAN
JESUS,
ONZEN GEZEGENDEN VERLOSSER,
DEN KONING DER MARTELAREN,
VAN DE ALLERHEILIGSTE MOEDERMAAGD
MARIA

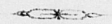
EN VAN DE XIX HH. MARTELAREN,
DIE TE BRIELLE,
OP DEN VADERLANDSCHEN GROND,
Voor het geloof hun bloed gestort hebben.



VOORWOORD.



Hoewel hoofdzakelijk bestemd ten gebruike der bedevaartgangers voor den dag hunner jaarlijksche bedevaart naar Brielle, zal nochtans het „Handboekje”, naar wij vertrouwen, ook op andere tijden en ook aan die leden der Broederschap, welke aan de bedevaart niet deelnemen, goede diensten kunnen bewijzen. Wij hebben daarom in het eerste gedeelte, behalve hetgeen meer rechtstreeks op de bedevaart betrekking heeft, de geschiedenis van het lijden en den marteldood der Heilige Martelaren, uit geloofwaardige bronnen geput, opgenomen, terwijl het tweede gedeelte eene novène met overwegingen en verschillende gebeden bevat, die ook buiten den dag der bedevaart met vrucht zullen kunnen gebezigd worden. In het derde



gedeelte vindt men de reeds vroeger uitgegeven gezangen, doch thans met enkele vermeerderd, zoodat den bedevaartgangers eene ruime keuze daarvan wordt aangeboden.

Moge het boekje, onder Gods zegen, strekken tot bevordering van de godsvrucht tot onze Nederlandsche Martelaren; moge het den bedevaartgangers van nut zijn om den dag der bedevaart op eene waardige wijze te heiligen, en moge het vooral allen aansporen om de deugden, waarvan Gorkums Heiligen ons het voorbeeld gaven, met ijver na te volgen, opdat allen ook eens in hunne vreugd mogen deelen!

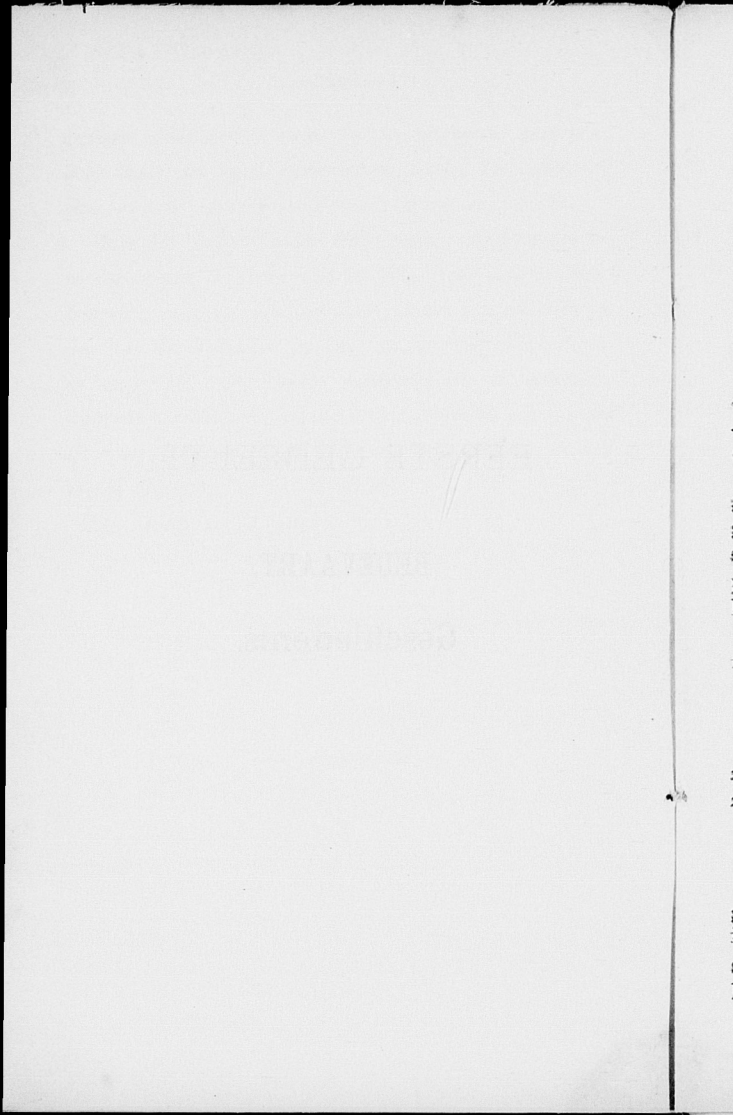
W. 18 Februari 1889.



EERSTE GEDEELTE.

BEDEVAART.

Geschiedenis.



REGLEMENT VOOR DE BEDEVAARTGANGERS.

1.

Het doel, dat de bedevaartgangers zich moeten voorstellen en bij hunne gebeden en geestelijke liederen op het oog hebben, is, bij de graven der HH. Martelaren, en door hunne voorpraak, van God af te smeeken de spoedige zegepraal der H. Kerk, en het welzijn van haar Opperhoofd Z. H. den Paus.

Ieder kan zich hierbij eene andere intentie maken tot verkrijging eener geestelijke of tijdelijke gunst.

2.

Het uur en de plaats van vertrek der processie zullen te voren worden bekend gemaakt. Ieder zorgt bijtijds aanwezig te zijn.

3.

De bedevaartgangers zullen zich gedurende de geheele reis ordelijk en stichtend gedragen, en zich in alles ondergeschikt toonen aan den Welcerw. Bestuurder of Geleider, alsmede aan diegenen, welke hem in het bewaren der orde behulpzaam zijn.

4.

Onderweg houden de pelgrims zich bezig met bidden of met het zingen van godsdienstige liederen. Het *zingen* of *luidop bidden* mag niet geschieden in de straten en tusschen de huizen der dorpen, welke zij doortrekken.

5.

De uren der reis op de boot worden afgewisseld door oefeningen van gebed en zang. — Op het gegeven teeken houden alle gesprekken op om gezamenlijk de gebeden enz. te beginnen.

6.

Tusschen de oefeningen is er tijd om zich eenigszins te ontspannen.

Gedurende de geheele reis blijven de mannen en vrouwen afzonderlijk.

7.

Bij de aankomst te Brielle begeven zich allen in godsdienstige stemming aanstonds naar het martelveld. Na de aankomst der pelgrims wordt eene plechtige H. Mis gezongen, waarna preek.

8.

Na de Mis wordt het uur bekend gemaakt, waarop het Lof begint, waaronder processie op het Martelveld. Alle pelgrims worden dringend verzocht daaraan deel te nemen. Na het Lof vertrekt de boot op het aangewezen uur.



EEN WOORD OVER DE BEDEVAART NAAR BRIELLE.

Van de eerste tijden des Christendoms tot op den dag van heden toe zijn de bedevaarten in gebruik geweest. De heilige plaatsen, waar onze Goddelijke Verlosser had geleefd en geleden en die door zijn lijden en dood waren geheiligt, werden reeds van den beginne af en voortdurend door groote scharen geloovigen bezocht. De grootste Heiligen, gekroonde hoofden zoowel als eenvoudige christenen, rijken en armen, togen heen naar het Heilige Land, ten einde aldaar hun geloof te verlevendigen en Gods gunsten voor zich of voor anderen af te smeeken. Evenzeer als dit het geval was met die plaatsen, die door het Heilig Bloed van den Zaligmaker als waren bevochtigd, had dit ook zeer spoedig plaats met andere, waar òf wel God op eene bijzondere en buitengewone wijze, door wonderen namelijk, getoond had dat Hij bij voorkeur wilde vereerd worden, — òf wel naar het voorbeeld van hun Goddelijken Meester, de HH. Apostelen en andere Martelaren hun bloed hadden ten beste gegeven voor het geloof aan Jesus' leer.

Ons vaderland bezit tal van dergelijke plaatsen, die reeds van af de oudste tijden door de Katholieken als bedevaartplaatsen werden in eere gehouden en die ook thans nog door een steeds toenemend aantal pelgrims worden bezocht. Wij behoeven hier slechts te wijzen op de pelgrimstochten naar de Zoete Lieve Vrouw van 's Bosch, O. L. Vr. van het Zand te

Roermond, en op zooveel andere, ook in ons bisdom, die reeds sinds eeuwen en eeuwen vermaard zijn. Een dezer heilige plaatsen, welke reeds vroeg eene menigte van vrome bedevaartgangers tot zich trokken, is mede het martelveld te Brielle, waar de Negentien HH. Martelaars van Gorkum met hun bloed de aloude leer der Katholieke Kerk bevestigden. Reeds onmiddellijk bijna na hun roemrijken marteldood ging men, in stilte althans, — wegens de vervolging en verdrukking, die nog jaren lang de Kerk in onze gewesten had te verduren, — bidden op de graven dier heilige en roemrijke Bloedgetuigen. Hoezeer deze godsvrucht aan God welgevallig was, bleek weldra uit de bijzondere gunsten, die God door de voorspraak der HH. Martelaren wilde verleen en door de buitengewone en wonderdadige genezingen, die aldaar plaats hadden. Het kon zeker wel niet anders of de spoedig gevolgde Zaligverklaring der roemrijke geloofshelden door Paus Clemens X — den 24 November 1675 — moest deze geheime en stille tochten ten zeerste bevorderen. Een nieuwe aansporing en opwekking daartoe, — thans echter zou men die niet meer in het geheim en als ter sluiks behoeven te doen, — was de Heiligverklaring dierzelfde Martelaren door Paus Pius IX in het jaar 1867. Van heinde en verre wordt, sinds dien tijd vooral, het martelveld te Brielle door scharen van pelgrims bezocht, die op de plaats, waar het bloed dier Nederlandsche Heiligen, onze vaderen in het geloof, heeft gevloeid, in vrome overpeinzing en in een aandachtig gebed komen nederknielen. Mogen ook die bedevaarts-

tochten niet met dien openbaren luister plaats grijpen, die elders in geheel katholieke streken van het levendig geloof der deelnemers getuigt, de godsdienstzin der Nederlanders heeft zich evenwel op schitterende wijze ook hier geuit. Door de talrijke offers namelijk der vrome pelgrims werd de kerkelijke overheid in staat gesteld, eene passende bedevaartkapel te stichten op het rondom afgesloten martelveld, waar de heilige geheimen van onzen godsdienst naar behooren kunnen worden verricht en waar door luisterrijke optochten, door gemeenschappelijke gebeden en gezangen en anderszins op eene passende wijze aan de godsvrucht der geloovigen wordt tegemoetgekomen. (*)

Ten einde die pelgrimstochten nog meer te bevorderen, wilde Z. H. Pius IX de schatten der Kerk ontsluiten en verleende hij een *vollen aflaat*, ook toevoeglijk aan de Zielen in het vagevuur, aan alle geloovigen, die in de maanden Juni, Juli en Augustus, na gebiecht en gecommuniceerd te hebben, de graven der HH. Martelaren bezoeken en aldaar eenigen tijd godvruchtig bidden voor de uitbreiding des geloofs en tot intentie van Z. H., terwijl men bovendien een *gedeeftetijken* aflaat van

(*) De processie van Kaatsheuvel, Waalwijk en omstreken, was de eerste Nederlandsche processie, welke hare godsdienstoefeningen in de nieuwe kapel heeft gehouden; en het was een der zonen van den H. Franciscus, de E. P. Ireneüs, Capucijn, die het eerst in het openbaar, voor de leden dier Broederschap namelijk, de Heilige Misofferande daarin mocht opdragen. Wij hebben gemeend deze geschiedkundige bijzonderheid hier te moeten aantekenen.



zeven jaren en zevenmaal veertig dagen kan verdienen door op den 9ⁿ Juli godvruchtig het graf der Martelaren te bezoeken.

In verschillende parochiën werden nu ook weldra Broederschappen opgericht, die ten doel hadden de vereering der HH. Martelaars van Gorkum te bevorderen en gemeenschappelijke bedevaarten naar Brielle, de plaats van hun roemvollen marteldood, te ondernemen. Eene dergelijke Broederschap werd in 1876 *kerkelijk* opgericht in de parochiekerk van Kaatsheuvel, waarbij de parochianen der omliggende plaatsen, Waalwijk, Baardwijk, Besoyen, Loon-op-Zand, Dussen en H. Mariapolder zich hebben aangesloten (*). Wij laten hier achter het Bijzonder Reglement der Broederschap volgen, gelijk het door Z. D. H. Mgr. J. Zwijsen, Aartsbisschop-Bisschop van 's Bosch, onder dagteekening van 7ⁿ Augustus 1867 is goedgekeurd.

Overbodig zou het zeker zijn, bij de zoo uitdrukkelijke goedkeuring van onzen Allerheiligsten Vader en van onzen doorluchtigen Kerkvoogd iets te voegen, om ons tot deelneming aan de Brielsche bedevaart aan te sporen. Wel echter moge hier een enkel woord plaats vinden over hetgeen men vooral daarbij heeft

(*) Wij mogen echter hier niet verzwijgen, dat tal van geloovigen uit Kaatsheuvel en omstreken, doch vooral uit Kaatsheuvel, de oprichting dier Broederschap niet hadden afgewacht, om zich in bedevaart naar het graf der HH. Martelaren te begeven. In grooten getale zelfs begaf men zich daarheen, en de kanonieke oprichting deed dit getal in de volgende jaren zóózeer toenemen, dat men nauwelijks aan alle aanvragen tot deelneming kon voldoen.

in acht te nemen, ten einde des te overvloediger geestelijke vruchten daaruit te trekken.

Het spreekt van zelf, dat alle al te luidruchtige en wereldsche handelingen en gesprekken ten strengste van elke bedevaart behooren geweerd te worden. Van daar ook dat door onze bijzondere Reglementen, daar waar het gevoeglijk en behoorlijk kan geschieden, eene zeer zorgvuldig te onderhouden scheiding tusschen de mannelijke en vrouwelijke pelgrims is voorgeschreven. Zonder voorkennis en goedkeuring der Broedermeesters of Geestelijken, die de processie begeleiden, mag deze bepaling door niemand, wie ook, overtreden worden. Ook alle andere bepalingen en verordeningen, die gemaakt zijn met het oog op misbruiken van welken aard ook, moeten door allen nauwkeurig worden nageleefd.

Daar de bedevaart eene godsdienstige handeling, eene oefening van godsvrucht is, behoort men zich door eene bijzondere ingetogenheid en zedigheid te onderscheiden. Deze ingetogenheid moet zich vooral openbaren bij de gemeenschappelijke gebeden en gezangen, die gedurende de heen- en wederreis elkander afwisselen. De bedevaartgangers behooren elkander wederkeerig te stichten en tot wezenlijke godsvrucht op te wekken en vooral te zorgen, dat op geenerlei wijze eenige storing in de oefeningen plaats hebbe, die anderen tot ergernis zou kunnen zijn. Zij moeten zich dan ook in alles onderwerpen aan de beschikkingen der Eerwaarde Geestelijken en Broedermeesters.

Behalve om de bijzondere gunsten en genaden, die *ieder voor zich* door de tusschenkomst der HH.

Martelaars van God wenscht te verkrijgen, zal men vooral bidden voor het welzijn en de zegepraal der Kerk, inzonderheid voor den bloei en den luister der Kerk in Nederland en voor het welzijn van onzen allerheiligsten Vader, den Paus.

Aanbevolen worden de volgende bijzondere intentiën :

1. Om Gods zegen over de Bedevaart af te smeeken.

2. Voor onzen allerheiligsten Vader den Paus.

3. Voor de Bisschoppen en inzonderheid voor Z. D. H. den Bisschop van 's Bosch.

4. Voor alle priesters en kloosterlingen en in het bijzonder voor die van Nederland en voor onze herders en zielzorgers.

5. Voor de volharding der Katholieken van Nederland en voor de bekeering onzer andersdenkende broeders.

6. Voor de zielen in het Vagevuur en meer bijzonder voor de afgestorven leden onzer Broederschap.

7. Voor een zaligen dood.



BIJZONDERE REGELS

van de Broederschap der HH. Martelaren van
Gorkum, Kerkelijk opgericht in de R. K.
Parochiale kerk van Kaatsheuvel,
7 Augustus 1876.



1.

Eene Broederschap is ingesteld en blijft opgericht in de R. K. Parochiale kerk van den H. JOANNES DEN DOOPER te *Kaatsheuvel*, onder den titel van *Broederschap der Heilige Martelaren van Gorkum*.

2.

Het doel dezer Broederschap is de bijzondere verering der HH. Martelaren van *Gorkum*.

3.

Alle Katholieken, van welken leeftijd of geslacht, kunnen als leden van deze Broederschap worden aangenomen.

4.

De Bestuurder der Broederschap is de Pastoor der Parochie van *Kaatsheuvel*.

5.

Hij, die wenscht in de Broederschap te worden aangenomen, zal zich daartoe aanmelden bij den Bestuurder, die zijnen naam aanteekent in een register en hem een bewijs zijner aanneming afgeeft. Men betaalt bij deze inschrijving 25 cents. De in-

schrijving kan ook door een ander Geestelijke geschieden, die daartoe door den Bestuurder is gemachtigd.

6.

Elk lid betaalt jaarlijks 15 cents, die worden opgehaald.

7.

De gelden, bij de Broederschap ingekomen, worden uitsluitend besteed tot godsdienstige einden, inzonderheid tot het opdragen van HH. Missen voor de levende en overledene leden der Broederschap.

8.

Jaarlijks op, of omtrent den 9 Juli, den Feestdag der HH. Martelaren, wordt eene plechtige Mis opgedragen voor de leden der Broederschap.

9.

De leden der Broederschap worden uitgenoodigd om deel te nemen aan de Bedevaart, die van wege de Broederschap op bepaalden tijd zal gehouden worden naar het graf of de martelplaats der Heiligen bij de stad *Brielle*.

10.

Al de leden der Broederschap worden deelachtig aan de gebeden en goede werken, die gedurende de Bedevaart geschieden.

11.

Daags vóór het vertrek der Bedevaartgangers en insgelijks bij de aankomst te *Brielle* wordt eene H. Mis opgedragen voor de leden der Broederschap.

12.

Van wege de Broederschap wordt bij elke Bede-

vaart eene waskaars geofferd aan de R. K. kerk to *Brielle*.

13.

Die niet als lid der Broederschap is aangenomen kan geen deel nemen aan de Bedevaart, tenzij met bijzondere vergunning van den Bestuurder.

14.

De tijd van het vertrek der Bedevaart wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt.

15.

De Bedevaart wordt geleid en bestuurd door een of meer Eerw. Heeren Geestelijken.

16.

Zij, die aan de Bedevaart deel nemen, moeten zich in alles gedragen volgens de regels, daarbij voorgeschreven, zoowel onder den weg als op de plaats zelve.

17.

Na afloop der Bedevaart wordt op een te bepalen dag in de Parochie-kerk eene gezongene H. Mis tot dankbaarheid aan God opgedragen, waarbij de leden der Broederschap verzocht worden tegenwoordig te zijn.

18.

Indien een der leden komt te overlijden, wordt voor zijne zielerust eene H. Mis opgedragen in de Parochie-kerk, waartoe hij behoort.

Gezien en goedgekeurd door Ons te 's Bosch,

7 Augustus 1876.

De Aartsbisschop-Bisschop van 's Bosch,

† J. ZWIJSEN.

HET LIJDEN EN DE DOOD DER HH. MARTELAARS VAN GORKUM.

Hoewel de HH. Negentien Martelaren, wier lijden en dood wij thans gaan beschrijven, te Brielle den marteldood zijn gestorven, worden zij nochtans gewoonlijk de HH. Martelaars van Gorkum genoemd, omdat bijna allen, — zestien hunner namelijk, — te Gorkum verbleven, of althans aldaar niet alleen gevangen genomen en gekerkerd zijn, maar ook een zeer groot gedeelte van hun lijden hebben ondergaan.

De namen der negentien heilige strijders zijn de volgende:

1. H. Leonardus van Vechel, kanunnik en Pastoor van Gorkum;
2. H. Nicasius van Heeze, van de Orde der Minderbroeders;
3. H. Joannes van Oisterwijk, van de Orde van den H. Augustinus;
4. H. Adrianus van Hilvarenbeek, van de Orde van Premonstreit.

Deze vier heilige martelaren behooren, wat hunne geboorteplaats betreft, tot het Bisdóm van 's Bosch.

5. H. Nicolaus Piek, gardiaan in de Orde der Minderbroeders;
6. H. Hieronymus van Weert, Vicarius; van dezelfde Orde;
7. H. Theodorus of Theodoricus van Embden, van dezelfde Orde;
8. H. Willehadus, uit Denemarken, van dezelfde Orde;

9. H. Antonius van Weert, van dezelfde Orde;
10. H. Antonius van Hornaer, „ „ „
11. H. Franciscus van Brussel, „ „ „
12. H. Cornelius van Wijk-bij-Duurstede, „
13. H. Godefridus van Mervel, „ „ „
14. H. Petrus van Assche, „ „ „
15. H. Nicolaus van Poppel, pastoor van Gorkum;
16. H. Godefridus van Gorkum;
17. H. Joannes van Keulen, pastoor te Hornaer;
18. H. Jacobus van Oudenaarde, van de Orde van Premonstreit;

19. H. Andreas Wouters, pastoor te Heynoort.

Zestien dezer heilige geloofshelden werden, gelijk wij reeds aanstipten, te Gorkum gevangen genomen. Het waren namelijk de elf martelaren uit de Orde der Minderbroeders met de vier in Gorkum aanwezige ongeordende priesters, de HH. Leonardus van Vechel, Nicolaus van Poppel, Godefridus van Gorkum, Joannes van Oisterwijk, en den pastoor van Hornaer, den H. Joannes van Keulen, welke laatste echter niet onmiddellijk na de overgave, maar eerst later werd in hechtenis genomen. Van de overige drie werden de HH. Adrianus van Hilvarenbeek en Jacobus van Oudenaarde te Ter-Heide door zeeschuimers opgelicht en te Brielle met de andere HH. Martelaren gekerkerd, terwijl de H. Andreas, pastoor van Heynoort, reeds te Brielle vóór de anderen zich in den kerker bevond.

Het was in het jaar 1572. De onzalige godsdienst-twisten, die in Duitschland ontstaan waren, hadden zich spoedig ook in ons vaderland verspreid en deden ook aldaar helaas! weldra hare verderfelijke

gevolgen gevoelen. Duizenden Nederlanders lieten zich door de dwaalleeraars verleiden, verzaakten het aloude geloof, hun door de HH. Willibrordus en Bonifacius verkondigd, en scheidden zich af van de Moederkerk, om de nieuwe leerstellingen van Luther en Calvijn te volgen. Toch was de afval niet algemeen. Te midden dier duizenden afvalligen bleven er nog velen trouw aan de Katholieke Kerk, en juist deze trouw was den meesten dier ongelukkige afgedwaalden een doorn in het oog. Hoe meer deze laatsten hunne macht en hunnen invloed zagen toenemen, hoe meer zij er op bedacht werden om de trouw gebleven kudde te vervolgen. Vooral hadden zij het gemunt op de herders, op de priesters en op de kloosterlingen, overtuigd als zij waren, dat, zoodra de kudde van hare herders zou beroofd zijn, deze weldra zou verstrooid worden en van zelf tot hunne dwalingen zou overgaan.

Nauwelijks was dan ook de stad Gorkum in de handen eener dusdanige godsdiensthatende en afvallige bende gevallen, of aanstonds werden de aldaar aanwezige priesters en kloosterlingen in hechtenis genomen en in den kerker geworpen. Wel was bij de overgave der stad bedongen, dat „*allen, geen enkele uitgenomen, vrije aflocht zou vergund worden,*” doch men scheen dit voor de priesters en kloosterlingen niet te hebben bedoeld. Tegen alle rechten wet in werden die achtenswaardige mannen, tegen wie men geen ander verwijt kon doen gelden, dan dat zij, trouw aan hun eens gezworen eed, onvervaard hunne stem tegen de nieuwe leer verhieven, van hunne vrijheid beroofd en als de laagste mis-

dadigers in een hol geworpen , dat slechts voor dieven en moordenaars was bestemd. Van Vrijdag , den 27ⁿ Juni 1572 , des morgens , tot in den nacht van Zondag , den 5ⁿ en 6ⁿ Juli , hadden zij aldaar de grofste mishandelingen , de moedwilligste verguizingen te verduren. Honger en dorst , allerlei beschimpingen , vuistslagen en schoppen , bedreigingen met den dood , die zóóver gingen , dat men hun het pistool op de borst zette en de galgekoord om den hals wierp , alles wat een door godsdiensthaat en dweeppzucht verblinde bende , daarenboven opgeruid en aangehitst door afvalligen van de ergste soort , door ontrouwe en weggelooopen monniken en geestelijken , kon uitdenken , moesten zich onze dappere geloofshelden laten welgevalen. Zelfs werden eenigen hunner zóódanig gemarteld , dat men niet anders dan hunnen dood kon verwachten. Aan het gemeenste gespuis , dat in de stad te vinden was , werd alle vrijheid gelaten , om hunne woede op de vrome belijders van Jesus' naam te koelen. De vuilste godslasteringen en vloeken klonken hun onophoudelijk in de ooren ; de heiligste geheimen van den Godsdienst moesten het bij die onverlaten ontgelden ; en het was alsof de hel hare bewoners had uitgebraakt om die trouwe zonen der Kerk voor hunne standvastigheid te doen boeten. Immers zij waren en bleven standvastig ; zij bleven getrouw aan hun geloof en zelfs de uitgezochtste folteringen waren niet in staat hen tot afvalligheid te verleiden. Openlijk en luide verkondigden zij hun geloof aan de waarachtige tegenwoordigheid van Jesus Christus in het H. Sacrament des Altaars : openlijk en luide

bezwoeren zij hunne trouw aan den Stedehouder van Christus op aarde, het zichtbaar Hoofd der Kerk, den Paus van Rome; openlijk en luide handhaafden zij de eer der ongeschonden en vlekkelooze Moedermaagd; openlijk en luide verklaarden zij liever alles te lijden, liever den pijnlijksten marteldood te sterven dan hun geloof prijs te geven en zich aan te sluiten bij de bestrijders en de vijanden der ware Kerk van Jesus!

Wel verre echter dat deze bovenaardsche heldenmoed, deze wonderbare standvastigheid, deze onwrikbare trouw de harten hunner vijanden zou verceederen en hen tot inkeer doen komen, verdubbelden deze laatsten hunne woede en hunne mishandelingen. Bevreesd evenwel als zij werden, dat wellicht hunne prooi hun zou ontsnappen, dat namelijk de Prins van Oranje, wiens staatkundige inzichten zij steunden, hun een bevel tot vrijlating hunner gevangenen zou zenden, besloten zij hen uit Gorkum te verwijderen en naar Brielle te voeren, waar zij verzekerd waren geheel en al hunne woede te kunnen botvieren en hun bloeddorst naar hartelust te bevredigen. In den nacht dan ook van Zondag, den 5ⁿ op den 6ⁿ Juli, werden onze geloofshelden in eene kleine mosselschuit ingescheept, doch later in een ander schip overgeplaatst, om zich eerst naar het nabijgelegen Dordrecht te begeven. In den vroegen morgen voor die stad aangekomen, herhaalden zich aldaar nagenoeg dezelfde tooneelen, als die wij te Gorkum hebben beschreven. Zelfs werd er op het schip een zeil gespannen, zoodat de gevangenen zich als in eene tent bevonden, en tegen betaling van

eenig geld werd ieder, die wilde, in die tent toegelaten om de martelaars met beschimpingen en mishandelingen te overladen. Nadat zulks een tijdlang had geduurd en in den namiddag het water was opgekomen, voer men verder de Oude-Maas op, totdat men in den avond van dien dag, den 6ⁿ Juli, op een Zondag, tot één mijl afstands Brielle was genaderd. Hier werd de nacht doorgebracht en eerst des morgens bevonden zich onze geloofshelden in de haven van Brielle, om daar de komst van den aanvoerder der rooversbende, den bloeddorstigen graaf Van der Marck, af te wachten, die over hun lot zou beslissen.

Na de aankomst der gevangenen was ook hier het gemeen der stad terstond op de been om zich in het lijden der trouwe geloofshelden te verlustigen en hunne smarten te vermeerderen. Meer nog was dit het geval, toen de beruchte aanvoerder der rooversbende, die te Brielle oppermachtig regeerde, met zijne soldaten aan het havenhoofd kwam. Nauwelijks toch was hij daar aangekomen, of hij begon alles wat zijn bedorven en helsch gemoed hem ingaf tegen de Heiligen uit te braken, en na zich zelven en zijn waardige handlangers een tijdlang dit genoeg te hebben gegund, gebod hij zijn soldaten, de gevangenen twee aan twee te binden en hen in processie rondom eene aldaar opgerichte galg te leiden. Onder deze processie moesten de Heiligen het *Salve Regina* en andere lofzangen ter eere der allerheiligste Maagd zingen: immers, zoo zeiden de soldaten met bitteren spot, „*zij waren hier gekomen om de gelofte eener bederaart te volbrengen.*”

Daarna trokken zij, processiesgewijze en onder den spot en den hoon der inmiddels aangegroeide volksmenigte, die er een helsch vermaak in vond dit schouwspel te aanschouwen, de stad binnen. Aldus voortgestuwd als de ergste misdadigers en boosdoeners of liever als redeloos vee, terwijl zij het *Te Deum* en andere kerkelijke lofzangen moesten aanheffen, bereikten zij eindelijk het marktplein der stad, waar insgelijks, evenals buiten de stad, eene galg gereed stond. Ook om deze galg moesten zij driemaal heengaan onder het zingen van de *Litanie aan alle Heiligen* en andere kerkelijke gebeden en lofzangen: ook moesten zij daaronder knielen en eenige lofzangen ter eere van de H. Maagd Maria aanheffen. Wel te recht mochten hier onze heilige geloofshelden op zich de woorden toepassen van den Heiligen Apostel Paulus: „God heeft ons tentoon- „gesteld als de laatste der menschen, als ter dood „verwezenen; want wij zijn een schouwspel geworden „voor de wereld, en voor Engelen en voor menschen.” I. Cor. IV. 9. — Toen eindelijk het granw en de soldaten verzadigd waren van dit allergruwelijkst schouwspel, werden onze martelaren in een allervuilst en allerakeligst kerkerhol opgesloten, waar zij, zonder eenig voedsel, uren achtereen moesten doorbrengen, totdat zij in den namiddag naar het stadhuis geleid werden, om door Calvinistische predikanten ondervraagd te worden.

Deze ondervragingen werden den volgende dag herhaald. Welke pogingen men echter ook in het werk stelde om hen tot afvalligheid te bewegen, de heilige Martelaren lieten zich noch door beloften,

noch door bedreigingen, noch door mishandelingen tot afval overhalen. Onvervaard beleden zij evenals vroeger de aloude leerstellingen van het katholieke geloof en bewezen zij tegenover de drogredenen hunner bestrijders de wezenlijke tegenwoordigheid van Jesus Christus in het allerheiligste Sacrament des Altaars, het oppergezag des Pausen en de billijkheid van de vereering der onbevleete Moedermaagd.

Intusschen hadden eenige Katholieken de tusschenkomst ingeroepen van den Prins van Oranje, en deze had in gunstigen zin op hun verzoek geantwoord. Onmiddellijk werd de boodschap van den Prins aan den graaf overgebracht; doch in plaats van te bewilligen in de vrijstelling der gevangenen, spreekt hij nu, den avond van Dinsdag, den 8ⁿ Juli, terwijl hij naar gewoonte met eenige vrienden eene slemppartij bijwoonde, het doodvonnis over zijne slachtoffers uit. Zij zouden zonder uitstel allen tot den laatsten toe opgehangen worden.

Zoo naderde dan het oogenblik voor de heldhaftige strijders des Heeren, dat aan hunne onmenschelijke en barbaarsche folteringen een einde zou maken en hen de glorierijke martelkroon zou doen verwerven! Nog in denzelfden nacht van den 8ⁿ op den 9ⁿ Juli worden er aanstalten gemaakt om het wreede doodvonnis uit te voeren. Met eene heilige blijdschap ontvangen de Martelaars de tijding van hun ophanden zijnden dood, en terwijl zij elkander hunne zonden belijden en elkander wederzijds aanmoedigen en opwekken tot den laatsten strijd, komt, ongeveer ten één ure na middernacht, op

Woensdag, den 9ⁿ Juli, eene bende soldaten, vergezeld van eene tierende volksmenigte, onder allerlei verwenschingen, beschimpingen en mishandelingen hen wegvoeren naar eene plaats buiten de stad gelegen, in de nabijheid van het verwoeste klooster St.-Elisabeth-Ten-Rugge. Nog stond daar eene oude turfschuur, die tot het klooster behoorde en die de goddelooze bende weldra als geschikt tot hun doel verklaarde.

Één voor één worden nu de Heiligen aan de in die schuur zich bevindende balken opgehangen. Het eerst van allen de H. Nicolaus Piek, de moedige gardiaan der Minderbroeders, die niet ophoudt zijne medegevangenen tot standvastigheid in den strijd te vermanen. Biddende voor hunne beulen en elkander wederzijds aanmoedigende, zonder eenigen wederstand te bieden, als schuldellooze lammeren, die ter slachtbank geleid worden, laten zij het werk der duisternis aan zich zelven voltrekken.....

O! met hoeveel welgevallen zullen niet de Engelen des Hemels hebben neergezien op die lange rij van edele en heldhaftige kampvechters voor Jesus' leer, die daar, aan twee balken opgehangen, met den onwrikbaarsten moed hun doodstrijd te gemoet gingen! Met welk een heiligen eerbied zullen zij niet hunne zielen, terstond na hare scheiding van het lichaam, hebben opgewacht, om die de verblijven der eeuwige heerlijkheid binnen te leiden en daar met den onverwelkbaren lauwertak der overwinning te bekronen! „Dezen zijn het,” zoo zullen zij hun hebben toegezongen, „dezen zijn het, die uit groote verdrukking zijn gekomen en hunne kleederen in het

„bloed des Lams hebben gewasschen en gereinigd.
 „Daarom staan zij voor den troon van God....
 „En God zal elken traan van hunne oogen afwischen.” Openb. VII. 14 en vv.

Nog echter was de woede der soldaten en van het gemeen niet bevredigd, nu eindelijk de Martelaars den geest gegeven hadden; ook op de levenlooze lichamen hunner eerbiedwaardige slachtoffers werpen zij zich als roofdieren, om die op de allerafschuwelijkste en allerschandelijkste wijze te verminken en te ontheiligen. Zóóver kan godsdienstaat het afvallig gemoed vervoeren, dat niet slechts alle Christelijk maar zelfs haast alle menschelijk gevoel daaruit verdwijnt, om slechts ruimte te laten voor het laagste dierlijk instinct!

Nadat de ontzielde lichamen dien ganschen dag en ook een gedeelte van den volgenden dag aan de spotlust en de heiligschendende wreedheid van het gemeen blootgesteld waren geweest, — zelfs kinderen zag men de lijken met steenen werpen! — verkregen eindelijk eenige vrome katholieken uit Gorcum voor geld de vergunning om die weg te nemen en daaraan de laatste eer te bewijzen. In twee groeven, welke men onder de beide balken had gegraven, werden de eerbiedwaardige overblijfselen der roemrijke Martelaren ter aarde besteld, en hier bleef het heilige gebeente bewaard, totdat het in 1615, in het geheim, naar Brussel werd overgebracht, ten einde aldaar en op andere plaatsen naar behooren aan de vereering der geloovigen te worden voorgesteld.

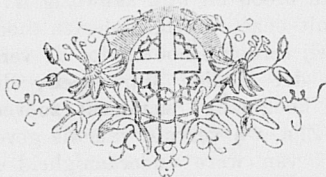
Reeds spoedig na den roemvollen dood der Hei-

ligen wilde God door verschillende wonderen hunne heiligheid doen uitschijnen. Vele wonderdadige genezingen werden van den Hemel door hunne tuschenkomst verkregen, waardoor de godsvrucht tot de HH. Martelaren van Gorkum zeer spoedig toenam en waardoor ook in 1675 Paus Clemens X bewogen werd om hen onder het getal der Gelukzaligen op te nemen en hunne vereering als dusdanig in het openbaar te vergunnen. Eindelijk in 1867 werden zij door Z. H. Pius IX op den feestdag van de HH. Apostelen Petrus en Paulus heiligverklaard.

Ziedaar het voornaamste van hetgeen geloofwaardige geschiedbronnen ons over het smartvol lijden en den heldhaftigen marteldood onzer HH. Martelaren mededeelen. Moge de lezing daarvan ons opwekken om des te meer en des te ijveriger hen te vereeren en aan te roepen. Moge het lijden en de dood van hen, die wij als onze vaders in het geloof erkennen en aan wier verdiensten wij het wellicht voor een groot gedeelte te danken hebben, dat de noodlottige scheuring der XVI^e eeuw het geloof althans niet geheel in ons dierbaar Vaderland heeft vernietigd, ons steeds voor oogen zweven, om ons daardoor des te standvastiger aan de Katholieke Kerk te doen vasthouden en onze onverschilligheid en lauwheid te beschamen. Wat wij belijden, hebben zij beleden; de leer der Kerk, waaraan zij trouw bleven tot aan den dood, is de leer, waarin ook wij door Gods genade zijn geboren en opgevoed; doch hoezeer steekt wellicht onze weinige

moed, onze geringe standvastigheid in het belijden daarvan niet af bij de hunne! Zij hebben met liefde de wreedste, de onmenselijkste folteringen, ja den smartelijksten en pijnlijksten marteldood ondergaan, — en wij schrikken zelfs voor het geringste offer terug! Het menschelijk opzicht, de vrees, dat men ons als godsdienstig en ijverig katholiek zal beschouwen, is dikwijls reeds voldoende om ons van het openlijk uitkomen voor ons geloof terug te houden! Hoe weinig toonen wij door onze werken, dat wij de nazaten zijn dier kloeke en vrome strijders voor de eer van Jesus! Hoe weinig bewijst wellicht onze godsvrucht tot Jesus in het allerheiligste Sacrament des Altaars, dat wij met de HH. Martelaars van Gorkum het leerstuk der Kerk aannemen en erkennen, dat Jesus waarlijk en wezenlijk met Godheid en Menschheid onder de gedaante van brood en wijn aanwezig is! Zou men soms niet uit onze oneerbiedigheden moeten opmaken, dat wij eerder behooren tot de vervolgers en verdrukken der Heilige Martelaren, die helaas! jegens dit hoogheilig Sacrament zooveel misdreven!..... Zijn wij vervuld van die gevoelens van ware liefde, van ware onderdanigheid en gehoorzaamheid, die ons moeten bezielen voor het zichtbaar Opperhoofd van Christus' Kerk op aarde, den Paus van Rome?..... Is onze liefde en vereering van de allerzaligste Moedermaagd, wier glorierijke voorrechten onze Heiligen met zooveel vuur en ijver handhaafden en verdedigden, in overeenstemming met hetgeen deze werkelijk zijn moeten?... O mochten wij ons allen opgewekt gevoelen om dikwijls aan

het martellijden onzer Heiligen te denken , ten einde daardoor onze vereering en vertrouwen jegens hen te vermeederen , ons geloof aan de leer der Katholieke Kerk te verlevendigen , te bevestigen en ook door onze handelingen te toonen , opdat wij eens hen in hunne glorie voor den troon van God mogen aanschouwen en met hen voor eeuwig de vreugde des hemels mogen deelachtig worden.



TWEEDE GEDEELTE.

OVERWEGINGEN

EN

Gebeden.

I

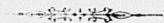
ge
iet
tij
H
de
mi
of
str
de
de
ge

en

NOVENE

TER EERE VAN DE HH. MARTELAREN

VAN GORKUM.



Het houden eener novene of negendaagsche oefening is al te zeer bekend en onder de geloovigen verspreid, dan dat het noodig zou wezen iets ter aanbeveling daarvan te zeggen. — Op elken tijd des jaars kan men deze novene ter eere der HH. Martelaars van Gorkum houden; nochtans is de geschiktste tijd daartoe de negen dagen, die onmiddellijk het feest der Heiligen (9 Juli) voorafgaan, of wel de negen dagen vóór de bedevaart. De novene strekt alsdan tot eene waardige voorbereiding tot den feestdag of tot de Bedevaart. In plaats van de volgende oefeningen kan men evenwel ook andere gebeden of oefeningen verrichten.

Eerste dag der Novene.

30 Juni.

Kom, H. Geest, vervul de harten uwer geloovigen en ontsteek daarin het vuur uwer liefde.

ÿ. Zend uwen geest uit en zij zullen geschapen worden.

ÿ. En gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die de harten der geloovigen door den H. Geest hebt verlicht en onderwezen, geef, dat ook wij door dienzelfden H. Geest de ware wijsheid ontvangen en ons altijd in zijne vertroosting en moogen verheugen. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon. Amen.

Overweging.

Verplaatsen wij ons in den geest naar Gorkum en verbeelden wij ons aldaar bij de inhechtenisneming der HH. Martelaren tegenwoordig te zijn.

Eindelijk is ook het kasteel, waarin de heldhaftige belijders der katholieke leer een schuilplaats gezocht hadden, in de macht der goddelooze rooversbende. Zonder acht te slaan op het gegeven woord, dat aan allen zonder onderscheid vrije aftocht zou toegestaan worden, werpen de onverlaten zich met eene helsche vreugde op hunne gevangenen. Smaadwoorden en beschimpingen, de ruwste en grofsteschildwoorden, de ergste bedreigingen, de schromelijkste verwenschingen en godslasteringen worden tegen hen uitgebraakt. Voeg hierbij mishandelingen van allerlei soort, vuistslagen en schoppen en alles waartoe slechts een opgeruide en opgehitste bende in staat is, en wij zullen ons een denkbeeld kunnen vormen van hetgeen reeds terstond onze heilige Martelaren hebben geleden.

Overwegen wij hier den moed en de standvastig-

heid, die onze Heiligen aan den dag legden, — hoe zij niet den minsten wederstand bieden of zich tegenover hunne vijanden op hun goed recht beroepen; hoe zij veeleer zich verblijden waardig bevonden te zijn om voor Jesus' naam te lijden, — en vragen wij ons zelve af hoe het met ons gesteld is. Zijn ook wij bereid iets voor het geloof te lijden?... Is onze moed bestand tegen spot, smaad of hoon, wanneer wij die voor God moeten ondergaan?... of liever is wellicht het geringste, dat ons te vreezen staat, niet voldoende om ons van het openlijk belijden van onzen heiligen Godsdienst af te schrikken?....

Vernederen wij ons zelve hierover en vragen wij door de voorbede der HH. Martelaren van God de genade om steeds moedig in het geloof te volharden.

GEBED.

O HH. Martelaars van Gorkum, hoezeer bewonder ik den moed en de standvastigheid, die gij bij uwe gevangenneming aan den dag hebt gelegd! Door dien moed en die standvastigheid, die u met liefde de grootste beleedigingen deed verduren, smeed ik u, dat gij voor mij de genade verwervet, dat ook ik moedig en standvastig mijn geloof belijden en daarin volharden moge tot aan het uur van mijnen dood. Amen.

Desverkiezende kan men hierbij voegen een of meer andere gebeden, die hierachter in het boekje volgen, bijvoorbeeld: de litanie der HH. Martelaren, het *Salve Regina* enz. of ook negentienmaal het *Wees gegroet*.

Tweede dag der Novene.

1 Juli.

Kom, H. Geest, *als voren bl. 33.*

Overweging.

Verplaatsen wij ons* in den kerker te Gorkum, waar de HH. Martelaren na hunne gevangenneming werden opgesloten.

Overwegen wij hoe, na al de schandelijke verguizingen en mishandelingen der uitgelaten bende, onze geloofshelden in een akelig kerkerhol, dat anders slechts voor de grootste misdadigers bestemd was, werden opgesloten. Niets wordt hun daar, althans in de eerste uren, gegeven om hunnen honger of dorst te stillen. Alléén, om hen te bespotten en te grieven, biedt men hun vleeschspijzen aan, die op dien dag, Vrijdag, volgens de voorschriften der Kerk verboden waren.

Hoe beklagenswaardig en rampzalig moet niet de toestand dier edele slachtoffers in dien somberen en vochtigen kerker geweest zijn! Hoezeer werd ook hun lijden niet verzwaaard door al de verdere folteringen, die aldaar hun werden aangedaan! Immers zij bleven daar voortdurend blootgesteld aan de woede en razernij eener goddelooze soldatenbende en van een opgezweept en losbandig gemeen, dat hen tot in hunnen kerker op de allergrouwzaamste wijze kwam kwellen en mishandelen... En deze kwellingen en mishandelingen duurden niet slechts eenige oogenblikken of zelfs niet eenige uren, maar zij werden aanhoudend voortgezet gedurende negen

lange dagen. En toch kon dit alles het geduld der Heilige Martelaren niet doen wankelen.... Toch kwam geen enkele klacht over hunne lippen, maar waren zij zelfs verheugd, dat het hun gegeven was voor Jesus' naam te lijden!.... Wat hebben de kwellingen, die God ook ons soms overzendt, te beteekenen, tegenover hetgeen deze HH. Martelaren hebben onderstaan?.... En hoe ongeduldig, hoe ontevreden tegen God zijn wij nochtans niet zelden? Hoe morren wij, hoe maken wij het ons zelve en anderen lastig, als eenig ongeval, een nietig lijden, eene lichte ongesteldheid ons overvalt?....

Verwekken wij hier een akte van berouw, laten wij ons door de gedachte aan de wreede martelingen dier heilige geloofshelden en aan hun heldhaftig geduld opgewekt gevoelen, om evenals zij met onderwerping aan den heiligen wil des Heeren onze kwellingen te verdragen, en vragen wij daartoe hunnen bijstand af.

GEBED.

O edele en moedige Strijders voor Christus' Kerk, hoe gering en nietig zijn de kwellingen, die ik te verduren heb, vergeleken met de haast bovenmenselijke folteringën, die gij met zooveel gelatenheid en geduld hebt onderstaan! O verkrijgt door uwe gebeden bij God voor mij, dat ook ik het lijden, dat Gods hand mij overzendt, met geduld moge verdragen, ten einde daardoor mijne zonden te boeten en de straffen in het andere leven te ontgaan. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.

Derde dag der Novene.

2 Juli.

Kom, H. Geest, enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Verplaatsen wij ons in de groote kerk van Gorkum, waar, door eene bijzondere vergunning, de H. Leonardus heden, op den feestdag van O. L. V. Bezoek, voor het laatst het woord richt tot zijne parochianen.

Te midden van de trouw gebleven geloovigen zien wij eene groote menigte afvalligen en andersgezinden, die wellicht hoopten, dat de Heilige thans tot andere gedachten zou gekomen zijn. Hoezeer echter werden zij in hunne verwachting beschaamd! Daar de vereering der allerheiligste Maagd één dier leerstukken was, waartegen de afvalligen vooral hunne vergiftigde pijlen richtten, maakte de H. Leonardus van de gelegenheid van den feestdag gebruik om helder en klaar de billijkheid dier vereering te bewijzen en den lof der Onbevleete Moedermaagd te verkondigen. Openlijk daagde hij allen uit om zich tot nadere staving zijner gezegden bij hem te vervoegen. Daarna spoorde hij zijne trouw gebleven onderhoorigen aan, opdat zij, evenals hij en zijne gezellen, zouden pal staan in het geloof en hunne ooren zouden sluiten voor de drogredenen der afvalligen.

Zóó wist de H. Leonardus zijne vijanden te beschamen en zijne liefde en zijne hoogachting voor de allerheiligste Moeder des Verlossers te toonen!

En ook diezelfde gevoelens bezielde zeker niet minder zijne heldhaftige lotgenooten. Tegenover al den smaad, die eene godvergeten menigte uitbraakte tegen hetgeen den christen het heiligst en het dierbaarst is, stellen zij moedig en onverschrokken de leer der Kerk, waarvan zij de dienaren zijn. En zij doen dit, hoewel meer dan overtuigd, dat deze volhardende trouw hen slechts aan des te grievender verguizingen, aan des te wreeder kwellingen moet blootstellen. — Hoedanig is onze liefde, onze vereering van Maria, de gezegende Moeder des Verlossers en ook onze Moeder?.... Toonen wij die, gelijk de H. Leonardus, ook door onze daden?... Eeren wij hare feestdagen gelijk het behoort?... Bidden wij met eerbied den H. Rozenkrans, of althans het Rozenhoedje?.... Wordt in onze gezinnen het gezamenlijk bidden van dit laatste onderhouden?....

Trachten wij onze liefde tot Maria door het voorbeeld der HH. Martelaren op te wekken en te verlevendigen.

GEBED.

O roemrijke en getrouwe verdedigers van de eer der onbevleete Moedermaagd, mochten ook in mijn hart die gevoelens van liefde en genegenheid tot de allerheiligste Moeder des Verlossers levendig zijn, welke gij zoo schitterend in uw martellijden deedt uitkomen! Mochten ook onze handelingen evenals de uwe getuigen, dat wij Haar als onze Moeder erkennen en hoogachten! O bidt gij voor ons, dat onze godsvrucht tot Maria gelijk moge worden aan de

uwe, ten einde wij door haar dezelfde vertroostingen mogen genieten, die hare almogende voorspraak bij God voor u heeft verkregen. O Maria, koningin der Martelaren, bid voor ons. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.

Vierde dag der Novene.

3 Juli.

Kom H. Geest enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Volgen wij heden in den geest de HH. Martelaren, terwijl zij van Gorkum naar Dordrecht vervoerd worden.

Na, gelijk wij reeds te voren hebben overwogen, gedurende negen dagen aan den moedwil der soldaten en van het laagste gemeen te zijn overgelaten geweest, worden onze Heiligen te middernacht en nauwelijks gekleed, eerst in eene mosselschuit ingescheept, waarin ze nauwelijks eenige ruimte hadden om hunne ledematen te bewegen. Daarna in een ander schip geplaatst, komen zij den tienden dag aan te Dordrecht, waar zij wederom aan nieuwen smaad worden prijs gegeven. Het grauwdier stad wedijverde daar wederom als het ware met elkander, wie het meest de heilige belijders zou beleedigen en mishandelen. Zij werden zelfs als onder eene tent geplaatst en voor een weinig

geld werd aan iedereen verlof verleend om hen op allerlei wijze te kwellen en te pijnigen. Ook afvallige predikanten kwamen daar om met hen te redetwisten.

Is er wel grievender vernedering denkbaar, dan waaraan hier onze Heiligen wegens hunne trouw aan de Katholieke Kerk werden onderworpen? ... Bewonderen wij ook hier hunnen moed, hun geduld en hun ijver in het handhaven en verdedigen der geloofswaarheden. Hoezeer ook afgemat en uitgeput door al de geleden ontberingen, door het verblijf in een vochtig en somber kerkerhol, door den overtocht in een ellendige schuit in het midden van den nacht, door al de vreeselijke mishandelingen, waarmede zij sinds reeds negen dagen zijn overladen, toch verdedigen zij met de meeste klem de Katholieke leer tegen hunne vijanden. Onderzoeken wij hier ons zelve of ook wij zoovele vernederingen zouden willen trotseeren voor het geloof, waarin wij het geluk gehad hebben te zijn geboren en opgevoed. Vragen wij ons zelve hier af welke offers wij aan God gebracht hebben, wat wij voor Hem, ter bevordering zijner eer en die zijner Kerk verricht hebben. En moeten wij, bij het beantwoorden dier vragen, erkennen, dat wij alles over hebben voor onze zinnelijkheid, voor onze vermaken, en maar zeer weinig of niets voor God en zijne eer, laat ons dan daarover voor God ons verootmoedigen en het voornemen maken om ons te beteren.

Vragen wij daartoe de medewerking van Gods heilige genade door de voorspraak der HH. Martelaren.

GEBED.

O onversaagde en onverwonnen Helden, hoezeer beschaamt uw heldenmoed, die uit uwe vurige en oprechte liefde tot God zijn oorsprong nam, mijne traagheid, mijne nalatigheid en lafhartigheid in den dienst des Heeren. O bidt voor mij, dat ik deze traagheid en lafhartigheid moge overwinnen, dat eene even vurige en oprechte liefde tot God als die u bezielde in mijn hart worde ontstoken en dat ik mij van heden af als een ijverig dienaar des Heeren blijve gedragen tot aan mijn dood. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.

Vijfde dag der Novene.

4 Juli.

Kom, H. Geest, enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Begeleiden wij heden de HH. Martelaars op hunnen tocht over de Oude-Maas van Dordrecht naar Brielle, en verbeelden wij ons bij hunne aankomst aldaar tegenwoordig te zijn.

Overwegen wij hoe in den namiddag het bevel gegeven werd, om de reis van Dordrecht naar Brielle voort te zetten, en al hetgeen gedurende dezen nieuwen tocht onze Heiligen te verduren hadden. Tegen den nacht in de nabijheid der stad gekomen, moesten zij den volgenden mor-

gen afwachten om eindelijk de haven der stad binnen te loopen. Overwegen wij welke verguizingen ook hier wederom onze Heiligen moesten lijden vanwege de in die stad in ruimen getale aanwezige roovers en afvalligen, die nog daarenboven door hunne leiders tot de grootste razernij waren opgezweept. Overwegen wij hoe al die verguizingen, beschimpingen en mishandelingen nog zijn toegeomen, nadat de hoofdaanvoerder, graaf Lumey van der Marck, te paard was aangekomen en zijnen als door de hel ingegeven haat jegens zijne slachtoffers den vrijen tengel had gelaten.

Kan ons hart wel ongevoelig blijven bij dit gruwelijk sehouwspel? Als onschuldige lammeren te midden van eene menigte grijpende wolven en even weerloos bevinden zich deze trouwe priesters en kloosterlingen tegenover hunne verwoede vijanden! Niemand die de partij voor hen opneemt, niemand die hun eenigen troost of verlichting komt schenken, niemand die zich hunner ook maar het geringste aantrekt! O hoe deerniswaardig moet niet hun toestand geweest zijn!... Keeren wij na het beschouwen van dit alles in ons zelve om ons voor God te vernederen, dat wij, van wie God nochtans zoo weinig verlangt, zoo dikwijls nog dit weinige voor Hem weigeren te verrichten. Hoe weinig ijver toch leggen wij aan den dag in het vervullen van onze plichten jegens God en van den stand, waarin zijne hand ons geplaatst heeft!... Hoevele tekortkomingen hebben wij ons daaromtrent niet te verwijten!... Hoe dikwijls is het geringste toereikend om ons aan onze duurste plichten zelfs geheel ontrouw te doen worden!...

Vragen wij door de tusschenkomst der HH. Martelaren van God vergiffenis daarvan en tevens de genade om onze traagheid te overwinnen.

GEBED.

O waardige en uitverkoren navolgers van uwen Goddelijken Meester, hoe weinig is tot dusverre mijn levensgedrag in overeenstemming geweest met de lessen en voorbeelden, die gij ons gegeven hebt! Verwerft dan ook voor ons, door uwe veelvermogende voorbede bij God en door de verdiensten van uw zoo wreede martelingen, dat ik voortaan al mijne plichten naar behooren moge waarnemen en door ijverige plichtsbetrachting mijn onrecht herstellen en Gods straffende hand van mij moge afwenden. Amen.

Desverkiezende, enz. als voren.

Zesde dag der Novene.

5 Juli.

Kom, H. Geest, enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Begeven wij ons in den geest even buiten de stad Brielle naar het havenhoofd, te midden der aldaar steeds meer en meer aangroeiende menigte, en volgen wij deze door de straten der stad.

Na een tijdlang zich in het lijden der gevangenen te hebben verlustigd, geeft de goddelooze aanvoer-

der aan zijne handlangers het bevel om hen te ontschepen en hen één voor één voor zich te doen nederknielen. Daarna worden zij twee aan twee gebonden en vervolgens tot driemaal toe rondom eene galg geleid, die zich daar bevond. Ook moesten zij allen voor die galg zich op hunne knieën werpen, — en dit alles had plaats, ten einde hen nog meer te grieven, — onder het zingen van het *Salve Regina* en andere lofzangen ter eere der allerheiligste Maagd, alsof zij, gelijk die roekeloze en verwaten spotters beweerden, gekomen waren om zich van eene *geloofte* te kwijten en eene *bedevaart* te doen. Hierna worden zij processiesgewijze door de straten van Brielle naar den kerker gevoerd, nadat alvorens op het marktveld onder eene andere galg de vorige spotternij was herhaald.

Overwegen wij hier opnieuw eenige oogenblikken het steeds toenemende lijden en de steeds grooter wordende folteringen, die onze Heiligen altijd met steeds toenemender heldenmoed en grootere standvastigheid verdragen. Overwegen wij tevens tot hoever het misbruiken van Gods genade den zondaar kan leiden, gelijk ons blijkt uit het gedrag dier goddelooze bende, wier handelingen ons zeker den diepsten afschuw inboezemen! In den schoot der Katholieke Kerk opgevoed werden zij ontrouw aan de beloften van hun H. Doopsel, en niet tevreden met eene valsche leer aan te kleven worden zij zelfs de vervolgers van hen, die door hunne getrouwheid hun als het ware voortdurend hunne ontrouw verweten. En nu zij eens op dien weg den voet gezet hebben, schrikken zij voor de grootste heiligschen-

nissen niet meer terug..... Moge hun voorbeeld ons leeren om de gave des geloofs, die wij bezitten, te waardeeren! Moge het ons aanzetten om de genaden, die God ons schenkt, niet te misbruiken, opdat ook wij niet van de eenē boosheid in de andere vallen en eindelijk geheel en al van den weg der deugd afwijken.

Vragen wij door de tusschenkomst der HH. Martelaren van God de gave der volharding.

GEBED.

O groote en edelmoedige Belijders van den Naam des Heeren, verwerft gij voor mij van God, dat ik nimmer van den waren weg moge afwijken. Bidt voor mij, opdat ik aan de genaden des Heeren steeds met ijver beantwoorde en dat ik nimmer mij door het voorbeeld en de ergernissen van anderen tot ontrouw aan zijnen dienst late verleiden, ten einde niet van de eene boosheid in de andere te vallen en aldus mij eene eeuwigheid van straffen te bereiden. Amen.

Desverkiezende, enz. als voren.

Zevende dag der Novene.

6 Juli.

Kom, H. Geest enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Verplaatsen wij ons in den geest in het stadhuis van Brielle, waar de HH. Martelaren voor den goddeloozen aanvoerder en eenige afvallige predikanten werden gebracht.

Toen de godvergeten bende eindelijk verzadigd was van al de onteeringen en heiligschennissen, die zij gepleegd hadden, sloot men de gevangenen in een allerellendigst hok, waar hun getal met drie andere slachtoffers van den woedenden godsdienstvaard werd vermeerderd. In den namiddag, zonder nog eenig voedsel genoten te hebben, bracht men hen naar het stadhuis om aldaar ondervraagd te worden. Ook den volgenden dag moesten zij aldaar verschijnen. Bij elk verhoor moesten zij nieuwen smaad en hoon ondergaan, doch, wat ook tegen hen werd in het werk gesteld, zij bleven trouw het gezag der Kerk handhaven en verdedigden met den meesten moed het leerstuk van de wezenlijke tegenwoordigheid van Jesus Christus in het allerheiligste Sacrament des Altaars.

Overwegen wij hier hoezeer onze HH. Martelaren standvastig bleven in de erkenning van het gezag der Kerk, in de gehoorzaamheid aan den Stadhouder van Christus op aarde, in het geloof aan de waarachtige tegenwoordigheid van Jesus Christus in het H. Sacrament des Altaars. Zij waren overtuigd, dat hun vasthouden en belijden van die waarheden hun slechts nieuw lijden en nieuwe martelingen zou opleveren en dat zij, integendeel, met daaraan te verzaken, hunne geheele vrijheid zouden herkrijgen. Doch niettegenstaande dit alles aarzelen zij geen oogenblik. Met al de kracht, die hun na al hun martellijden nog was overgebleven, bestrijden zij de drogredenen, die de afvalligen tegen hen willen doen gelden, en toonen zij zich de ware en trouwe belijders der katholieke leer.... Hoe is

het met ons gesteld en wel in het bijzonder wat deze twee groote en gewichtige leerstukken van ons heilig geloof betreft? Hoedanig is onze liefde tot de Kerk en haar Opperhoofd, onze gehoorzaamheid aan de wetten en geboden, die ons gegeven zijn?— Hoedanig is onze eerbied, onze godsvrucht jegens het hoogheilig Sacrament des Altaars? Geven onze handelingen wel altijd het bewijs, dat wij met hart en ziel gelooven aan hetgeen de Kerk ons daaromtrent leert? Of liever moeten onze oneerbiedigheden in Jesus' heilige tegenwoordigheid en andere tekortkomingen jegens dat H. Sacrament ons niet schaamrood doen worden bij het overwegen van al hetgeen de HH. Martelaren ten wille van hun vurig geloof aan de leer der Kerk omtrent die waarheden hebben onderstaan?

Vragen wij van God vergiffenis van al hetgeen wij ons in die punten hebben te verwijten door de voorspraak der HH. Martelaren.

GEBED.

O oprechte en allergetrouwste handhavers van het gezag der Kerk en van haar geestelijk Opperhoofd, o allervurigste vereerders van Jesus in het H. Sacrament des Altaars, vol schaamte belijd ik mijne schuld en erken ik, dat ik helaas! tot nog toe er verre van verwijderd was uwe voetstappen te drukken en u in uwe trouw aan de Kerk en in uwe godsvrucht tot het H. Sacrament des Altaars na te volgen. Mogen de wreede folteringen, die gij daarvoor te lijden hadt, voor mij ten beste

spreken, mijne schuld uitwischen en tevens mij de genade verwerven om voortaan mij uwer waardig te toonen. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.

Achtste dag der Novene.

7 Juli.

Kom, H. Geest enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Verplaatsen wij ons in den geest in den kerker te Brielle, waar onze HH. Martelaren zich tot hun roemvollen marteldood voorbereiden.

Onmiddellijk na de verhooren worden de HH. Martelaars weder in hunne ellendige gevangenis opgesloten. Inmiddels waren er pogingen in het werk gesteld geworden om de invrijheidstelling der gevangenen te verwerven, die met een min of meer gunstigen uitslag waren bekroond. Toen de goddelooze aanvoerder der woestelingen hiervan kennis kreeg, ontstak hij in woede, en, bevreesd wellicht, dat op eene of andere wijze zijne slachtoffers aan zijne helsche woede zouden onttrokken worden, gaf hij, in den laten avond van den 8ⁿ Juli, na zich met eenigen zijner losbandige handlangers aan zijne gewone buitensporigheden in het gebruik van drank te hebben overgegeven, het bevel, dat men des anderendaags al de gevangenen zou ophangen. Nog

denzelfden avond werd het bericht hiervan aan de HH. Martelaars in hunne gevangenis overgebracht, die het met de grootste gelatenheid, ja met eene heilige vreugde ontvingen.

Overwegen wij hier de gevoelens, welke de HH. Martelaren bij het vernemen van hun aanstaanden marteldood hebben bezield, en hoe zij zich daartoe hebben voorbereid. Verbeelden wij ons hoe zij dezen laatsten nacht doorbrengen in een vurig en aanhoudend gebed, opdat God hun de noodige kracht tot den aanstaanden grooten strijd zoude schenken; hoe zij elkander wederzijds aanmoedigen tot volharding; hoe zij elkander wijzen op de eeuwige belooning, die weldra hun deel zal wezen; hoe zij eindelijk elkander vol ootmoed en berouw hunne zonden belijden, ten einde ook van de minste vlekken, die soms nog hun geweten mochten besmeuren, gereinigd te worden. O welk eene heilige, welk eene zalige voorbereiding tot den dood! — Denken ook wij wel ooit aan dat oogenblik van den dood, dat ook voor een ieder van ons, voor den een vroeger, voor den ander later, zal aanbreken? Is ons leven, zooals het behoorde te zijn, eene gestadige, voortdurende voorbereiding tot onzen dood? Bevindt onze ziel zich in zulk een staat, dat wij zonder vreeze elke stonde voor Gods rechterstoel kunnen verschijnen? ... Of zijn wij misschien in staat van doodzonde, zoodat wij elk oogenblik moeten vreezen van een ongelukkigen, een rampzaligen dood te zullen sterven? Zoo dit het geval mocht zijn trachten wij dan zoo spoedig mogelijk door eene oprechte biecht en een waar berouw vergiffenis van

onze zonden te verkrijgen en de verloren heiligmakende genade terug te ontvangen.

Bidden wij de HH. Martelaren om door de verdiensten van hun lijden een zaligen dood te mogen sterven.

GEBED.

O vrome en bewonderenswaardige geloofshelden, hoe bewonderenswaardig is uwe onderwerping aan Gods heiligen wil en de wijze, waarop gij u tot uw smartvollen marteldood hebt voorbereid! O verkrijgt ook voor mij door uwe verdiensten van God, voor mij, die helaas! zoo zelden aan mijnen dood denk en wien de dood zoo licht onvoorbereid zou kunnen overvallen, dat ik van God de genade verwerve om niet onverwacht uit dit leven te worden weggerukt, maar dat het mij gegeven zij eerst met volle kennis de Heilige Sacramenten te ontvangen, ten einde van mijne zonden gereinigd en in Gods vriendschap hersteld uit deze wereld te scheiden. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.

Negende dag der Novene.

8 Juli.

Kom, H. Geest enz. *als voren bl. 33.*

Overweging.

Verbeelden wij ons de turfschuur van het verwoeste klooster Ten-Rugge, waar de HH. Martelaren hun laatsten strijd gestreden hebben.

In den vroegen morgen van den 9ⁿ Juli werden de HH. Martelaars buiten de stad gebracht om daar eindelijk het einde van al hunne folteringen te zien. Aan twee balken worden zij één voor één opgehangen, onder het gejuich der goddelooze bende, bij wie een groote menigte van het Brielsche grauw zich gevoegd had, die zeker niet in gebreke zal gebleven zijn op allerlei wijze het lijden dier standvastige belijders van de katholieke leer te vermeerderen. Zóó ver zelfs vervoert hunne dweepzucht en godsdienstvaak die ongelukkigen, dat zij zich niet eens tevreden stellen met hen te beleedigen in hun smartelijken doodstrijd, maar dat zij zelfs nog op de lijken der edele slachtoffers hunne woede koelen. Doch wenden wij onze oogen liever naar de Heiligen zelve, die hier eindelijk de lang gewenschte martelkroon verwerven.

Overwegen wij den heldenmoed, dien zij ons te bewonderen geven. Gewillig betreden zij de ladder, verheugd als zij zijn dat God hen waardig bevonden heeft hun leven voor Hem ten beste te geven; onophoudelijk vermanen zij elkander om toch tot het einde getrouw te blijven en wijzen zij elkander op de eeuwige en onverwelkelijke kroon, die weldra hunne hoofden zal sieren; met een gebed op de lippen voor hunne vervolgers en hunne beulen geven zij eindelijk hunnen geest, en hunne door de folteringen gelouterde, aan God zoo welgevallige ziel wordt door de Engelen, die met welbehagen op den strijd, die hier geleverd wordt, nederzien, onmiddellijk in het hemelsch paradijs opgevoerd. Daar wordt hun hun lijden overvloedig vergolden: daar is een eeuwige vreugde, die alle denkbare vreugden

dezer aarde overtreft, het loon voor hun heldenmoed, voor hun trouw aan Jesus en Zijne Kerk.

Vragen wij hier ons zelve eens af na het overwegen van al de wreede folteringen en van den smartvollen marteldood der HH. Martelaren, na het beschouwen van al hetgeen zij moesten ondergaan om den hemel binnen te treden, wat wij tot dusverre voor dien hemel, dien ook wij hopen en wenschen eens te zullen bezitten, gedaan en geleden hebben. Zeker God vergt niet van ons die buitengewone offers, die de Heiligen nochtans Hem zoo bereidwillig brachten, maar toch ook voor ons is de hemel een loon, dat wij door onzen arbeid en goede werken moeten verdienen, is hij een kroon, die wij door een moedigen en volhardenden strijd moeten winnen. En welken arbeid, welke goede werken kunnen wij God aanbieden? Hoe hebben wij gestreden tegen de vijanden, die ons van de eeuwige en onvergankelijke zegekroon willen berooven? Hebben wij wellicht niet meer gearbeid voor de wereld, voor aardsche rijkdommen, voor zinnelijke genietingen? Hebben wij niet elken strijd, elke moeielijkheid, elk offer, dat de dienst van God van ons vorderde, geweigerd? O laat dan het voorbeeld onzer HH. Martelaren ons tot eene heilzame beschaming strekken en ons opwekken om voortaan meer voor God en den hemel dan voor de aarde en hare vermaken te arbeiden! Moge de heldenmoed dier onversaagde geloofshelden onzen moed aanvuren om ook evenals zij met Gods hulp in den strijd, die ons wacht, de zege te behalen!

Vragen wij van God die genade door de voorspraak der HH. Martelaren

GEBED.

O edele en moedige overwinnaars in den strijd des Heeren, die thans bij God de hoogste gelukzaligheid geniet, ziet van uit de hemelsche verblijven neder op ons, die nog te strijden hebben om eens aan uwe belooning deelachtig te worden. Bidt voor ons, opdat ook wij den strijd des Heeren onversaagd en onverwonnen mogen strijden, ten einde ook onze hoofden eens de lauwertak der overwinning in het hemelsche Sion moge versieren. Amen.

Desverkiezende enz. als voren.



Overweging op den feestdag der HH. Martelaars van Gorkum, den 9ⁿ Juli.

De verheerlijking der HH. Martelaren.

I. Overwegen wij op de eerste plaats de glorie, die de HH. Martelaren in den hemel ten deel gevallen is, en het geluk, dat zij aldaar genieten. Voor al de verguizingen en vernederingen, die zoo ruimschoots hier op aarde hun deel waren, zien zij thans zich met de onvergankelijke kroon der Martelaren getooid. Voor den troon van het Lam wuiven zij hunne zegepalmen en zingen zij in het koor der Engelen en Heiligen het „Heilig, Heilig, Heilig, de Heer der Heerscharen.” Al hunne smarten, al hunne wreede folteringën, al het gruwelijke lijden,

dat zij onderstonden, is vergeten: zij baden thans als in een oceaen van wellusten, daar zij God bezitten, en voor eeuwig in het bezit van God alle goed smaken. Wat „noch oog gezien, noch oor gehoord heeft, wat zelfs nooit in 'smenschen gedachte is opgekomen,” het hoogste genot, de reinste gelukzaligheid is hun deel. O hoe danken zij thans God, dat Hij hen al die folteringen voor zijne eer liet ondergaan! Hoe gelukkig achten zij zich, dat zij waardig waren voor zijnen naam te lijden en hun bloed te vergieten! Hoe zegenen zij thans hunne boeien, hunne ontberingen, hunne vernederingen, hunne martelingen, hunne vervolgers, hunne beulen! Voor hun kortstondig lijden, voor de smarten, die, hoe groot ook, nochtans slechts enkele dagen duurden, is hun eene eeuwigheid, eene nimmer eindigende eeuwigheid van vrede en geluk, van onbegrijpelijke gelukzaligheid, van onbegrensde en onvermengde vreugde en blijdschap weggelegd! — O hoe moet die gedachte ons opwekken en aansporen om, naar het voorbeeld onzer HH. Martelaren, ook gaarne en met liefde iets voor Jesus, iets voor de eer Zijner Kerk, iets voor het zielenheil onzer broeders te lijden en ten offer te brengen! Immers, willen wij hen volgen in hunne glorie, in hun geluk, dan moeten wij ook hen daarin volgen, dat wij bereid zijn aan God die offers te brengen, die Hij van ons zal vragen. Hoe gering zijn echter deze niet, vergeleken bij hetgeen de Heiligen voor Christus wilden onderstaan! En toch, hoe weinig bereidwillig zijn wij om die weinige, die zoo geringe, ja zoo nietige offers te brengen! Voor de wereld, helaas!

is geen moeite ons te groot, geen arbeid ons te zwaar, geen ongemak ons ondragelijk, en hoe gering, hoe onbeduidend nochtans, in vergelijking met den hemel, is het loon, dat ons daarvoor gewordt! Voor den hemel daarentegen, waar alles meer dan honderdja meer dan duizendvoudig ons vergolden wordt, zouden wij niet gaarne en met de grootste bereidwilligheid al wat wij bezitten ja ons leven zelfs veil hebben! O welk eene dwaasheid! Welk eene onzinnigheid!!

II. Overwegen wij op de tweede plaats hoezeer God onze Heilige Martelaren heeft willen verheerlijken door de vele wonderen, die hij door hunne voorspraak heeft willen verrichten, en door de groote macht, die hij hun heeft verleend om voor ons allerlei gunsten en genaden te verwerven. Menigvuldig immers zijn de mirakelen, waardoor God de heiligheid zijner trouwe dienaren aan de wereld heeft willen toonen. Reeds spoedig toch na hun glorieijken marteldood verkregen verschillende zieken, die of wel de graven der HH. Martelaren met godsvrucht hadden bezocht, of wel hunne heilige overblijfselen geëerd hadden, hunne gezondheid terug; en dit alles bewoog dan ook den Opperherder der geloovigen om in 1672 hen onder het getal der Gelukzaligen op te nemen, terwijl Z. H. Pius IX in 1867, wegens nieuwe wonderen door hunne voorspraak verkregen, hen de hoogste eer der Heiligverklaring waardig keurde. En meenen wij niet, dat hunne macht thans minder is geworden. Ook wij, wij zullen de bewijzen daarvan ontvangen, wanneer wij ons met vertrouwen tot hen wenden, wanneer wij hen in onze nood-

wendigheden met een geloovig hart aanroepen , wanneer wij ons hunne bescherming waardig toonen . Laat ons dan ook met het volste vertrouwen hunne voorbede bij God afsmeeken : als Nederlandsche Heiligen , die op denzelfden grond leefden waarop wij leven , als onze broeders in een meer beperkten zin zelfs , zullen zij **zeker** met liefde onze smeekingen aanhooren en die voor den troon van God brengen . Wat God wellicht ons anders zou weigeren of althans niet in die ruime mate ons zou schenken , dat zal Hij ons op de meest vrijgevege manier schenken door de tusschenkomst dier heilige geloofshelden , die voor zijne eer hun bloed vergoten hebben . Bidden wij hen voor ons zelve , opdat God ons doe volharden in het geloof en ons een zaligen dood verleene ; bidden wij hen voor allen , die ons dierbaar zijn , voor onze onderhoorigen en die aan onze zorg zijn toevertrouwd ; bidden wij hen voor onze afgedwaalde broeders , opdat God hen tot den schaapstal van Christus doe terugkeeren ; bidden wij hen voor onzen allerheiligsten Vader den Paus , opdat God hem de zege verleene over al zijne vijanden ; bidden wij hen voor onze overheid , zoo kerkelijke als wereldlijke ; bidden wij hen ook voor de zielen in het vagevuur opdat zij spoedig van hunne pijnen verlost en in de eeuwige vreugde des hemels mogen opgenomen worden .

GEBED.

O roemrijke Martelaren , die wij met het volste recht onze broeders mogen noemen , o moedige ge-

loofshelden, die onzen vaderlandschen grond met uw bloed hebt bevochtigd, richt uwe medelijdende blikken op ons, die uwen bijstand afsmeeken en uwe voorspraak inroepen. Gij zijt reeds in de haven des heils aangeland, terwijl wij helaas! nog op de onstuimige baren der wereldzee door allerlei stormwinden en onweders worden heen en weder geslingerd en in gevaar verkeereren van door de woede der orkanen te worden verslonden en verzwolgen. Steekt gij uwe behulpzame hand tot ons uit; bidt gij voor ons opdat wij alle gevaren mogen te boven komen, opdat ons broos vaarttuig gelukkig alle klippen moge ontwijken en behouden in de haven moge aanlanden. Verwerft voor ons de genade, dat wij tot het einde toe volharden in het geloof, waarin wij het geluk hadden te worden geboren en opgevoed, en bidt ook voor onze afgedwaalde broeders, opdat zij tot de ware Kerk van Christus mogen wederkeeren, en wij allen alzoo slechts „één Herder,” slechts „ééne kudde” uitmaken. Bidt voor onzen allerheiligsten Vader den Paus, opdat God hem beware en verdedige tegen zijne menigvuldige vijanden, die ook de vijanden zijn van Christus, wiens vertegenwoordiger hij is op aarde. Bidt voor onze geestelijke en wereldlijke Oversten, opdat zij hunne moeilijke en verhevene taak naar behooren vervullen en de aan hunne zorg toevertrouwd en op den weg des heils geleiden en bewaren. Bidt in het bijzonder voor de Kerk van Nederland, opdat deze weder tot haar vorigen bloei moge terugkeeren; bidt voor allen, die den ook u zoo dierbaren grond, waarop gij geleefd,

gearbeid en uwe roemvolle martelpalmen geplukt hebt, bewonen, opdat Gods zegen in de ruimste mate over hen moge nederdalen; bidt voor de ongelukkige zondaars opdat zij zich bekeeren; bidt voor de rechtvaardigen, opdat zij volharden; bidt voor ons allen, opdat wij evenals gij in Gods liefde van deze wereld mogen scheiden. Bidt voor de zielen in het vagevuur, en meer bijzonderlijk voor de afgestorvenen leden onzer Broederschap, opdat God hunne pijnen verlichte en verkorte en ten spoedigste hun den hemel ontsluite, waarnaar zij zoozeer verzuchten en waar wij allen eens met u het goddelijk Aanschijn voor alle eeuwigheid hopen te aanschouwen. Amen.



MISGEBEDEN.

Het H. Misoffer is eene afbeelding, eene gedachtenis, eene vernieuwing of liever eene voortzetting van het groote en bloedige offer, dat eens op den Calvarieberg werd opgedragen, toen onze goddelijke Zaligmaker, om ons van de slavernij des duivels te verlossen, den smaadvollen kruisdood onderging. Immers diezelfde Jesus, die zich aldaar op eene bloedige wijze, door de handen zijner beulen als zoenoffer voor onze zondeschuld aanbood, diezelfde Jesus offert zich nog voortdurend in onze kerken, op onze altaren aan den Hemelschen Vader op. Niet echter in een zichtbare menschelijke gedaante, maar onder den schijn van brood en wijn; — niet op eene bloedige wijze, door de handen der beulen, maar op eene onbloedige wijze, door de handen van zijnen dienaar, den Priester. — en Hij doet dit, evenals hij dit deed op den Calvarieberg, om aan God de hulde te brengen, die Hem verschuldigd is, om te voldoen voor onze schulden, om Hem den verplichten dank te brengen voor zijne menigvuldige weldaden en om tevens nieuwe genaden van Hem te verkrijgen.

Het H. Misoffer wordt *alléén* en *uitsluitend* aan God opgedragen, „wien alléén de opperste eer en aanbidding toekomt, van wien alléén alle goede gaven voortspruiten” en van wien alléén wij de vergiffenis onzer schulden kunnen en mogen verhoplen. Nochtans mogen wij aan God dit H. Misoffer opdragen *ter gedachtenis* en *ter eere* der Heiligen. „Wij dragen aan *God*, zoo sprak reeds de H. Augustinus, onze offers op *op de graven der Martelaren*, „ten einde Hem daardoor te danken voor de zege, die Hij

„dien roemrijke bloedgetuigen heeft geschonken , ten einde
 „ons door de herinnering van hunnen marteldood op te
 „wekken om in hunne overwinningen te deelen , ... en
 „ten einde deelachtig te worden aan hunne verdiensten en
 „door hunne voorbede geholpen te worden.”

Om het H. Misoffer gelijk het behoort bij te wonen ,
 behooren wij ons te vereenigen met den Priester en hem te
 volgen. Wij zullen daarom in de volgende bladzijden voor-
 namelijk die gebeden aangeven , die het Romeensch Missaal
 voorschrijft. Waar deze niet toereikend mochten zijn voor
 sommige gedeelten der H. Mis, kan men die aanvullen door
 het Onze Vader, de Akten van Geloof enz. of andere hierna-
 volgende gebeden.

Voorbereidend gebed.

✠ In den naam des Vaders , enz.

Ik geloof en belijd, o mijn God, dat het H. Mis-
 offer het onbloedig offer is der Nieuwe Wet, ingesteld
 door Jesus Christus , uwen Zoon , onzen Verlosser,
 toen Hij tot zijne Apostelen sprak : „*Doet dit ter*
mijner gedachtenis”, en dat Hij zich zelf dagelijks
 daardoor aan U, zijn hemelschen Vader, slachtoffert,
 gelijk Hij eens zich zelf op eene bloedige wijze op
 den Calvarieberg geslachtofferd heeft.

In vereeniging met den Priester en de geheele
 H. Kerk draag ik U dit H. Misoffer op niet alleen
 ter boeting en voldoening mijner zonden en schulden,
 maar ook om U de rechtmatige hulde en aanbidding
 te bewijzen , die wij aan uwe Majesteit zijn ver-
 schuldigd , en U te danken voor al de gunsten en
 weldaden , die uwe goedheid ons heeft bewezen.
 Tegelijk hoop ik door de voorbede der HH. Martel-
 laren van Gorkum , die hier den roemvolsten mar-

teldood hebben ondergaan, daardoor al de genaden te bekomen, die mij noodig zijn.

In het bijzonder vraag ik U....

Hier de bijzondere gunsten te herdenken, voor welke men meer bijzonder de voorbede der HH. Martelaren inroept.

Ook smee ik uw goddelijken bijstand en milden hemelschen zegen af voor mijn gezin, voor mijne verwanten en vrienden, voor Zijne Heiligheid den Paus van Rome, voor al de Bisschoppen der Kerk en inzonderheid voor den Bisschop van 's Bosch, voor onze geestelijke herders, voor ons geëerbiedigd Vorstenhuis, voor al onze Nederlandsche Katholieken en ook voor alle andersgezinden, en eindelijk wensch ik de verdiensten van dit H. Misoffer nog toe te voegen aan al de geloovige zielen in het Vagevuur, bijzonder aan de overledene leden onzer Broederschap en aan diegenen vooral, voor welke ik meer in het bijzonder verplicht ben te bidden....

H. Maria, Moeder Gods, bid voor mij en verkrijg mij de ware gesteltenissen om dit H. Misoffer met vrucht bij te wonen.

HH. Martelaren van Gorkum, verwerft mij diezelfde vurige en levendige godsvrucht, die in u zoo schitterend heeft uitgeschenen. Amen.

*De Priester maakt het H. Kruisteeken aan
den voet van het altaar.*

✠ In den naam des Vaders, enz.

Ps. 42.

Ik zal tot Gods altaar opgaan, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Verschaf mij recht, o God, en handhaaf mijne zaak tegen een onheilig volk: verlos mij uit de macht van den man van onrecht en bedrog.

Gij immers, o God, zijt mijne sterkte. Waarom hebt Gij mij verstooten en ga ik treurig daarheen, onder den druk van mijn vijand?

Zend uw licht en uwe waarheid uit: deze zullen mij geleiden en heenvoeren naar uwen heiligen berg en uwe woonstede.

En ik zal tot Gods altaar opgaan, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Ik zal uwen lof zingen op de harpe, o God, mijn God. Waarom zijt gij bedroefd, o mijne ziel, en verontrust gij mij?

Stel uwe hoop op God, want ik zal Hem nog lofprijzen: Gij zijt mijn heil en mijn God.

Eere zij den Vader, enz.

Ik zal tot Gods altaar opgaan, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

✠ Onze hulp is in den naam des Heeren, die hemel en aarde heeft gemaakt.

Terwijl de priester en na hem de Diaken en Subdiaken met de overige aan het altaar aanwezige dienaren diep nederbuigen:

Ik belijd voor den almachtigen God, de H. Maria altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen en u, vader, dat ik gezondigd heb door gedachten, woorden en werken, het is mijne schuld, mijne schuld, mijne allergrootste schuld. Hierom smEEK ik de H. Maria altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den

Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen en u, vader, voor mij te bidden tot den Heer onzen God.

Dat de almachtige God zich over ons ontferme, ons onze zonden vergeve en ons het eeuwig leven binnenleide. Amen.

✠ Verleene ons de almachtige en barmhartige God de kwijtschelding, vrijspraak en vergiffenis van onze zonden. Amen.

O God, gij zult u tot ons keeren en ons het leven wedergeven. En uw volk zal zich in u verheugen.

Toon, o Heer, ons uwe barmhartigheid en geef ons uw heil.

Heer, verhoor mijn gebed, en mijn geroep stijge tot u op.

De priester beklimt het altaar en kust het.

Neem, o Heer, bidden wij U, onze ongerechtigheden van ons weg, ten einde wij waardig mogen zijn met een rein hart in het Heilige der heiligen in te gaan. Wij smeeken U, o Heer, door de verdiensten der Heiligen, wier overblijfselen hier bewaard worden, en van alle Heiligen, mij de kwijtschelding mijner zonden te verleen.

Onder het bewierooken van het altaar.

Moge, o Heer, het H. Misoffer, dat ik U met den priester, uwen dienaar, opdraag, welgevallig zijn in uwe oogen. Moge mijn smeeken tot voor den troon uwer majesteit opklimmen, gelijk deze wierook ten hemel opstijgt, en moge uwe genade tot mij afdalen. Open uwe milde vaderhand, o God

van liefde en goedertierenheid, en verleen ons de gunsten, die wij behoeven.

*De priester leest het **Introitus**.*

Laat, o Heer, het gezucht uwer gevangenen tot uw aanschijn doordringen; vergeld onze vrienden zevenvoudig; en laat het bloed uwer Heiligen, dat vergoten werd, niet ongewroken blijven. — De heidenen o God, zijn in uw erfdeel gekomen en hebben uwen heiligen tempel ontheiligd; zij hebben Jerusaleem, uwe H. Kerk, verwoest. (Ps. 78.) Eer zij den Vader, enz. *Men herhale*: Laat, o Heer, enz. *tot*: De heidenen.

*Bij het **Kyrië**.*

Heer, ontferm U onzer. (*driemaal*.)

Christus, ontferm U onzer. (*driemaal*.)

Heer, ontferm U onzer. (*driemaal*.)

*Onder het **Gloria in excelsis Deo**.*

Eere zij aan God in den hooge, en op aarde vrede aan de menschen van goeden wil. Wij loven U; wij zegenen U; wij aanbidden U; wij verheerlijken U; wij betuigen U onzen dank ten wille van uwe groote heerlijkheid. Heer God, hemelsche Koning. God, almachtige Vader. Onze Heer Jesus Christus, eeniggeboren Zoon. Heer God, Iam Gods, Zoon des Vaders. Gij, die de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer. Gij, die de zonden der wereld wegneemt, neem ons smeeken aan. Gij, die aan des Vaders rechterhand zijt gezeten, ontferm U onzer. Gij immers zijt alléén de Heilige, Gij zijt alléén de Heer, Gij zijt alléén de

Allerhoogste, Jesus Christus, één met den H. Geest in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

De priester leest de Gebeden vóór den Epistel.

O God, die uwe Heilige Martelaren Leonardus en zijne gezellen ter belooning van hun roemrijken strijd voor uw geloof met den onverwelkbaren lauwertak der overwinning hebt bekroond: verleen genadiglijk, dat wij, door hen bijgestaan en op hun voorbeeld, mogen strijden op aarde om daardoor te verdienen, dat wij eens met hen gekroond worden in den hemel. Door Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

O God, die ons in dit wonderbaar Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt achtergelaten: verleen, bidden wij U, dat wij de heilige geheimen van uw Vleesch en Bloed op zulk eene wijze en in die mate vereeren, dat wij de vruchten uwer verlossing voor alle eeuwigheid deelachtig worden. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Epistel.

De zielen der rechtvaardigen zijn in Gods hand, en de pijn des doods zal hen niet treffen. In de oogten der onzinnigen schenen zij te sterven, en hun heengaan werd als eene ramp beschouwd en hunne verwijdering van ons als een ondergang; zij evenwel zijn in vrede. En hoezeer zij ook voor de menschen

folteringen hebben ondergaan , vol onsterfelijkheid is hunne hope. Na eene korte kwelling zal hun grootelijks welgedaan worden ; want God heeft hen beproefd en hen Zijner waardig bevonden. Als het goud in den smeltoven heeft Hij hen beproefd en Hij nam hen aan als een brandoffer en te zijnen tijde zal Hij hun indachtig zijn. De rechtvaardigen zullen schitteren en als vonken vuurs in een rietveld hun glans verspreiden. Zij zullen de vierschaar spannen over de natiën en hunne heerschappij uitstrekken over de volkeren , en hun God zal heerschen in eeuwigheid. (*Wijsh. III*). Gode zij dank.

Graduaal.

Roemrijk is God in zijne Heiligen , wonderbaar in majesteit , en wonderen getuigen zijne Almacht. Uwe rechterhand , o Heer , is verheerlijkt door uwe kracht , uwe rechterhand heeft uwe vijanden te niet gedaan. Alleluia , Alleluia. De lichamen der Heiligen zijn in vrede begraven en van geslachte tot geslachte zullen hunne namen leven. Alleluia.

Als de tijd het toelaat , kan men geheel of gedeeltelijk hier de volgende Kerkhymne bidden.

LAUDA SION.

Loof, o Sion , loof den Heere ,
 Zing uw loflied Hem ter eere ,
 Die u vrijkocht met zijn Bloed.
 Laat uw toon steeds hooger rijzen :
 Nooit zult gij genoeg Hem prijzen ,
 Die met eigen Vleesch u voedt !

Boven allen lof verheven
 Is het voedsel ons gegeven,
 't Ware levend, hemelsch Brood;
 't Brood, dat eens, voor alle tijden,
 Op den avond vóór zijn lijden
 Jesus zijn Apost'len bood.

Laat uw feesttoon luide galmen,
 Zing uw blijdeste vreugdepsalmen
 't Heilig Sacrament ter eer:
 Wil met vreugd den dag herdenken,
 Die u deze gunst kwam schenken,
 Zegen, loof en prijs den Heer!

't Oude Paaschfeest is verdwenen,
 't Nieuwe Paaschlam is verschenen,
 Dat zich zelf ten offer bracht:
 't Oud Verbond moet thans ook zwichten
 Voor de Waarheid, die komt lichten:
 Voor den dag wijkt hier de nacht.

Om het lijden onzes Heeren,
 Om zijn kruisdood te vereeren
 Naar zijn woord en zijn gebod,
 Heil'gen wij door 's Priesters handen
 Brood en wijn, tot offeranden
 Aan den allerhoogsten God.

En naar al de Vaad'ren leeren,
 Wordt het brood het Vleesch des Heeren
 En de wijn des Heeren Bloed.
 't Oog kan 't wonder niet ontwaren,
 Slechts 't geloof kan ons verklaren
 't Wonder, dat Gods Almacht doet.

't Moge brood en wijn nog schijnen,
 Beider wezen moet verdwijnen,
 Als des Priesters woord beveelt:
 't Bloed wordt drank, het Vleesch wordt spijs;
 Spijs of drank, op elke wijze
 Blijft toch Christus onverdeeld.

Onverdeeld blijft Hij in wezen;
 Scheiding heeft men niet te vreezen,
 Daar zijn Godheid Hem beschut:
 Onverdeeld en ongeschonden,
 Ook al wordt door duizend monden
 't Heilig Sacrament genut.

Zie hoe zondaars, zie hoe braven
 Zieh aan deze heilbron laven
 En zich voeden met hun God.
 Doch waar goeden 't leven putten
 Zal de booze doemnis nutten:
 Zóó verscheiden is hun lot!

Ziet gij soms de Hostie breken ,
 Slechts de schijn , 't uitwendig teeken ,
 Niet uw Jesus , wordt verdeeld.
 Ook in 't kleinste deel verholen , —
 Naar de leer , die niet kan dolen , —
 Blijft Hij gansch en onverdeeld.

Zie , het brood der Eng'lenkoren
 Wordt den mensch tot spijs beschoren
 Als het manna der woestijn ,
 Dat met Isaac , die zou sneven ,
 Als een beeld ons was gegeven ,
 Wat ook 't Paaschlam ons moest zijn.

Goede Herder , wil ons voeden
 En voor alle kwaad ons hoeden ;
 Geef ons deel in 's hemels loon !
 Geef , dat we eens , na 't aardse lijden ,
 Met uw Heil'gen ons verblijden
 In de zaal'ge vreugdewoon !

*Vóór het **E**rangetic.*

Reinig Gij mijn hart , almachtige God , Gij , die
 de lippen van uwen profeet Isai'as met een gloeiende
 kool hebt gereinigd , opdat ik door uwe oneindige
 goedertierenheid waardig bevonden worde uw woord
 te hooren en het in mij duurzame en overvloedige
 vruchten voor het eeuwig leven voortbrengende . In
 den naam des Vaders , enz.

Evangelie.

✠ Het II. Evangelie volgens den H. Evangelist Lucas. XXI.

In dien tijd sprak Jesus tot zijne leerlingen : Ontstelt U niet , wanneer gij van oorlogen en oproeren zult hooren ; eerst moet dit alles geschieden , maar nog is niet terstond het einde daar . Voorts zeide Hij hun : Het eene volk zal opstaan tegen het andere en het eene rijk tegen het andere . En overal zullen er groote aardbevingen en pestziekte en hongersnood ontstaan , en schrikwekkende verschijnselen aan den hemel en groote wonderteekenen zullen gezien worden . Vooraleer evenwel dit alles zal gebeuren , zal men de handen aan u slaan en u vervolgen ; men zal u overleveren aan de Synagoge en de gevangenissen en u voor koningen en landvoogden slepen wegens mijnen naam ; dit alles nu zal u overkomen om u getuigenis te doen geven . Stelt dan in uwe harten vast om niet vooruit te bedenken , hoe gij zult antwoorden . Want ik zelf zal u een mond en wijsheid geven , waaraan geen uwer tegenstanders weerstand of tegenspraak zal kunnen tegenoverstellen . En gij zult overgeleverd worden door ouders en broeders en bloedverwanten en vrienden , en sommigen van u zullen zij den dood aandoen ; en van allen zult gij gehaat worden wegens mijnen naam , doch niet een haar van uw hoofd zal verloren gaan . Door uwe lijdzaamheid zult gij uwe zielen bezitten . Lof zij God .

Mogen door de woorden van het Evangelie onze misdrijven uitgewischt worden !

Credo.

Ik geloof in één God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in éenen Heer Jesus Christus, Gods eeniggeboren Zoon en die vóór alle eeuwen uit den Vader is geboren. Die God is uit God, licht uit licht, de ware God uit den waren God. Die geboren is, niet gemaakt, die medezelfstandig is met den Vader; door wien alles gemaakt is. Die om onzentwille en om onze zaligheid uit den hemel is nedergedaald. En Hij is vleesch geworden door den H. Geest uit de Maagd Maria: en Hij is mensch geworden. Ook is Hij voor ons gekruist geworden, en heeft Hij geleden en is Hij begraven onder Pontius Pilatus. En ten derden dage is Hij verreezen, naar de H.H. Schriften. En Hij is opgeklommen ten hemel en is gezeten aan de rechterhand zijns Vaders. En eens zal Hij met heerlijkheid wederkomen om de levenden en dooden te oordeelen, en Zijn rijk zal geen einde hebben. Ik geloof in den Heiligen Geest, die Heer is en levend maakt, die van den Vader en den Zoon voortkomt. Die tegelijk met den Vader en den Zoon wordt aanbeden en verheerlijkt; die gesproken heeft door de Profeten. Ik geloof ééne, heilige, katholieke en apostolische Kerk. Ik erken één doopsel ter vergeving der zonden. En ik verwacht de verrijzenis der dooden. En hiernamaals het eeuwige leven. Am.

Bij de Offerande.

De Offerande behoort met de Consecratie en de Nutting tot de voornaamste deelen der H. Mis. Wij behooren die dus met de meeste aandacht bij te wonen.

LAAT ONS BIDDEN.

Wonderbaar is God in zijne Heiligen: Hij, de God van Israël. Hij zal zijn volk kracht en sterkte schenken: gezegend zij God, allehuia.

Na het ontdekken van den kelk neemt de Priester de paleen met de hostie, die hij offert aan God, terwijl hij zegt:

Neem, o H. Vader, almachtig God, deze onbevleete Offerande aan, die ik, uw onwaardige dienaar, aan U, mijnen levenden en waren God, opdraag voor mijne ontelbare zonden en misslagen en nalatigheden, en voor alle omstanders, entevens voor alle geloovige christenen, levenden en overledenen: opdat deze mij en hun ter zaligheid bevorderlijk zij voor het eeuwig leven.

Terwijl de Priester het water zegent, waarvan hij een klein gedeelte roegt bij den wijn:

O God, die door een wonder uwer almacht den mensch in zulk eene hooge waardigheid hebt geschapen en die door een nog grooter wonder hem in deze zijne zoo groote waardigheid weder hebt hersteld: verleen ons door de geheimenis, die dit water en deze wijn ons afbeelden, dat wij mogen deelachtig worden aan de Godheid van Hem, die zich gewaardigd heeft aan onze menschheid deelachtig te worden. Jesus Christus, uwen Zoon, onzen Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De Priester offert den kelk.

Wij offeren U, o Heer, den kelk des heils en smeeken met vurigheid uwe goddelijke barmhartig-

heid, dat hij met een aangename geur tot uw aanschijn moge opstijgen voor onze zaligheid en die der gansche wereld.

Laat ons, o Heer, in den geest van nederigheid en met een vermorzeld harte door U worden aangenomen, en laat heden ons offer aldus in uw aanschijn geschieden, dat het U welgevallig zij, o Heer God.

Kom, Heiligmaker, almachtige, eeuwige God, en zegen dit offer, dat uwen heiligen naam is bereid.

Bij het wijden van den wierook:

Door de tusschenkomst van den H. Aartsengel Michaël, die aan de rechterhand van het wierookaltaar staat, en van al zijne uitverkorenen, gewaardige zich de Heer dezen wierook te zegenen en als een Hem aangename geur aan te nemen.

Bij het bewieroken van het altaar.

Laat deze door U gezegende wierook tot U, o Heer, opstijgen en laat uwe barmhartigheid op ons afdalen.

Laat mijn gebed als deze wierook tot uw aanschijn, o Heer, heengevoerd worden: laat het opheffen mijner handen U een aangenaam avondoffer zijn. Stel, o Heer, eene wacht aan mijnen mond en eene verschansing aan mijne lippen, ten einde mijn hart niet neige tot woorden van boosheid ter verontschuldiging der zonden.

De Heer ontsteke in ons het vuur zijner liefde en de vlam der eeuwige liefde. Amen.

De Priester wast zijne handen.

Onder de onschuldigen zal ik mijne handen waschen, en ik zal mij om uw altaar scharen, o Heer,

Om uwen lof aan te hooren en uwe wonderdaden te vermelden.

Heer, ik heb den luister van uw huis en de woonplaats uwer heerlijkheid liefgehad.

Laat mijne ziel, o God, niet met de goddeloozen en mijn leven niet met de mannen des bloeds tenondergaan.

In hunne handen zijn ongerechtigheden en hunne rechter is met geschenken vervuld.

Doch ik, ik wandelde in mijne onschuld: verlos mij en ontferm U mijner.

Mijn voet staat op effen baan: in de vergaderingen der geloovigen zal ik U lofzingen. (Ps. 25).

Eere zij den Vader enz.

Na het wasschen der handen:

Neem, o heilige Drievuldigheid, deze offerande aan, die wij U opdragen ter gedachtenis van het lijden, de verrijzenis en de hemelvaart van Jesus Christus onzen Heer: en tevens ter vereering van de allerheiligste Maria altijd maagd, en van den H. Joannes den Dooper, en van de HH. Apostelen Petrus en Paulus, (en van de HH. Martelaren van Gorkum) en van alle Heiligen; ten einde zij hun ter eere, doch ons daarentegen ter zaligheid strekke, en zij, wier gedachtenis wij vieren op aarde, voor ons ten beste spreken in den Hemel. Amen.

Bij het Orate, fratres:

Moge de Heer deze offerande uit onze handen aanvaarden tot lofprijzing en verheerlijking van Zijnen naam en tevens tot ons heil en dat Zijner geheele Heilige Kerk.

De stille gebeden.

Verhoor, o Heer, goedgunstig de gebeden, die wij ter gedachtenis uwer Heiligen tot U richten, ten einde wij, die op eigen gerechtigheid niet kunnen vertrouwen, geholpen worden door de verdiensten van hen die U welgevallig waren. Door Onzen Heer J. C., die met U leeft en heerscht enz.

Verleen genadiglijk, o Heer, aan uwe Kerk de gaven van eenheid en vrede, die door deze geheimzinnige offergaven worden beteekend. Door Onzen Heer J. C. enz.

Prefatie.

De Heer zij met u. — En met uwen geest.

Heft uwe harten omhoog. — Wij hebben ze tot God verheven.

Laat ons den Heer onzen God onzen dank betuigen.

Dit is rechtmatig en billijk.

In waarheid is het rechtmatig en billijk, is het onze plicht en ons belang, dat wij ten allen tijde en op alle plaatsen U onzen dank betuigen, Heilige Heer, almachtige Vader, eeuwige God, door Christus onzen Heer. Door Hem immers lofprijzen de Engelen uwe majesteit, aanbidden u de Heerlijkheden, sidderen voor U de machten. Door Hem lofzingen U de hemelen en de krachten der hemelen

en de zalige Serafijnen in eene gemeenschappelijke verblijding. Wij smeeken U dan ook onze lofzangen tegelijk met de hunne te willen toelaten, en zeggen dan ook, terwijl wij in allen ootmoed belijdenis van ons geloof atleggen:

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer der heerkrachten. Hemel en aarde zijn vol van uwe heerlijkheid. Hosanna in den hooge. Gezegend zij Hij, die komt in den naam des Heeren.

De Canon der Mis.

Ootmoedig neergebogen bidden en smeeken wij U dus, allergoedertierenste Vader, door Jesus Christus, Uwen Zoon, onzen Heer, dat Gij U gewaardiget deze giften, deze gaven, deze onbevleete heilige offeranden aan te nemen en te zegenen; wij dragen U die op en wel allereerst voor uwe heilige Katholieke Kerk; gewaardig U haar in vrede en eenheid te bewaren en te bestieren, tegelijk met uwen dienaar onzen Paus (Leo) en onzen Kerkvoogd (Adrianus) en alle rechtgeloovigen en volgelingen der katholieke en apostolische geloofsleer.

Gedenk, Heer, ook uwe dienaren en dienaressen... (*hier noemt men de levenden, voor welke men bijzonder het H. Misoffer opdraagt*), en alle aanwezigen, wier geloof en godsvrucht U bekend zijn: voor wie wij U dit lofoffer opdragen of die zelven het U opdragen voor zich zelven, voor al de hunnen, voor de zaligmaking hunner zielen, in het vertrouwen daardoor hun heil te behartigen en van alle onheil bevrijd te blijven, en die U, den eeuwigen, levenden en waren God hunne wenschen en begeerten blootleggen.

Wij brengen U deze H. Offerande in gemeenschap met en ter vereering van de gedachtenis op de eerste plaats der heilige Maagd Maria, de Moeder van Jesus Christus onzen God en Heer; vervolgens van uwe heilige Apostelen en Martelaren, Petrus en Paulus, Andreas, Jacobus, Joannes, Thomas, Jacobus, Philippus, Bartholomeus, Mattheus, Simon en Thaddeus; Linus, Cletus, Clemens, Sixtus, Cornelius; Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Joannes en Paulus, Cosmas en Damianus, en van alle uwe Heiligen. Door hunne verdiensten en smee-kingen vragen wij U in alles door de hulp uwer bescherming te worden bijgestaan. Door denzelfden onzen Heer. Amen.

Wij bidden U dan, Heer, deze offergave, waardoor wij onze onderworpenheid en algeheele afhankelijkheid en die van uw gansch gezin aan uwe goddelijke Majesteit erkennen, ter verzoening aan te nemen, ons uwen vrede te schenken, ons van de eeuwige verdoemenis te verlossen en eens in het gezelschap uwer uitverkorenen op te nemen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Gewaardig U, o God, deze offerande ten zeerste te zegenen en goed te keuren, te bekrachtigen en als eene U welgevallige en redelijke gave aan te nemen, opdat zij voor ons het Lichaam en Bloed worde van uwen allerliefsten Zoon Jesus Christus onzen Heer.

Hier begint de Consecratie, het voornaamste deel van het H. Misoffer, waarin *het brood en de wijn*, door de woorden, die de Priester spreekt, *worden veranderd in het goddelijk Vleesch en Bloed van Jesus Christus*. De Priester heft de H. Hostie en den Kelk op ter aanbidding der geloovigen.

Wij behooren dus hier ook onzen goddelijken Zaligmaker met de diepste godsvrucht de hulde onzer eerbiedige aanbidding aan te bieden.

O mijn Jesus, die hier onder de nederige gedaante van brood en wijn verscholen zijt, ik aanbid U uit het diepste van mijn hart. Mijne zintuigen kunnen wel is waar uwe tegenwoordigheid in ons midden niet waarnemen: nochtans door U onderwezen belijd ik met de geheele heilige Katholieke Kerk en met de zalige Martelaars van Gorkum, die alhier daarvoor hun bloed vergoten hebben, de geloofswaarheid, dat gij waarlijk, werkelijk en zelfstandig in dit Hoogheilig Sacrament tegenwoordig zijt. Voor U met den diepsten eerbied neergeknield offer ik U de nederige hulde mijner vereering en aanbidding, tot erkentenis van de groote liefde, die U bewoog dit H. Sacrament in te stellen, en tot eereboete tevens voor al de beleedigingen, die Gij daarin van den kant uwer vijanden en ook van mij hebt ondergaan en helaas! ook voortdurend moet blijven ondergaan.

Ik aanbid U, o Jesus, Herder aller geloovigen, versterk mijn geloof en dat van allen, die in U gelooven: bevestig en vermeerder onze hoop, en doe onze liefde tot U steeds vuriger en vuriger worden. Amen.

Na de opheffing.

Daarom, o Heer, bieden wij, uwe dienaren en tevens uwe geheele H. Kerk, ter gedachtenis van het zalig lijden, de opstanding uit den doode en de

hemelvaart van denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwe verheven Majesteit van hetgeen wij van uwe goedheid en weldadigheid ontvingen deze zuivere, deze heilige, deze vlekkelooze offerande aan, het heilig Brood namelijk des eeuwigen levens en den Kelk des eeuwigen heils.

Gewaardig U met een gunstig en genadig oog daarop neder te zien en die aan te nemen, evenals Gij U gewaardigd hebt de offergaven aan te nemen van uwen rechtvaardigen Abel en de offerande van onzen Aartsvader Abraham en het heilig offer, de onbevleete offerande, die uw priester Melchisedech U heeft opgedragen.

In ootmoed neergebogen smeeken wij U, almachtige God, dat Gij deze onze gave door de handen van uwen Engel laat overbrengen naar uw verheven altaar, tot voor het aanschijn uwer Goddelijke Majesteit, opdat wij allen, die deelnemen aan deze altaargave en het hoogheilig Lichaam en Bloed van uwen Zoon zullen genuttigd hebben, met alle hemelsche zegeningen en genaden mogen vervuld worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Gedenk tevens, o Heer, uwe dienaren en dienaressen, (*hier noemt men de overledenen, die men aan de verdiensten van het H. Misoffer wenschte deelachtig te maken*), die ons met het teeken des geloofs zijn voorgedaan en den slaap des vredes slapen. Verleen, bidden wij U, o Heer, hun en allen die in Christus rusten, de plaats van verkwikking, licht en vrede. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Gewaardig U ook ons, zondaars, die uwe dienaren

zijn
uwe
gen
en
Bar
Fel
Ana
gez
ten
heic
Hee
leve
I
Go
Ge

I
I
god
zeg
C
zij
sch
ons
den
leid
den
V
ver
gee
roe

zijn en onze hoop gesteld hebben op de menigte uwer barmhartigheden, eenige deelgenootschap en gemeenschap te verleen en met uwe Heilige Apostelen en Martelaren: met Joannes, Stephanus, Matthias, Barnabas, Ignatius, Alexander, Marcellinus, Petrus, Felicitas, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes, Cecilia, Anastasia en met al uwe Heiligen; laat ons in hun gezelschap toe niet ten wille onzer verdiensten, maar ten wille uwer barmhartigheid en vergevensgezindheid. Door Christus onzen Heer, door wien Gij, o Heer, altijd al deze goede gaven schept, heiligt, levend maakt, zegent en ons schenkt.

Door Hem en met Hem en in Hem wordt U, God den almachtigen Vader, in de eenheid des H. Geestes, alle eer en glorie toegebracht.

Het Pater noster of Onze-Vader.

Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat ons bidden. Door heilzame geboden en goddelijke onderrichting voorgelicht durven wij zeggen:

Onze Vader, die in de hemelen zijt. Geheiligd zij uw naam. Ons toekome uw rijk. Uw wil geschiede op aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren. En leid ons niet in bekoring. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

Verlos ons, smeeken wij U, o Heer, van alle verleden, tegenwoordig en toekomstig kwaad, en geef ons, door de voorspraak van de zalige en roemrijke Moeder Gods Maria altijd Maagd, tegelijk

met die der zalige Apostelen Petrus en Paulus en Andreas en van alle Heiligen, in uwe goedertierenheid den vrede in onze dagen: opdat wij met de hulp uwer barmhartigheid steeds vrij van zonden en beveiligd tegen alle stoornissen mogen leven. Door denzelfden Jesus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van God den H. Geest.

Door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De vrede des Heeren zij immer met u. En met uwen geest.

Hier laat de priester een gedeelte der verdeelde H. Hostie in den Kelk vallen.

Deze vermenging en heiliging van het Lichaam en het Bloed onzes Heeren Jesus Christus strekke ons, die het nuttigen, ten eeuwigen leven. Amen.

Terwijl de priester zich op de borst slaat:

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons den vrede.

Heer Jesus Christus, die tot uwe Apostelen hebt gesproken: Ik laat u den vrede achter, mijnen vrede schenk Ik u; sla uwe oogen niet op mijne zonden, maar op het geloof uwer Kerk, en gewaardig U deze naar uwen wil in vrede en eenheid te bevestigen. Die leeft en heerscht als God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer Jesus Christus, Zoon van den levenden God, die naar den wil uws Hemelschen Vaders, onder de medewerking des Heiligen Geestes, door uwen dood aan de wereld het leven hebt weergegeven: verlos mij door dit uw hoogheilig Lichaam en Bloed van al mijne ongerechtigheden en van alle kwaad, en geef, dat ik immer uwe geboden aanleve en nimmer van U gescheiden worde. Die met denzelfden God den Vader en den Heiligen Geest leeft en heerscht als God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat, o Heer, Jesus Christus, de nuttiging van uw Lichaam, dat ik, onwaardige, wensch te ontvangen, mij niet strekken ter veroordeeling en ter verdoemenis, maar dat het, naar de mate uwer goedertierenheid, mij strekke tot bescherming van mijne ziel en mijn lichaam en ter verkrijging mijner genezing. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des Heiligen Geestes als God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Bij het Domine non sum dignus.

Heer, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts één enkel woord en mijne ziel zal gezond worden. (*Driemaal deze woorden te herhalen.*)

Het Lichaam onzes Heeren Jesus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Wat zal ik den Heere wedergeven voor alles wat Hij mij heeft gegeven? Ik zal den kelk des heils opnemen en den naam des Heeren aanroepen. Ik zal den Heer lofprijzen en aanroepen en ik zal veilig zijn tegen alle mijne vijanden.

Wanneer men de H. Communie onder de H. Mis niet ontvangt, moet men hier althans eene geestelijke Communie verrichten, dat is, het verlangen en den wensch in zich opwekken, om Jesus werkelijk in zijn hart te ontvangen. Dit kan gebeuren op deze of dergelijke wijze.

O lieve Jesus, hoe gaarne zou ik aan uwen liefdemaaltijd aanzitten en uw heilig Lichaam en Bloed uit de handen des priesters ontvangen! Ik weet echter, dat ik eene zoo groote gunst onwaardig ben: mijne veelvuldige gebreken en onvolmaaktheden, mijne geringe liefde en godsvrucht helaas! zijn daartoe een beletsel. Doch al is het ook, o mijn God, dat ik U niet werkelijk en in wezenlijkheid kan ontvangen, toch wil ik U den innigen wensch van mijn hart te kennen geven, dat ik met de hulp uwer genade van alle mijne zonden en schulden en onvolmaaktheden spoedig moge gereinigd worden, ten einde U mijn hart als eene U waardige woonplaats te kunnen aanbieden. O Jesus, mijne liefde en mijn al, moge dit oogenblik weldra voor mij aanbreken! Moge mijne ziel spoedig door uwe goddelijke tegenwoordigheid vertroost, verkwikt en versterkt worden. „Evenals het dorstige hert smacht naar de waterbronnen, evenzeer smacht mijne ziel naar U, mijn God.”

Het Bloed van onzen Heer Jesus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Laat ons, o Heer, in eene zuivere ziel ontvangen wat wij met den mond hebben genuttigd, en laat deze tijdelijke gave ons tot een eeuwigdurend geneesmiddel verstrekken.

Bij het schenken van den wijn en het water :

Uw Lichaam, o Heer, dat ik genuttigd, en uw Bloed, dat ik gedronken heb, blijve in mijn hart en in mijn binnenste; en geef, dat door het ontvangen van dit vlekkeloos en heilig Sacrament in mij geen enkele vlek van zonden overblijve. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Nadat de priester den kelk heeft gedekt :

Al hebben zij naar het oordeel der menschen straffen geleden, God heeft hen beproefd; als het goud in den smeltoven heeft Hij hen beproefd en als welgevallige brandoffers heeft Hij hen aangenomen.

Postcommunio.

Wij smeeken U, o Heer, na uwe heilzame Geheimenissen te hebben genoten, dat de voorspraak der Heiligen, wier gedachtenis wij heden plechtig vieren, ons moge te hulp komen. Door Onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Geef, o Heer, dat wij eens voor alle eeuwigheid uw goddelijk Aanshijn mogen aanschouwen en U, die ons opperste Goed zijt, bezitten, welk geluk ons door het nuttigen van uw kostbaar Lichaam en Bloed hier wordt voorafgebeeld. Die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des Heiligen Geestes, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Bij het Ite, missa est en den zegen.

Laat, o Heilige Drievuldigheid, de hulde mijner dienstbaarheid U welgevallig zijn, en geef, dat het offer, dat ik onwaardige, voor het aanschijn uwer goddelijke Majesteit heb opgedragen, in uwe oogen genade vinde en door uwe barmhartigheid mij en allen, voor wie ik het heb opgedragen, tot vergeving moge strekken. Door Christus onzen Heer. Amen.

De almachtige God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest zegene ons. Amen.

Laatste Evangelie.

✠ Het begin van het heilig Evangelie naar Joannes. I.

In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in den beginne bij God. Door Hem, die het Woord is, is alles gemaakt en zonder Hem is niets gemaakt dat gemaakt is. In Hem was het leven en het leven was het licht der menschen: en het licht schijnt in de duisternissen en de duisternissen hebben het niet aangenomen. Een mensch was er, die door God werd gezonden en wiens naam Joannes was. Deze kwam om getuigenis te geven; om getuigenis te geven van het leven, ten einde allen door hem zouden gelooven. Niet hij was het licht, maar hij was om getuigenis te geven van het licht. Het ware licht was dat, hetwelk elk mensch verlicht, die in deze wereld komt. Hij, (die het licht is, het Woord) was in deze wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, doch de wereld heeft Hem niet gekend.

In zijn eigendom, (tot zijn uitverkoren volk Israël), is Hij gekomen, doch de zijnen namen Hem niet aan. Aan zooveelen echter als Hem wel aannamen gaf Hij de macht kinderen Gods te worden, aan diegenen namelijk die in zijnen naam gelooven, die niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesch, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn. EN HET WOORD IS VLEESCH GEWORDEN en heeft onder ons gewoond; en wij hebben zijne glorie gezien, eene glorie als die van den Eeniggeboren Zoon des Vaders, vol van genade en waarheid. God zij dank.

Vóór en bij den zegen met het Allerheiligste.

PANGE, LINGUA.

Loof, mijn tong, 't geheim des Lichaams,

Dat de Heer ter spijsze ons bood!

Prijs 't geheim des Bloeds, dat eenmaal

Aller volk'ren vorst vergoot;

Dat der wereld schuld moest delgen,

Ons verlossen uit den nood.

Ons ten heil werd Hij geboren

Uit een ongeschonden Maagd;

't Woord zijns monds was ons een heilicht,

Dat de duisternis verjaagt;

Doch wie meldt zijn teed're liefde,

Nu zijn levenseinde daagt!

Schonk hij niet, toen met de Apost'len,

Naar der Vaad'ren wet en wijs,

Hij zijn laatste Paaschfeest vierde,
 — Dat heel de aard dit wonder prijs'! —
 Liefd'rijk hun met eigen handen
 't Eigen Vleesch en Bloed ter spijs?

't Vleesch geworden Woord verandert,
 Door een woord uit zijnen mond,
 't Brood, den wijn in 't eigen Lichaam,
 't Eigen Bloed terzelfder stond,
 Slechts 't geloof kan 't wonder vatten,
 Daar het zintuig voor verstomt.

Eeren wij ter aard gebogen
 Dan 't hoogheilig Sacrament:
 De Oude Wet wijkt voor de Nieuwe,
 Die geen Voorafbeelding kent.
 Koom' 't geloof 't verstand ter hulpe
 Waar 't begrip der zinnen endt!

God den Vader, God den Zone
 Zij steeds glorie, prijs en eer!
 De aarde paar' haar lofgezangen
 Aan die van het Eng'lenheir!
 Hem ook, die van beiden voortkomt,
 Prijze ons lied steeds meer en meer!

Gij hebt hun een brood uit den hemel gegeven,
 dat alle genot in zich bevat.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die onder dit wonderbaar Sacrament ons
 de gedachtenis van uw lijden hebt achtergelaten,
 verleen ons, smeeken wij U, dat wij de heilige Ge-

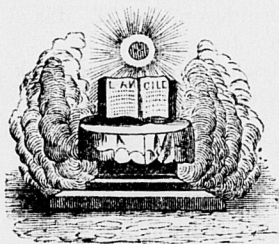
heimen van uw Lichaam en Bloed op zulk eene wijze en in die mate vereeren, dat wij voor alle eeuwigheid de vruchten uwer verlossing mogen genieten. Die leeft en heerscht door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

SLOTGEBED.

Looft den Heer, alle geslachten, looft Hem, alle volkeren.

Want zijne barmhartigheid over ons is bevestigd, en des Heeren waarachtigheid blijft in eeuwigheid.

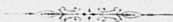
Eere zij den Vader, den Zoon en den H. Geest, gelijk het was nu en in den beginne en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.



LITANIE

VAN DE

HEILIGE MARTELAREN VAN GORKUM.



Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, Heilige Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

Onbevleete Moedermaagd, Koningin des Hemels,
bid voor ons.

H. Moeder Gods, Koningin der Martelaren,

H. Joseph, Bruidegom der H. Maagd en Voed-
stervader van Jesus,

H. Joseph, Beschermheilige der Kerk,

HH. Willibrordus en Bonifacius, Apostelen van
Nederland,

H. Leonardus van Vechel,

H. Adrianus van Hilvarenbeek,

H. Nicasius van Heeze,

H. Joannes van Oisterwijk,

Heilige Martelaren, die ons Bisdom tot bijzon-
deren luister verstrekt en daarom ook onze
bijzondere Voorsprekers zijt,

Heilige Negentien Martelaren van Gorkum,

bidt voor ons.

Heil
vo
Heil
te
Roer
de
Glor
on
Was
G
Hel
Roe
w
Vun
m
Vol
m
Mo
d
Vro
m
HE
d
HE
n
g
HE
Wa
Wa
Va
Va
Va

Heilige en onverschrokken Helden, die uw bloed
voor Jesus vergoten hebt, bidt voor ons.

Heilige Bloedgetuigen, wier hoofd met de luis-
terrijke Martelaarskroon versierd is,

Roemrijke Strijders in den strijd tegen de vijan-
den van Jesus' leer,

Glorievolle Martelaren, die het ware geloof in
ons Vaderland met uw bloed bezegeld hebt,

Waardige leerlingen en volgelingen van den
Goddelijken Verlosser,

Heldhaftige verkondigers der ware leer,

Roemrijke verdedigers der katholieke geloofs-
waarheden,

Vurige aanbidders van Jesus in het H. Sacra-
ment des Altaars,

Volijverige vereerders der Onbevleete Moeder-
maagd,

Moedige Kampvechters voor Jesus' Kerk en voor
de rechten van haren Opperherder,

Vrome en geduldige Lijders, die de wreedste
martelpijnen hebt geleden,

HH. Martelaren, die thans in den hemel met
den palmtak der overwinning zijt gekroond,

HH. Martelaren, die thans voor het doorgesta-
ne leed de onuitsprekelijke vreugde des hemels
geniet,

HH. Martelaren van Gorkum, onze voorsprekers,
Wees genadig, spaar ons Heer.

Wees genadig, verhoor ons Heer.

Van alle kwaad, verlos ons Heer.

Van scheuring, dwaling en ongeloof, verl. ons Heer.

Van onverschilligheid in het geloof, verl. ons Heer.

bidt voor ons.

Van elke lafhartigheid en menschelijk opzicht,
verlos ons, Heer.

Van alle minachting der goddelijke en kerkelij-
ke wetten en geboden,

Van alle naaste gelegenheden tot zonden,

Van een overhaasten en onvoorziene dood,

Door de verdiensten en de voorspraak der hei-
lige Martelaren van Gorkum,

Door hunne vreeselijke foltering en hun wree-
den marteldood,

Door hunne moedige belijdenis van Jesus' leer
en hun onwrikbaar geduld,

Wij, zondaars, wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij, door hen in hunne deugden na te vol-
gen, hunne voorspraak mogen waardig worden,
wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij evenals zij moedig en heldhaftig mogen
strijden voor het ware geloof,

Dat wij met hen alle lafhartige vrees voor de
vijanden van onzen heiligen Godsdienst mogen
overwinnen,

Dat wij op hun voorbeeld met geduld onze
kwellingen mogen lijden,

Dat wij met een vurig en levendig geloof Jesus
in het H. Sacrament des Altaars mogen aan-
bidden,

Dat wij steeds, als ware kinderen van Maria,
haar als de Moeder des Heeren en als onze
Moeder mogen eeren en beminnen,

Dat wij den Paus van Rome altijd als ons Op-
perhoofd en als Gods plaatsbekleeder mogen
erkennen en gehoorzamen

verlos ons, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

Dat
lev
sti
wi
Dat
Pa
ge
Dat
te
Dat
te
Dat
so
w
Da
r
Da
t
Da
n
Zo
La
s
La
La
Cl
Cl
vo

Dat wij door goede voorbeelden en door een christelijk levensgedrag onze andersdenkende broeders mogen stichten en tot den waren schaapstal terugbrengen, wij bidden U verhoor ons.

Dat Gij U gewaardiget onzen H. Vader, den Paus, en al onze geestelijke overheden te zegenen en te bewaren,

Dat Gij U gewaardiget de vijanden der H. Kerk te beschamen en te overwinnen,

Dat Gij U gewaardiget de Kerk van Nederland te doen bloeien en toenemen,

Dat Gij U gewaardiget alle afvalligen tot den schoot der alleen zaligmakende Kerk te doen wederkeeren,

Dat Gij U gewaardiget ons Vaderland voor alle rampen en onheilen te behoeden,

Dat Gij U gewaardiget ons een zalig sterfuur te verleenen,

Dat Gij U gewaardiget onze bedevaart te zegenen en onze Broederschap te doen bloeien,

Zoon Gods,

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U, onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Onze Vader. — Wees gegroet.

ANT. De zielen der HH. Martelaren, die het voetspoor van Christus gevolgd hebben, smaken de

wij bidden U, verhoor ons.

t,

Verloos ons Heer

vreugde des hemels. Zij hebben uit liefde tot Hem hun bloed vergoten en hierom zullen zij zich eindelijk met Christus verblijden.

Bidt voor ons, Heilige Martelaren van Gorkum,
Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die uwe Heilige Martelaren Leonardus en zijne gezellen, ter belooning van hun roemrijken strijd voor uw geloof, met den onverwelkbaren lauwertak der overwinning hebt bekroond, verleen genadiglijk dat wij, door hen bijgestaan en op hun voorbeeld, mogen strijden op aarde om daardoor te verdienen dat wij eens met hen gekroond worden in den hemel. Door onzen Heer Jesus Christus. Amen.



Gebed op het graf der HH. Martelaren
van Gorkum te Brielle.

Locus, in quo stas, terra sancta est.
Heilig is de grond, waarop gij staat.
Exod. III. 5.

O heilige en roemrijke Martelaren, die in de woon-
der zaligen thans voor den troon van het Lam staat
geschaard, ziet op ons, uwe broeders, neder, die

hier, in dit tranendal, nog den strijd te strijden hebben, waaruit gij zoo glansrijk als overwinnaars zijt getreden. Ziet ons allen hier, vol vertrouwen op uwe machtige voorspraak, nederknielen op deze gewijde plaats. Aanhoort de lofzangen en feestliederen, die wij vol bewondering en eerbied voor uwen heldenmoed, ter uwer eer ten hemel doen opstijgen, doch neigt ook uwe ooren naar de zuchten en gebeden, die uit onze harten tot u opwellen.

't Is op dezen zelfden, allen Nederlanders zoo dierbaren grond, dat gij uw moeitevollen en langdurigen worstelstrijd een einde zaagt nemen en dat gij uwe engelreine ziel, na het vreeselijkst en onduldbaarst lijden, met zulk een heldenmoed doorstaan, in de handen uws Scheppers hebt overgegeven. 't Is op deze zelfden door uw kostbaar bloed bevochtigde plek, dat de vijanden van Christus, uwe beulen en vervolgers, voor wie gij zelfs gebeden hebt in uw sterven, nog na uw glorievollen dood, hunne woede op uwe lichamen hebben botgevierd en de heiligschendende handen daaraan geslagen hebben; doch 'tis ook hier, op denzelfden grond, waarop wij thans zijn nedergekniel'd, dat vrome en godvruchtige christenen met den meesten eerbied uwe heilige overblijfselen hebben ter aarde besteld, waar zij jaren lang het voorwerp der vereering onzer trouw gebleven voorouders geweest zijn. 't Is deze zelfde plek, waarvan wij zeker met het volste recht mogen zeggen, dat „de grond, die onze voeten betreden, een heilige grond is,” dat God reeds vóór eeuwen door de allerschitterendste wonderen u heeft verheerlijkt en getoond, hoezeer uwe vereering en aanroeping Hem welgevallig zijn.

Het allereerst komen wij hier op uwe graven God danken voor de onschatbare weldaad des geloofs, die ons buiten zoovele anderen is geschonken en die wij nimmer genoeg waardeeren kunnen. Door het H. Doopsel in den schoot der ééne ware Kerk opgenomen zijn wij opgevoed geworden in dezelfde heilige en goddelijke leer, die gij èn door uw woord èn door uw voorbeeld èn niet het minst door uw bloed hebt geleerd en bevestigd. Terwijl wij echter hier, op deze plaats, waar uw heilig gebeente zoo lang gerust heeft, deze overgrootte gunst des Hemels gedenken, moeten wij helaas! tot onze beschaming, de traagheid en ontrouw erkennen, waarmede wij, geheel anders dan gij, daaraan tot dusverre beantwoord hebben. Hoe gering is onze liefde tot God en den naaste vergeleken bij de uwe! Hoe weinig zijn wij bereid ons ten wille van God of van onzen even-mensch eenig offer, hoe gering ook, te getroosten, terwijl voor U het offer van uw leven niet eens te groot was! Hoe dikwijls heeft het menschelijk opzigt of de vrees voor de spotternij van een of ander tragen christen of zelfs van een ongeloovige ons niet onze duurste plichten jegens God doen verwaarloozen! Hoe weinig in één woord was ons levensgedrag in overeenstemming met de leer, door U beleden en verkondigd en door uwen roemrijken marteldood bevestigd.

In ootmoed en berouw op uwe graven nedergekniel komen wij dan ook, o Heilige Bloedgetuigen, door uwe voorbede van God vergiffenis afsmeeken en tevens kracht en sterkte vragen, om voortaan ons gedrag meer overeenkomstig ons geloof in te richten

en
her
het
haa
wa
zul
zijn
kon
str
wij
pal
die
v

loo
ma
ons
ten
die
onz
vor
ons
lui
na
tot
die
me
He
ont
hei
vo
is,
Ve

en onze ongetrouweden en tekortkomingen te herstellen. Helaas! wij zijn zwakke menschen, tot het kwaad van nature geneigd, en veelvuldig en haast onoverkomelijk zijn daarenboven de gevaren, waaraan deze onze zwakheid is blootgesteld. Hoe zullen wij, zonder Gods bijzondere hulp en zonder zijne krachtdadige genade, al die gevaren tebovenkomen? Hoe zullen wij met goed gevolg den fellen strijd doorstaan, die ons nog wacht? Hoe zullen wij, aan eigen krachten overgelaten, al de hinderpalen overwinnen, al de vijanden ternederslaan, die onze eeuwige zaligheid bedreigen?

Wij smeeken U daarom, o groote en heilige geloofshelden, dat Gij door de verdiensten van uwen marteldood voor ons al die genaden verkrijget, die ons noodig zijn. Bidt voor ons om licht en sterkte, ten einde de gevaren te zien en te erkennen en die ook met goed gevolg te bestrijden. Ondersteunt onze zwakheid, opdat wij immer bereid mogen gevonden worden om op uw voorbeeld alles, zelfs ons leven, veil te hebben voor Jesus' eer, voor den luister zijner Kerk en voor het zielenheil onzer naasten. Ontsteekt in ons hart die vurige liefde tot uwen Jesus in het H. Sacrament des Altaars, die zoozeer in u heeft uitgeschenen, opdat ook wij met dezelfde godsvrucht voor Hem nederknielen en Hem in onze harten door de H. Communie mogen ontvangen. Deelt ons die innige en teedere genegenheid mede, die u zoo heldhaftig voor de luisterrijke voorrechten van Jesus' Moeder, die ook onze Moeder is, tegen hare bestrijders en vijanden deed optreden. Verwerft ons die algeheele en door niets te ver-

Het allereerst komen wij hier op uwe graven God danken voor de onschatbare weldaad des geloofs, die ons buiten zoovele anderen is geschonken en die wij nimmer genoeg waardeeren kunnen. Door het H. Doopsel in den schoot der ééne ware Kerk opgenomen zijn wij opgevoed geworden in dezelfde heilige en goddelijke leer, die gij èn door uw woord èn door uw voorbeeld èn niet het minst door uw bloed hebt geleerd en bevestigd. Terwijl wij echter hier, op deze plaats, waar uw heilig gebeente zoo lang gerust heeft, deze overgroote gunst des Hemels gedenken, moeten wij helaas! tot onze beschaming, de traagheid en ontrouw erkennen, waarmede wij, geheel anders dan gij, daaraan tot dusverre beantwoord hebben. Hoe gering is onze liefde tot God en den naaste vergeleken bij de uwe! Hoe weinig zijn wij bereid ons ten wille van God of van onzen even-mensch eenig offer, hoe gering ook, te getroosten, terwijl voor U het offer van uw leven niet eens te groot was! Hoe dikwijls heeft het menschelijk opzigt of de vrees voor de spotternij van een of ander tragen christen of zelfs van een ongeloovige ons niet onze duurste plichten jegens God doen verwaarloozen! Hoe weinig in één woord was ons levens-gedrag in overeenstemming met de leer, door U beleden en verkondigd en door uwen roemrijken marteldood bevestigd.

In ootmoed en berouw op uwe graven nedergekniel komen wij dan ook, o Heilige Bloedgetuigen, door uwe voorbede van God vergiffenis afsmeeken en tevens kracht en sterkte vragen, om voortaan ons gedrag meer overeenkomstig ons geloof in te richten

en
her
het
haa
wa
zul
zijn
kon
str
wij
pal
die
v

loo
ma
ons
ten
die
onz
vor
ons
lui
na
tot
die
me
He
on
he
vo
is
Ve

en onze ongetrouwheden en tekortkomingen te herstellen. Helaas! wij zijn zwakke menschen, tot het kwaad van nature geneigd, en veelvuldig en haast onoverkomelijk zijn daarenboven de gevaren, waaraan deze onze zwakheid is blootgesteld. Hoe zullen wij, zonder Gods bijzondere hulp en zonder zijne krachtdadige genade, al die gevaren tebovenkomen? Hoe zullen wij met goed gevolg den fellen strijd doorstaan, die ons nóg wacht? Hoe zullen wij, aan eigen krachten overgelaten, al de hinderpalen overwinnen, al de vijanden ternederslaan, die onze eeuwige zaligheid bedreigen?

Wij smeeken U daarom, o groote en heilige geloofshelden, dat Gij door de verdiensten van uwen marteldood voor ons al die genaden verkrijget, die ons noodig zijn. Bidt voor ons om licht en sterkte, ten einde de gevaren te zien en te erkennen en die ook met goed gevolg te bestrijden. Ondersteunt onze zwakheid, opdat wij immer bereid mogen gevonden worden om op uw voorbeeld alles, zelfs ons leven, veil te hebben voor Jesus' eer, voor den luister zijner Kerk en voor het zielenheil onzer naasten. Ontsteekt in ons hart die vurige liefde tot uwen Jesus in het H. Sacrament des Altaars, die zoozeer in u heeft uitgeschenen, opdat ook wij met dezelfde godsvrucht voor Hem nederknielen en Hem in onze harten door de H. Communie mogen ontvangen. Deelt ons die innige en teedere genegenheid mede, die u zoo heldhaftig voor de luisterrijke voorrechten van Jesus' Moeder, die ook onze Moeder is, tegen hare bestrijders en vijanden deed optreden. Verwerft ons die algeheele en door niets te ver-

minderen toewijding aan den H. Stoel, aan den Paus van Rome, den plaatsbekleeder van Jesus op aarde, en aan de Bisschoppen en andere geestelijke overheden, die met hem en onder hem door den H. Geest zijn aangesteld om de Kerk te geleiden en te bestieren. Bidt voor ons, opdat wij, die leven op denzelfden grond, waarop gij geleefd, geloofd en geleden hebt, in alles naar uw woord en naar uw voorbeeld mogen handelen, ten einde met U dezelfde gelukzaligheid, dezelfde hemelsche vreugde eens te mogen deelen.

Bidt voor ons, o Heilige Martelaren, die het geluk hebben de leer te belijden, die U den moed gaf alles te doorstaan en te lijden; maar bidt ook voor onze afgedwaalde broeders; bidt voor de bekeering van diegenen onder ons, die door het ongelooft en de dwaalleer in hunne netten verstrikt zijn en helaas! de levendmakende wateren verlaten hebben, die alléén in staat zijn den dorst naar waarheid te stillen. Bidt voor hen, opdat zij weldra allen met ons slechts „ééne kudde, slechts één schaapstal” uitmaken.

Bidt voor onzen allerheiligsten Vader den Paus, opdat God hem het licht van boven schenke, dat hij noodig heeft om naar Zijnen Heiligen wil Zijne kerk te bestieren. Bidt voor hem, opdat hij over zijne vijanden zegeviere en hij weldra de volledige zegepraal der Kerk moge aanschouwen.

Bidt voor de Bisschoppen der gansche christenheid en inzonderheid voor onzen beminden Kerkvoogd, den Opperherder, wien God meer in het bijzonder onze belangen heeft toevertrouwd. Bidt voor onze

geestelijke herders, voor onze zielbestierders, die eens rekenschap over het beheer onzer zielen zullen hebben af te leggen. Bidt voor al de geestelijke orden en vereenigingen, opdat zij ongestoord hunne edele en verdienstvolle taak mogen verrichten en alle belemmeringen mogen worden weggenomen, welke zij maar al te dikwijls in hun moeitevollen en gezegenden werkkring ondervinden.

Bidt ook voor ons geëerbiedigd Vorstenhuis, opdat God zijn mildsten zegen over al de leden daarvan doe nederdalen. Bidt voor ons dierbaar Vaderland, opdat het van alle tijdelijke onheilen en rampen, van besmettelijke ziekten, hongersnood en oorlog bevrijd blijve en wij allen, als broeders, in eendracht en vrede met elkander mogen leven. Bidt in het bijzonder voor alle leden onzer Broederschap, opdat wij en naar ziel en naar lichaam tegen alle kwaad mogen beveiligd blijven en 's hemels gunsten in de ruimste mate ons deel worden. Zegent ons en onze gezinnen, onze bloedverwanten en vrienden en allen, met wie wij in eene nauwere betrekking gesteld zijn en voor wie God wil, dat wij meer in het bijzonder ons gebed zullen opdragen. Bidt eindelijk voor mij, opdat ik die bijzondere gunsten moge verkrijgen, waarvoor ik deze bedevaart heb ondernomen.... *(hier denkt men aan de bijzondere intentie, waartoe de bedevaart is ondernomen)*, wanneer deze althans niet mijne zaligheid in den weg staan of mijne ziel tot schade zouden kunnen verstrekken.

Bidt voor mij en voor allen, o Heilige Martelaren, opdat wij evenals gij den dood der rechtvaardigen mogen sterven en ook ons deel eens de eeuwige

gelukzaligheid zij, die gij reeds geniet in den Hemel voor al uw lijden en den smartvollen dood, dien gij op deze heilige plaats voor God met zooveel heldenmoed en heldentrouw hebt geleden. Amen.

H. Moeder Gods, die onze Heilige Martelaren met zooveel vurigheid liefhadden en dienden en die hen zeker in hun strijd niet hebt verlaten, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.



Gebod om van God door de voorspraak der HH. Martelaren van Gorkum al de genaden te bekomen, die ons ter zaligheid noodig zijn.

Almachtige en eeuwige God, voor wiens eer de HH. Martelaren van Gorkum hun bloed vergoten hebben, door de verdiensten en voorspraak dezer Heilige Bloedgetuigen vraag ik u voor mij en voor al mijne medemenschen een levendig en vast geloof aan al hetgeen de H. Katholieke Kerk leert, opdat ik, wanneer dit noodig zijn mocht, evenals zij bereid zij liever te sterven en den smartvolsten marteldood te sterven, dan dit heilig geloof te verzaken. Verlicht mij door uw goddelijk en hemelsch licht, ten einde ik de ijdelheid van al het aardse leere beseffen en alléén mijne gedachten vestige op U, die mijn Topperste goed en alle liefde waardig zijt. Geef dat ik inzie en erkenne hoe afschuwelijk de zonde is, ten einde mijne ziel daartegen in het vervolg te

vrijwaren en die, welke ik bedreven heb, door ware boete uit te wisschen. Stort in mij een vast vertrouwen, eene onwankelbare hoop, eene allervurigste liefde tot U en tot mijn evenmensch; eene liefde, die mij alles gering doe achten waar het uwe eer en uwe belangen geldt, die geene offers te groot achte om uwen wil te volbrengen; eene liefde, die mij al mijne medemenschen doe beminnen om U, en zich uitstrekke ook tot hen, die mijne vijanden zijn of mij de zwaarste beleedigingen hebben aangedaan. Verleen mij den geest van versterving, opdat ik steeds mijne zinnen in bedwang houde, mijne verkeerde lusten betengele en alle ongemakken des levens zonder morren verdrage. Verleen mij den geest van ootmoedigheid en zachtmoedigheid, opdat ik mij nimmer boven mijnen evenmensch verheffe, miskennis en vernedering geduldig verdrage, en in vrede en eendracht met allen leve. Verleen mij den geest van zuiverheid, opdat ik alles vermijde wat de reinheid mijner ziel en mijns lichaams zou kunnen verminderen, opdat ik noch door gedachten noch door woorden noch door werken ooit de teedere en beminnelijke deugd van zuiverheid moge kwetsen. Geef mij den geest van onderworpenheid en gehoorzaamheid, opdat ik immer met een bereidwillig hart mijn levensgedrag inrichte naar den wil en de verordening mijner geestelijke en tijdelijke overheid. Geef mij den geest van sterkte, opdat ik mij boven alle menschelijk opzicht verheffe en nimmer door vrees voor bespotting van den kant van valsche broeders mij tot het kwaad late verleiden of van het vervullen mijner plichten late afhouden. Geef,

dat ik in één woord als een waar christen mij in alles gedrage naar de voorschriften van het Heilig Evangelie en naar de geboden mijner moeder de Heilige Kerk, opdat ik met gerustheid eens op mijn sterfbed moge getuigen: „Ik heb mijn levensloop voleind; ik heb het geloof bewaard; ik heb den goeden strijd gestreden; voor het overige is de kroon der gerechtigheid voor mij weggelegd, die gij, almachtige en eeuwige God, mij zult geven.”



Gebed om een zaligen dood.

O heilige en roemrijke christenhelden, die op het martelveld te Brielle voor Jesus en zijne leer een zoo gelukzaligen dood gestorven zijt, o mocht ik ook als gij zalig sterven en mocht ook mijn uiteinde aan dat der rechtvaardigen gelijk zijn! Verwerft mij, bid ik u, door de verdiensten van dien smartvollen marteldood, deze genade van God. Verwerft voor mij, o heilige patronen voor een zaligen dood, dat ik niet uit dit leven scheide, dan geheel en al gezuiverd en gereinigd van alle zonden, ten minste van alle doodzonden. Verwerft voor mij, dat de dood mij nimmer verrasse op een oogenblik, waarop ik het ongeluk heb mij buiten Gods vriendschap te bevinden. waarop mijne ziel beroofd is van de heiligmakende genade, zonder welke zij niets anders dan een gruwel kan zijn in Gods oogen. Bidt voor mij, dat ik in mijn stervensuur een volmaakt berouw gevoele over mijne zonden, dat ik het geluk en

het onwaardeerbaar voorrecht moge genieten van met volle kennis de Heilige Sacramenten der sterwenden te ontvangen, ten einde aldus zonder vrees voor Gods rechterstoel te kunnen verschijnen. Verdrijft van mij alle bekoringen en alle aanvechtingen van den helschen vijand, die ook dan nog mijne ziel in zijne netten zal trachten te verstrikken. Verwerft mij in die laatste beslissende oogenblikken van mijn leven, die eens, en wellicht spoedig, voor mij zullen aanbreken, diezelfde vurige en volkomen liefde tot God, die uw hart verteerde en die U zelfs de nijpendste en grievendste martelpijnen, den smartelijksten en vreeselijksten doodstrijd met eene heilige vreugde deed ondergaan. Komt mij alsdan met de allerheiligste Maagd en den H. Joseph troosten, opbeuren en versterken, en moge mijne ziel aan uwe hand en die van Maria en Joseph met u de eeuwige gelukzaligheid binnentreden, om met u voor alle eeuwigheid mijnen God te aanschouwen en te bezitten. Amen.



Gebed om eene bijzondere gunst.

O groote Heiligen, wier voorspraak zoo machtig is bij God, op wier voorbede Hij reeds vóór eeuwen de schitterendste wonderen heeft willen verrichten, vol vertrouwen kom ik U de gunst vragen, (*hier denkt men aan hetgeen men vooral van God wil verkrijgen*), welke ik zoozeer van God verlang. Doet, smee ik U, uw allermachtigst gebed gelden voor mij bij

God, die reeds zoo dikwijls getoond heeft, hoezeer het Hem welgevallig is, dat wij door u zijne hulp afsmeeken en inroepen. Weest de nauwe banden indachtig, die u als het ware nog met ons vereenigen, met ons, die leven op denzelfden dierbaren vaderlandschen grond, welken gij met uw edel bloed hebt bevochtigd, en die met recht u als hunne vaders in het geloof beschouwen en vereeren. Bidt met ons en voor ons, opdat onze zwakke gebeden, versterkt door uwe machtige voorbede, van Gods goedheid de genade verkrijgen, die wij zoozeer verlangen. Mocht echter de gevraagde gunst ons niet ter zaligheid strekken of veeleer die in den weg staan, verleent ons dan eene ware en volmaakte overgave aan den heiligen wil van God, die beter dan wij weet wat onze ware belangen, de eeuwige belangen namelijk onzer ziel, bevorderlijk is. Amen.



Gebed voor de Kerk.

O heilige strijders voor Christus' Kerk op aarde, roemrijke geloofshelden, die uwe trouw aan Jesus' vlekkelooze Bruid met uw bloed hebt bezegeld, met het meeste vertrouwen wenden wij ons tot U, die thans in den hemel de welverdiende belooning voor deze uwe onwrikbare trouw geniet. O moge uwe machtige voorbede de zwakke gebeden ondersteunen, die wij tot God voor het welzijn zijner Kerk opzenden. Van uit de woning der eeuwige gelukzaligheid aanschouwt gij den verwoeden strijd,

dien zij te verduren heeft, de menigvuldige en steeds in hevigheid toenemende aanvallen, die het ongehoof en de ketterij tegen haar richten, de steeds feller slagen, waardoor de hel, in bondgenootschap met de aardsche machten, haren ondergang zoekt te bewerken. Gij ziet hoezeer haar heilzame werking op alle wijze wordt belemmerd en vernietigd; hoe vele ongelukkigen door hare tegenstanders in hunne netten verstrikt worden en zich helaas van haar afkeeren; hoevelen harer trouwe dienaren worden vervolgd en verdrukt; hoe zelfs haar opperhoofd, onze Heilige Vader, in zijne dierbaarste en wettigste rechten wordt miskend en bestreden. Vereenigt gij dan ook uw krachtdadig gebed met het onze: bidt gij met ons, opdat de Almachtige met zijnen sterken arm de vijanden der Kerk verplettere, dat Hij door zijn machtig woord de orkanen doe bedaren en de gewenschte rust en vrede moge herstellen. Bidt voor hare dienaren, en inzonderheid voor onzen allerheiligsten Vader den Paus, opdat God hem beware, verlichte, versterke en ter zijde sta, opdat hij in vrede en vrijheid de hem toevertrouwde kudde steeds op den weg des heils moge voortleiden en bestieren. Bidt voor de bisschoppen der gansche Kerk, en in het bijzonder voor den beminden Kerkvoogd, wien God meer bijzonder het heil onzer zielen heeft toevertrouwd, opdat zij, door het licht van den H. Geest bestraald en door zijne kracht versterkt, hunne verhevene en moeitevolle bediening mogen vervullen. Bidt voor alle priesters en kloosterlingen, opdat zij hunne heilige roeping steeds getrouw blijven en door woord en voorbeeld de ge-

loovigen steeds nader mogen brengen tot God, hunnen Heer. Verwerft van God de bekeering van allen, die zich op een dwaalweg bevinden, die van de eenig ware geloofs- en zedeleer zijn afgeweken en voor de levenwekkende wateren van Christus' Kerk de vergiftigde bronnen der dwaalleer of van het ongelooft hebben verkozen. Verkrijgt voor Jesus' vlekkelooze Bruid, die van hare vrijheid beroofd, in de boeien harer vijanden zucht en verkwijnt, dat de dageraad der vrijheid spoedig voor haar aanbreke, dat hare tegenstanders zich voor haar en haar gezag nederbuigen, en dat zij van alle belemmeringen en tegenwerking bevrijd, hare grootsche en goddelijke taak met vrucht moge tenuitvoerbrenge, opdat allen onder „één Herder, slechts één kudde" uitmaken. Amen.

**Gebed om van God de genade te verkrijgen
van een zaligen levensstaat.**

O God, door de verdiensten en de voorspraak uwer Heilige Martelaren, die op zoo schitterende wijze de eer van uwen heiligen Naam hebben gehandhaafd, vraag ik u de genade om den staat te kennen, waarin Gij wilt en verlangt, dat ik U in dit leven zal dienen, ten einde hierna U eens met hen te bezitten in den hemel. Verlicht mijn verstand, opdat ik mij nimmer door valsche en verkeerde ingevingen late misleiden; versterk mijnen wil, opdat ik alléén datgene nastreve wat met uwen

heiligen en aanbiddelijken wil overeenkomstig en daaraan welgevallig is. Bestraal met uw hemelsch en goddelijk licht diegenen, die ik in deze zoo gewichtige zaak verplicht ben te raadplegen en zonder wier voorlichting ik mij in het grootst gevaar zal bevinden een levensstaat te omhelzen, die mij tot mijn tijdelijk en eeuwig ongeluk zal voeren. Zend, evenals gij den jongen Tobias den H. Raphaël tot metgezel gaaft, ook uwen Engel tot mij af, opdat ik, door diens ingevingen geleid, den rechten weg moge bewandelen, die mij met zekerheid tot het eeuwige vaderland zal voeren, waar de Heilige Martelaren het loon hunner onwankelbare trouw genieten, en dat alléén het deel is van hen, die op hun voorbeeld in alles uwen heiligen wil zullen hebben volbracht. Amen.

Gebod voor de bekeering van Nederland.

O roemrijke verdedigers der katholieke geloofs-
 waarheden en heldhaftige verkondigers der ware leer
 van Jesus, die hier, op dezen zelfden grond, waarop
 God ons geplaatst heeft, als trouwe en ijverige
 dienaren in den wijngaard des Heeren voor het
 heil der zielen hebt gearbeid, moge het bloed,
 waarmede gij dezen u en ons zoo dierbaren vader-
 landschen bodem hebt gedrenkt, niet om wraak
 roepen, gelijk welcer het bloed van Abel, maar
 vergeving en barmhartigheid voor allen verwerven.
 Bidt voor de bekeering van Nederland; verdubbelt

uwe smeekingen, opdat wij allen, die hier broederlijk vereend één volk uitmaken, ook door dezelfde godsdienstige banden mogen vereenigd worden. Smeekt over onze ongelukkige en dwalende broeders een enkelen straal af van dat hemelsch en goddelijk licht, dat alle nevelen en duisternissen doe verdwijnen, waarmede satan voor hen de waarheid verdonkert en bedekt. Verkrijgt voor allen, die op welke wijze ook zich hebben afgescheiden van de eeuwige en onwrikbare steenrots, waarop Christus zijne Kerk gesticht heeft, dat zij in den schoot dier Kerk mogen terugkeeren, die in vroeger eeuwen hier zoo luisterrijk bloeide, en dat zij, door één zelfde geloof, hoop en liefde vereend en verbonden, door dezelfde genademiddelen gesterkt en bevestigd, eindelijk met ons en met alle trouwe aanhangers der eenig zaligmakende leer, onder „één Herder, slechts ééne kudde” uitmaken, gelijk er slechts „één Heer, één Geloof, één Doopsel” is. Amen.

**Gebed voor de levende en overledene
leden der Broederschap.**

Heilige Martelaren van Gorkum, die wij als zonen of althans bewoners van Nederlands grond als onze bijzondere beschermers mogen beschouwen, wij komen uwe machtige voorbede inroepen voor al de leden onzer Broederschap. Verwerft ons door uw veelvermogene voorspraak de genade, dat wij steeds getrouw blijven aan het geloof, waarin wij

het
en
wo
k
gelu
onz
aan
heb
O
steu
het
gen
ever
vo
en
God
waa
sch
nam
heil
kin
opp
inn
lig
ziel
geb
kwe
pen
Hee
wo
opv
alle

het geluk hebben gehad te zijn geboren en opgevoed, en dat geen ander is dan hetwelk gij en door uw woord hebt geleerd en door uw voorbeeld hebt bekrachtigd, ja door uw bloed hebt bezegeld. O hoe gelukkig zouden wij niet zijn, indien onze ijver, onze trouw, onze moed slechts eenigszins ten minste aan de uwe gelijk waren. Doch helaas! hoeveel hebben wij ons daaromtrent niet te verwijten O moge dan ook uwe hulp onze zwakheid ondersteunen, opdat wij onze lauwhheid en traagheid in het belijden en naleven van ons heilig geloof mogen herstellen; opdat wij voortaan met heldenmoed evenals gij alle menschelijk opzicht overwinnen, voor geen offer, hoe groot het ook zij, terugdeinzen, en zelfs ons leven veil hebben voor de eer van God. O mogen ook in ons die deugden uitblinken, waarvan gij, onze vaders in het geloof, ons zoo schitterende voorbeelden hebt gegeven: de liefde namelijk en de vereering van Jesus in het allerheiligste Sacrament des altaars, de gehechtheid en kinderlijke toewijding aan de Kerk en haar zichtbaar opperhoofd, den Paus van Rome, de vurige en innige godsvrucht tot Jesus' moeder, de allerzachtste en onbevleete Maagd Maria, de blakende zielenijver, die uwe harten verteerde, de geest des gebeds, de zachtmoedigheid en lijdzaamheid in uwe kwellingen, de volkomen en algeheele onderworpenheid aan den heiligen en aanbiddelijken wil des Heeren. Verkrijgt voor alle ouders, dat zij door woord en voorbeeld hunne kinderen voorgaan en hen opvoeden in de vreeze des Heeren; verkrijgt voor alle gehuwden, dat zij in vrede en eendracht leven

en in den huwelijken staat hunne heiligheid bewerken; verkrijgt voor hen, die nog in dien jeugdigen leeftijd verkeerren, die aan zoovele gevaren is blootgesteld, dat zij zich niet door hunne hartstochten laten verleiden of door slechte voorbeelden laten medesleepen; verkrijgt voor allen, in één woord, dat zij op uw voorbeeld zich heiligen in den staat en in de omstandigheden, waarin God hen geplaatst heeft.

Smeekt Gods zegen af over ons en onze gezinnen: weert van ons af alle tijdelijke rampen en onheilen, ziekten, tegenspoed en andere kwellingen en wederwaardigheden, en, zoo het Gods wil is, dat wij niet al die beproevingen kunnen vermijden, verkrijgt ons dan het noodige geduld, om die tot heil onzer zielen te verdragen. Zegent onze broederschap, opdat zij zich meer en meer uitbreide en bloeie en steeds heilzamer vruchten moge opleveren.

Bidt ook voor onze overledene broeders, die vroeger met ons deel uitmaakten van de vereeniging, die onder uwe bijzondere hoede en bescherming gesteld is, en thans wellicht in den kerker des Vagevuurs verzuchten. Ziet hoe zij hunne smeevende handen tot u en ons verheffen, ten einde wij voor hen hunne schulden vereffenen en hun de deur des hemels ontsluiten. Biedt gij aan den hemelschen Vader de overvloedige verdiensten van uw lijden en marteldood aan, opdat God zich late bewegen om den tijd van hunne kwellingen te verkorten en hen uit hun smartvol lijden te verlossen. Bidt met ons voor hen, opdat zij spoedig met u mogen deelen in de eeuwige gelukzaligheid en met u voor ons als voorsprekers en middelaars

mog
eens
mog

G

O
dier
ik s
bes
beve
mog
ber
dat
en
en
onz
doo
voor
ons
van
aldu
onz
in a
in a
keer
waa
kun

mogen optreden bij God, ten einde ook wij allen eens met u en met hen in eeuwigheid zijnen lof mogen zingen. Amen.

Gebod om zich zelven en zijn gezin te
stellen onder de bescherming der
HH. Martelaars.

O Nederlandsche Heiligen, die op den ons zoo dierbaren grond uwe martelpalmen hebt geplukt, ik stel mij zelven en mijn gezin onder uwe machtige bescherming. Aan uwe hoede en aan uwe zorg beveel ik mijn lichaam en mijne ziel, al mijne vermogens, al mijne ondernemingen, al wat ik heb of ben, al de dagen mijns levens, tot op het oogenblik dat ik van deze wereld zal scheiden. Bewaart mij en al de leden van mijn gezin voor alle onheilen en rampen; weert Gods straffenden arm, die om onze zonden wellicht reeds bereid is ons te kastijden, door uwe gebeden en verdiensten van ons af, doch vooral bewaart ons voor het grootste onheil, dat ons kan overkomen, voor het ongeluk namelijk van God door eene doodzonde te beleedigen en aldus de heiligmakende genade, die het leven onzer ziel is, te verliezen. Weest onze beschermers in alle gevaren, die ons dreigen; weest onze helpers in alle moeilijke omstandigheden, waarin wij verkeeren; strijdt met ons in den hachelijken strijd, waarin wij zonder Gods machtige hulp onmogelijk kunnen overwinnen; maar vooral moge uwe machtige

bescherming zich over ons uitstrekken in dien laatsten en allergewichtigsten strijd, dien wij met den helschen vijand hebben te voeren, in die beslissende ure, waarvan onze eeuwige zaligheid afhangt, opdat wij met de namen van Jesus, Maria, Joseph en uwe heilige namen op de lippen onzen geest mogen geven en met u het hemelsch vaderland mogen binnentreden. Amen.



Gebed tot een der Heilige Martelaars,
wiens naam men draagt.

O groote en roemrijke Heilige N., wiens naam ik ontvangen heb, toen ik door de wateren des Doopsels van de erfzonde gereinigd en in den schoot der Katholieke Kerk werd opgenomen, ik stel mij van af heden tot aan het uur van mijn verscheiden onder uwe bijzondere hoede en bescherming. Geef dat ik uwe deugden moge navolgen; dat ik evenals gij moge leven als een trouwe zoon der Kerk, in welke ik het geluk heb gehad geboren en opgevoed te worden; dat ik de eer van God en mijne zaligheid moge verkiezen boven alle aardse schatten en rijkdommen, en dat ik, evenals gij, bereid moge zijn liever mijn laatsten druppel bloed te vergieten dan ontrouw te worden aan de beloften, die in mijnen naam bij het ontvangen van het H. Doopsel zijn afgelegd. Wees mijn voorspreker en mijn helper in allen nood en alle gevaren, in alle

kwe
Reil
door
van
vija
well
te
te v
pad
kru
Go
vers
glan
zull
in
in s
en
bar
won

kwellingen en moeielijkheden, die mij wachten. Reik mij uwe behulpzame hand toe, wanneer ik soms door de hevigheid der bekoring op het punt sta van te vallen en onder de slagen van den helschen vijand te bezwijken. Richt mij op, wanneer ik wellicht zoo ongelukkig mocht zijn van in den strijd te bezwijken en Gods genade door de doodzonde te verliezen. Leid mij aan uwe hand op de duistere paden, die wellicht mijn levensweg zullen door- kruisen; verlicht mijn verstand, opdat ik steeds Gods heiligen wil over mij moge inzien en erkennen; versterk mijne zwakheid, opdat ik alle hinderpalen glansrijk moge tebovenkomen, die mijne deugd zullen in den weg staan; en vooral sta mij ter zijde in het uur van mijnen dood, opdat ik evenals gij in staat van genade uit deze wereld moge scheiden en met u voor alle eeuwigheid met den onverwelk- baren lauwertak der overwinning moge gekroond worden. Amen.



bescherming zich over ons uitstrekken in dien laatsten en allergewichtigsten strijd, dien wij met den helschen vijand hebben te voeren, in die beslissende ure, waarvan onze eeuwige zaligheid afhangt, opdat wij met de namen van Jesus, Maria, Joseph en uwe heilige namen op de lippen onzen geest mogen geven en met u het hemelsch vaderland mogen binnentreden. Amen.



Gebed tot een der Heilige Martelaars,
wiens naam men draagt.

O groote en roemrijke Heilige N., wiens naam ik ontvangen heb, toen ik door de wateren des Doopsels van de erfzonde gereinigd en in den schoot der Katholieke Kerk werd opgenomen, ik stel mij van af heden tot aan het uur van mijn verscheiden onder uwe bijzondere hoede en bescherming. Geef dat ik uwe deugden moge navolgen; dat ik evenals gij moge leven als een trouwe zoon der Kerk, in welke ik het geluk heb gehad geboren en opgevoed te worden; dat ik de eer van God en mijne zaligheid moge verkiezen boven alle aardse schatten en rijkdommen, en dat ik, evenals gij, bereid moge zijn liever mijn laatsten druppel bloed te vergieten dan ontrouw te worden aan de beloften, die in mijnen naam bij het ontvangen van het H. Doopsel zijn afgelegd. Wees mijn voorspreker en mijn helper in allen nood en alle gevaren, in alle

kwe
Reik
door
van
vija
well
te
te v
pade
kru
God
vers
glan
zull
in
in s
en
bare
wor

kwellingen en moeielijkheden, die mij wachten. Reik mij uwe behulpzame hand toe, wanneer ik soms door de hevigheid der bekoring op het punt sta van te vallen en onder de slagen van den helschen vijand te bezwijken. Richt mij op, wanneer ik wellicht zoo ongelukkig mocht zijn van in den strijd te bezwijken en Gods genade door de doodsonde te verliezen. Leid mij aan uwe hand op de duistere paden, die wellicht mijn levensweg zullen door-kruisen; verlicht mijn verstand, opdat ik steeds Gods heiligen wil over mij moge inzien en erkennen; versterk mijne zwakheid, opdat ik alle hinderpalen glansrijk moge tebovenkomen, die mijne deugd zullen in den weg staan; en vooral sta mij ter zijde in het uur van mijnen dood, opdat ik evenals gij in staat van genade uit deze wereld moge scheiden en met u voor alle eeuwigheid met den onverwelkbaren lauwertak der overwinning moge gekroond worden. Amen.



GEBEDEN

TOT DE

H. MAAGD EN ANDERE GEBEDEN.



Litanie der allerheiligste Maagd en Moeder
Gods Maria of de Litanie van Lorette.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, H. Geest, ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods,

H. Maagd der Maagden,

Moeder van Christus,

Moeder der goddelijke genade,

Allerreinste Moeder,

Allerzuiverste Moeder,

Ongeschonden Moeder,

Onbevleete Moeder,

Minnelijke Moeder,

Wonderbare Moeder,

Moeder des Scheppers,

Moeder des Zaligmakers,

bid voor ons.

ALL
Een
Lo
Ma
Go
Ge
Spi
Zet
Oo
Ge
Ee
Ui
Ge
To
Ivo
Gu
Ar
De
Ma
Be
To
Tr
Bi
K
K
K
K
K
K
K
K
K
K

Allervoorzichtigste Maagd , bid voor ons.
 Eerwaardige Maagd ,
 Lofwaardige Maagd ,
 Machtige Maagd ,
 Goedertieren Maagd ,
 Getrouwe Maagd ,
 Spiegel der rechtvaardigheid ,
 Zetel der wijsheid ,
 Oorzaak onzer blijdschap ,
 Geestelijk vat ,
 Eerwaardig vat ,
 Uitstekend vat van godsvrucht
 Geheimzinnige roos ,
 Toren van David ,
 Ivoren toren ,
 Gulden huis ,
 Ark des verbonds ,
 Deur des hemels ,
 Morgenster ,
 Behoud der zieken ,
 Toevlucht der zondaren ,
 Troosteresse der bedrukten ,
 Bijstand der christenen ,
 Koningin der Engelen ,
 Koningin der Aartsvaders ,
 Koningin der Profeten ,
 Koningin der Apostelen ,
 Koningin der Martelaren ,
 Koningin der Belijders ,
 Koningin der Maagden ,
 Koningin van alle Heiligen ,
 Koningin zonder smet ontvangen ,
 Koningin van den allerheiligsten Rozenkrans ,

bid voor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt,
ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Onze Vader, enz.

En leid ons niet in bekoring.

Maar verlos ons van den kwade. Amen.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht,
o H. Moeder Gods, verstoot onze gebeden niet in
onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren,
o glorierijke en gezegende Maagd, onze meesteres,
onze middelares, onze voorspreekster, verzoen ons
met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, ver-
toon ons aan uwen Zoon.

Bid voor ons, H. Moeder Gods,

Opdat wij de beloften van Christus mogen waar-
dig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, stort uwe genade in
onze harten, ten einde wij, die door de boodschap
des Engels de menschwording van Christus uwen
Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot
de glorie der verrijzenis mogen gebracht worden.
Amen.



*Antiphonen of kerkelijke gebeden ter eere van
de H. Maagd.*

H. Maria, kom de ongelukkigen te hulp, verleen den kleinmoedigen uwen bijstand, troost de bedroefden, bid voor het volk, spreek ten beste voor de geestelijkheid, doe uwe voorbede gelden voor het godgewijde vrouwelijk geslacht: laat allen, die uwe heilige gedachtenis viëren, uwe behulpzame hand ondervinden.

Bid voor ons, H. Moeder Gods,

Opdat wij de beloften van Christus mogen waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Schenk ons, bidden wij u, o Heer God, eene voortdurende gezondheid naar ziel en lichaam; en geef, dat wij door de voorspraak der zalige Maria altijd Maagd in dit leven van alle droefheid mogen bevrijd blijven en hiernamaals eens de eeuwige vreugde genieten. Door Jesus Christus onzen Heer. Amen.

Of:

Na uwe baring, o Maagd, zijt gij ongeschonden gebleven.

H. Moeder Gods, wees onze voorsprekeresse.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die door de vruchtbare maagdelijkheid der zalige Maria aan het mensdom het loon der eeuwige gelukzaligheid hebt geschonken; verleen,

smeeken wij u, dat wij Haar bij u als voorspreekster mogen ondervinden, door wie wij den oorsprong des levens mochten ontvangen, Onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon. Amen.

Gods hulpe blijve immer met ons. Amen.

Het Salve Regina.

Herhaaldelijk door de HH. Martelaren gezongen. Zie bl. 23

Wees gegroet, o Koningin, Moeder van Barmhartigheid. Ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet. Tot u roepen wij, verbannen kinderen van Eva. Tot u smeeken wij, zuchtend en weenend in dit tranendal. Sla dan ook, onze voorspreekster, deze uwe barmhartige oogen op ons, en toon ons, na deze ballingschap, Jesus, de gezegende vrucht uws lichaams. O goedertierene, o goede, o zoete Maagd Maria.

Bid voor ons, Heilige Moeder Gods,

Opdat wij de beloften van Christus mogen waardig worden.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige eeuwige God, die het lichaam en de ziel der roemrijke Maagd en Moeder Maria onder de medewerking van den H. Geest tot eene waardige verblijfplaats voor uwen Zoon hebt bereid: geef, dat wij door de genadige tusshenkomst van Haar, wier gedachtenis wij blijde vieren, van alle onheil hier beneden en van den eeuwigen dood mogen bevrijd blijven. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Gods hulpe blijve immer met ons. Amen.



Gebed tot de Moeder van Smarten ,

*door den H. Godefridus geknield onder de galg op de
Markt te Brielle gezongen.*

Laat, bidden wij u, Heer God, nu en in de ure van onzen dood de allerglorierijkste Maagd Maria, uwe Moeder, voor ons bij uwe goedertierenheid ten beste spreken; zij, wier allerheiligste ziel gedurende uw gezegend lijden en bij uwen bitteren dood niet het zwaard van droefheid werd doorboord. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.



Te Deum.

Deze kerkelijke lofzang, die door de Kerk steeds gebezigd wordt om God voor eene of andere bijzondere gunst te danken, werd door de HH. Martelaren te Gorkum en te Brielle gezongen.

U, God, loven wij, U, Heer, belijden wij.

U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde.

U roepen alle Engelen, U roepen de hemelen en alle machten,

U roepen de Cherubijnen en Serafijnen onophoudelijk toe:

Heilig, heilig, heilig is de Heer der heerscharen.

De hemelen en de aarde zijn vol van de majesteit uwer heerlijkheid.

U looft het roemrijke koor der Apostelen;

U looft het lofwaardig tal der Profeten;

U looft het in schitterend witte kleederen gedoste heirleger der Martelaren;

U belijdt over geheel den aardbol de heilige Kerk :
 U , den Vader , wiens majesteit onmetelijk is ,
 Uwen waren en eenigen aanbiddenswaardigen
 Zoon ,

Ook den Heiligen Geest , den Trooster.

Gij , Christus , Gij zijt de Koning der glorie.

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij hebt de menschelijke natuur willen aannemen,
 ten einde ons te verlossen, en daartoe niet geschroomd
 uit den schoot eener Maagd geboren te worden.

Gij hebt den prikkel des doods verwonnen en
 aldus hun, die gelooven het rijk der hemelen ontsloten.

Gij zijt gezeten aan des Vaders rechterhand , in
 des Vaders heerlijkheid.

Door het geloof onderricht belijden wij , dat gij
 eens als Rechter zult komen om te oordeelen.

Wij smeeken U daarom , kom uwe dienaren te
 hulp, die Gij door uw kostbaar bloed hebt vrijgekocht.

Geef dat wij eens in de eeuwige heerlijkheid onder
 het getal uwer heiligen mogen gerekend worden.

Maak uw volk zalig , o Heer , en zegen uw erf-
 deel.

En heersch over hen en verhef hen tot in eeuwig-
 heid.

Al de dagen onzes levens zegenen wij U ,

En wij lofprijzen uwen naam in eeuwigheid en
 in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U , o Heer , ons dezen dag voor elke
 zonde te bewaren.

Ontferm U onzer , Heer , ontferm U onzer.

Moge Uwe harmhartigheid zich over ons uitstrek-
 ken , zooals wij op U gehoopt hebben.

Op U, Heer, heb ik mijne hoop gesteld: en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

ÿ. Gezegend zijt gij die de Heer en de God onzer vaderen.

Ë. En die allen lof waardig en vol heerlijkheid zijt in eeuwigheid.

ÿ. Zegenen wij den Vader en den Zoon met den Heiligen Geest;

Ë. Lofprijzen en verheerlijken wij Hem in eeuwigheid.

ÿ. Gezegend zijt Gij, Heer, onze God, in het uitspansel des hemels.

Ë. En die allen lof waardig en vol heerlijkheid en hoog verheven zijt in eeuwigheid.

ÿ. Zegen, mijne ziel, den Heer,

Ë. En vergeet nimmer zijne menigvuldige weldaden.

ÿ. Heer verhoor mijn gebed.

Ë. En dat mijn geroep tot U kome.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheid ons weldaden zonder tal heeft geschonken en wiens goedheid eindeloze schatten bezit, wij zeggen uwe allergeoedertierenste majesteit dank voor de gaven ons verstrekt, terwijl wij steeds Uwe barmhartigheid blijven smeecken, ons wie Gij op ons gebed het gevraagde verleent, niet te verlaten en tot de eeuwige belooning geschikt te maken.

O God, die de harten der geloovigen door den H. Geest hebt verlicht en onderwezen, geef dat ook wij door denzelfden H. Geest de ware wijsheid ontvangen en ons altijd in zijne vertroosting mogen verheugen.

O God, die niemand die in U gelooft boven zijne krachten laat beproefd worden, maar goeder-tierenlijk luistert naar zijne smeeking: wij danken U voor de verhooring onzer gebeden en verlangens, en vragen U tevens met alle godsvrucht om steeds van allen tegenspoed bevrijd te blijven. Door onzen Heer Jesus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

De Profundis. Ps. 129.

Deze psalm, die door de Kerk wordt voorgeschreven als een gebed voor de overledenen, werd door de HH. Martelaars op de markt te Brielle gezongen, toen zij rondom de pomp aldaar geleid werden, die nog daarvan den naam van de profundis-pomp draagt.

Uit de diepten *mijner ellenden* roep ik tot U, o Heer: Heer, geef gehoor aan mijne stem.

Laat uwe ooren luisteren naar mijn smeeken.

Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer, wie, o Heer, zal bestaan?

Maar bij U is vergeving *te verhop*en, en ter oorzaak uwer wet heb ik op U vertrouwd.

Mijne ziel heeft vertrouwd op het woord des Heeren; mijne ziel heeft op Hem hare hoop gesteld.

Dat Israël zijne hoop vestige op den Heer van af den dageraad tot in den nacht.

Want bij den Heer is barmhartigheid en overvloedige verlossing *te verhop*en.

En Hij, Hij zal Israel uit al zijne ongerechtigheden verlossen.

Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte hen.

Door

Heer
Chri
Heer
Chri
Chri
God
God
God
Hei
H.
H.
H.
H.
H.
H.
H.
Al
Al
H.
H.
Al
H.
H.
H.
H.
H.
H.

LITANIE VAN ALLE HEILIGEN.

*Door de HH. Martelaren gezongen, toen zij processies-
gewijze de galg op de markt te Brielle moesten
ontrekken.*

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.

God, H. Geest, ontferm U onzer.

Heilige Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods,

H. Maagd der Maagden,

H. Michaël,

H. Gabriël,

H. Raphaël.

Alle HH. Engelen en Aartsengelen,

Alle heilige koren der zalige Geesten,

H. Joannes de Dooper,

H. Joseph,

Alle heilige Aartsvaders en Profeten,

H. Petrus,

H. Paulus,

H. Andreas,

H. Jacobus,

H. Joannes,

H. Thomas,

bid(1) voor ons.

H. Jacobus , bid voor ons.
H. Philippus ,
H. Bartholomeüs ,
H. Mattheüs ,
H. Simon ,
H. Thaddeüs ,
H. Matthias ,
H. Barnabas ,
H. Lucas ,
H. Marcus ,
Alle heilige Apostelen en Evangelisten ,
Alle heilige Leerlingen des Heeren ,
Alle heilige Onnoozele Kinderen ,
H. Stephanus ,
H. Laurentius ,
H. Vincentius ,
HH. Fabianus en Sebastianus ,
HH. Joannes en Paulus ,
HH. Cosmas en Damianus ,
HH. Gervasius en Protasius ,
Alle heilige Martelaren ,
H. Silvester ,
H. Gregorius ,
H. Ambrosius ,
H. Augustinus ,
H. Hieronymus ,
H. Martinus ,
H. Nicolaus ,
Alle heilige Bisschoppen en Belijders ,
Alle heilige Kerkleeraren ,
H. Antonius ,
H. Benedictus ,

bid(t) voor ons.

[illegible]

H. Bernardus , bid voor ons.

H. Dominicus ,

H. Franciscus ,

Alle heilige Priesters en Levieten ,

Alle heilige kloosterlingen en kluizenaars ,

H. Maria Magdalena ,

H. Agatha ,

H. Lucia ,

H. Agnes ,

H. Cecilia ,

H. Catharina ,

H. Anastasia ,

Alle heilige Maagden en Weduwen ,

Alle Heiligen Gods , weest onze voorsprekers.

Wees genadig , spaar ons , Heer.

Wees genadig , verhoor ons , Heer.

Van alle kwaad , verlos ons , Heer.

Van alle zonde ,

Van uwe gramschap ,

Van een haastigen en onvoorziene dood ,

Van de lagen des duivels ,

Van gramschap , haat en allen kwaden wil .

Van den geest van onzuiverheid ,

Van onweder en storm ,

Van den geesel der aardbeving ,

Van pest , hongersnood en oorlog ,

Van den eeuwigen dood ,

Door het geheim uwer heilige Menschwording ,

Door uwe komst ,

Door uwe geboorte ,

Door uw doopsel en heilig vasten ,

Door uw kruis en lijden ,

bid(t) voor ons.

verlos ons , Heer.

Door uw dood en begrafenis, verlos ons, Heer.
 Door uwe heilige verrijzenis,
 Door uwe wonderbare hemelvaart,
 Door de komst van den H. Geest, den Trooster,
 Op den dag des oordeels,
 Wij, zondaars, wij bidden U, verhoor ons.

Dat gij ons moget sparen,
 Dat gij ons onze schuld gelievet te vergeven,
 Dat gij ons tot ware boetdoening gelievet te
 brengen,

Dat gij uwe heilige Kerk gelievet te bestieren
 en te bewaren,

Dat gij den Paus en alle kerkelijke waardig-
 heidsbekleeders in den heiligen godsdienst ge-
 lievet te bewaren,

Dat gij de vijanden der Heilige Kerk gelievet
 te vernederen,

Dat gij den christen koningen en vorsten vrede
 en ware eendracht gelievet te geven,

Dat gij aan het gansche christenvolk vrede en
 eenheid gelievet te schenken,

Dat gij ons in Uw heiligen dienst gelievet te
 versterken en te bewaren,

Dat gij onze harten tot de begeerten naar de he-
 melsche goederen gelievet op te wekken,

Dat gij aan al onze weldoeners de eeuwige goe-
 deren gelievet te schenken,

Dat gij onze zielen en die onzer broeders, nabe-
 staanden en weldoeners voor de eeuwige verdoe-
 menis gelievet te vrijwaren,

Dat gij de vruchten der aarde gelievet te schen-
 ken en te bewaren,

verl. ons, Heer.

wij bidden U, verhoor ons.

Dat
 rus
 Dat
 ho
 Zoon
 Lam
 spa
 Lam
 ver
 Lam
 on
 Chris
 Chris
 Heer
 Chri
 Heer
 On
 y.
 R.
 O
 mij
 La
 mij
 La
 te s
 La
 wor
 L
 U
 stee

Dat gij aan alle overledene geloovigen de eeuwige rust gelievet te geven, wij bidden U, verhoor ons.

Dat gij ons gelievet te verhooren, wij bidden U, verhoor ons.

Zoon Gods, wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontferm U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

ÿ. En leid ons niet in bekoring.

g. Maar verlos ons van den kwade.

Psalm LXIX.

O God, zie toe tot mijne hulp; Heer, haast U mij te helpen.

Laat allen beschaamd en bevreesd worden, die mij naar het leven trachten.

Laat allen, die mij kwaad willen, terugwijken en te schande worden.

Laat allen terstond met schaamte teruggedreven worden, die zich in mijne kwellingen verheugen.

Laat allen juichen en zich over U verblijden, die U zoeken, en dat allen, die uw heil liefhebben, steeds zeggen: Hoog geprezen zij de Heer.

Ik echter ben behoeftig en arm : o God, kom mij te hulp.

Gij zijt mijn helper en mijn bevrijder ; o Heer, wacht niet langer.

Eere zij den Vader en den Zoon en den H. Geest, Gelijk het was in den beginne en nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ÿ. Maak uwe dienaren zalig. R. Mijn God, die op U hopen.

ÿ. Wees ons, o Heer, een sterke toren , R. Tegen onzen vijand.

ÿ. Laat onze vijand niets tegen ons vermogen , R. En laat de zoon der ongerechtigheid ons geen letsel toebrengen.

ÿ. Heer, handel met ons niet naar onze zonden. R. En vergeld ons niet naar onze ongerechtigheden.

ÿ. Laat ons bidden voor onzen Paus (Leo). R. Moge de Heer hem behoeden en in het leven bewaren, en hem gelukkig doen zijn op aarde, en hem niet in de handen zijner tegenstanders overleveren.

ÿ. Laat ons bidden voor onze weldoeners. R. Gewaardig U, o Heer, allen die ons weldoen ten wille van uwen naam met het eeuwige leven te vergelden.

ÿ. Laat ons bidden voor de overledene geloovigen. R. Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verlichte hen.

ÿ. Dat zij rusten in vrede. R. Amen.

ÿ. Laat ons bidden voor onze afwezige broeders :

R. Maak, mijn God, uwe dienaren zalig, die op U hopen.

ÿ. Zend hun, o Heer, hulp uit uwe heilige woon. R. En bescherm hen van uit Sion.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed. R. En mijn ge-
roep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wien het eigen is altijd genadig te zijn en te sparen, neem ons smeeken goedgunstig aan, opdat uw goedertierenheid en barmhartigheid ons en alle uwe dienaren, die in de ketenen der zonden zijn gekluisterd, genadiglijk ontbinde.

Verhoor, bidden wij U, o Heer, ons ootmoedig smeeken en laat onze schuldbekentenis U bewegen om ons te sparen, en verleen ons tegelijk met onze kwijschelding in uwe goedertierenheid ook den vrede.

Toon ons, o Heer, genadiglijk uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en spreek ons vrij van al onze zonden en bewaar ons tevens voor de straffen, die wij daardoor verdienen.

o God, die door de zonde beleedigd wordt, maar door boete U laat verzoenen, zie in uwe goedertierenheid neder op het ootmoedig smeeken van uw volk, en weer de straffen van uwen toorn, die wij door onze zonden verdiend hebben, van ons af.

Almachtige, eeuwige God, ontferm U over uwen dienaar, onzen Opperherder (Leo), en geleid hem in uwe goedertierenheid op den weg der eeuwige zaligheid, opdat hij door uwe genade begeere wat U welgevallig is en dit met alle kracht tenuitvoerbrenge.

o God, van wien alle heilige begeerten, alle goede voornemens en alle werken van heiligheid voortkomen, verleen aan uwe dienaren dien vrede, dien de wereld niet geven kan, opdat niet alleen

onze harten uwe geboden mogen zijn toegedaan, maar wij ook niets meer van onze vijanden te vreezen hebben en onze levensdagen in rust mogen doorbrengen.

Ontgloeï, o Heer, door het vuur des Heiligen Geestes onze nieren en ons hart, opdat wij U met een kuisch lichaam mogen dienen en door een zuiver hart mogen behaaglijk zijn.

O God, schepper en verlosser aller geloovigen, verleen aan de zielen uwer dienaren en dienaressen de kwijschelding van al hunne zonden, opdat zij door hunne godvruchtige gebeden de barmhartigheid, die zij steeds verhoopten, mogen deelachtg worden.

Voorkom, o Heer, al onze handelingen door uwe ingeving en voltrek die door uwen bijstand, opdat al onze woorden en werken steeds uit U hunnen oorsprong nemen en ook door U voleind worden.

Almachtige eeuwige God, wiens heerschappij zich uitstrekt zoowel over levenden als dooden en die U ontfermt over allen, die gij te voren weet dat de uwen zijn zullen door hun geloof en hunne werken; ootmoedig smeeken wij U, dat allen voor wie wij ons voorgenomen hebben te bidden, hetzij dezen nog op deze wereld zich bevinden hetzij reeds het andere leven zijn ingegaan, door de voorbede van alle uwe Heiligen van uwe goedertierenheid en barmhartigheid de vergiffenis van al hunne zonden mogen verwerven. Door Jesus Christus uwen Zoon, onzen Heer, die leeft en heerscht met U en met den H. Geest, God, door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ÿ. Heer, verhoor mijn gebed, R. En mijn ge-roep kome tot U.

ψ. De almachtige en barmhartige God verhoore ons. R. Amen.

ψ. En dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid rusten in vrede. R. Amen.



Eerboete aan het allerheiligst Hart
van Jesus.

Aanbiddelijke Verlosser, wiens allerheiligst Hart van de vurigste liefde voor ons brandt, ik kom U openbare eerboete aanbieden voor al de versmadingen en beleedigingen, die U door zoovelen zijn aangedaan geworden en nog voortdurend door zoovelen U worden aangedaan.

O mocht ik in staat zijn door mijne zwakke eerbewijzingen en door de betuiging mijner liefde U eenigszins daardoor te vergoeden! O mocht ik mijn leven, ja mijn laatsten druppel bloed kunnen ten beste geven om de oneer te herstellen, die Uw allerminnelijkst Hart heeft te verduren!

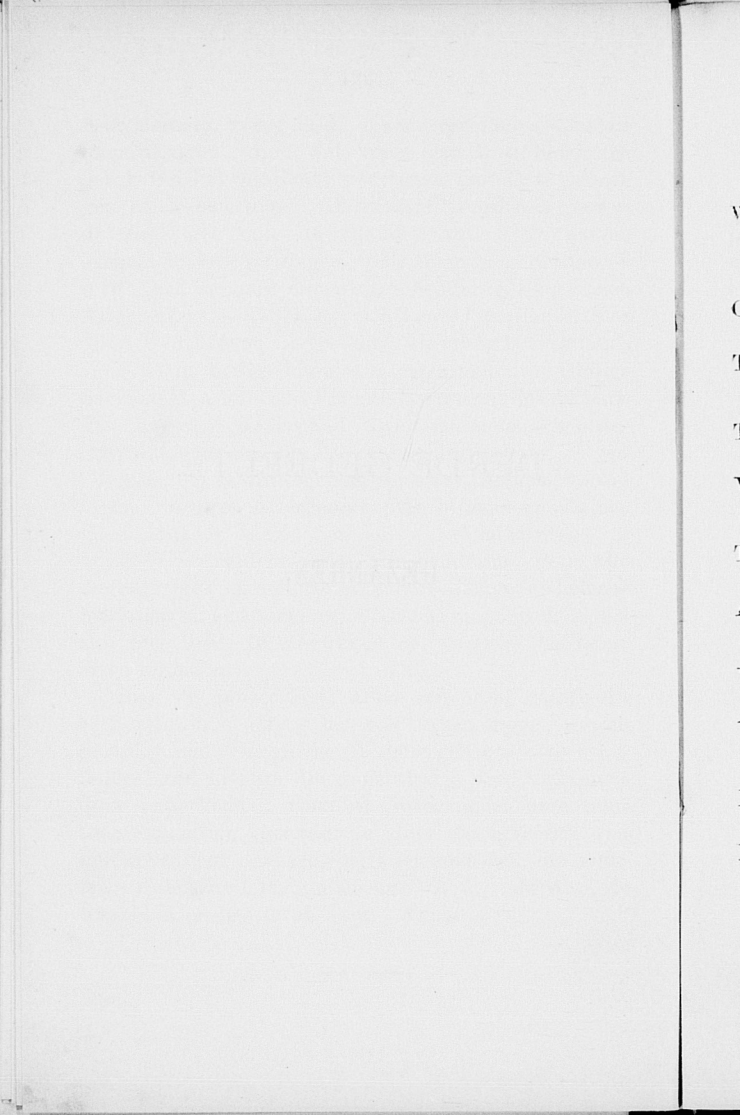
Ik vereenig mij met de allerheiligste Maagd Maria, wier eerbewijzingen U zoo welgevallig zijn, met al de koren der Engelen en de Gelukzaligen, die onophoudelijk U hunne lofzangen toezingen, ten einde op eenige wijze althans U voldoening te geven voor al de ondankbaarheid, voor al de miskenning, voor al de onteeringen, waarmede zoo dikwijls uwe allervurigste liefde tot ons wordt beantwoord. Vol berouw over mijne eigene tekortkomingen voor U

neergeknield, vraag ik U tevens vergiffenis voor die ongelukkigen, die, wel verre van U te beminnen gelijk Gij het verdient, voortgaan met U te vervolgen en te beleedigen. Ik vraag U vergiffenis voor al de aanslagen, die de vijanden van uwen naam, evenals in vroeger dagen, ook thans nog richten op uwe Kerk en hare dienaren, inzonderheid op onzen Allerheiligsten Vader, het zichtbaar Opperhoofd, door door U daarover aangesteld. Ik vraag U vergiffenis voor al de heiligschennissen, waaraan uwe Heilige Sacramenten en vooral het H. Sacrament des Altaars, dat sprekend onderpand uwer matelooze en onbegrijpelijke liefde, zijn blootgesteld; ik vraag U vergiffenis voor al wat tegen de eer uwer Heiligen, vooral tegen die uwer Allergezegendste Moeder en ook ons aller Moeder Maria, is en wordt misdreven; ik vraag U vergiffenis voor alle zondaren, voor alle ongeloovigen en andersdenkenden, die met de helsche machten samenspannen om zooveel mogelijk de zielen aan uwe liefde te ontrukken en van uwen eeredienst af te scheiden.

Moge, o aanbiddelijk Hart van Jesus, moge dit eerherstel, hoe gering het ook wezen moge, U welgevallig zijn; moge het U bewegen om uwe straf-fende hand niet op die ongelukkige verdwaalden te doen nederkomen, maar om integendeel allen door uwe machtige genade te doen terugkeeren van den dwaalweg, waarop zij zich bevinden, om voortaan zich alleen te houden aan U, die „de weg, de waarheid en het leven” zijt. Amen.

DERDE GEDEELTE.

GEZANGEN.



N^o 1.

Opwekking ter Bedevaart. (1)

WIJZE : Hdb. H. Fam. n^o 35 : „ O groote God , wat zijn uw tabernakelen ” , of Hdb. Congr. n^o 43 : „ O groote God ” , enz. — of n^o 17 : „ Daal neer , o schaar van juichende Eng'lenkoren. ”

Op , Christ'nen , op ! Naar Brielles heil'ge velden ,
 Door 't edel bloed der Martelaars besproeid !
 Ter beêvaart heen naar 't graf dier kloeke helden ,
 Het hart van liefde en godsdienstzin ontgloeid !

Ter beêvaart heen , o vrome pelgrimsscharen ,
 Naar 't heiligdom , dat de eigen plek versiert ,
 Waar ze eens hun strijd, vóór ruim driehonderd jaren ,
 Volstreden , en hun zege daar gevierd !

Ter beêvaart heen ! Met zangen en gebeden
 Den lijdensweg gevolgd , dien 't Heldental ,
 Aan God en Godsdienst trouw , toen heeft betreden ,
 Van Gorkums burg tot Brielles vestingwal !

Weerklinke de Oude-Maas , die 't wreede lijden
 Aanschouwde en 't bloed der Martelaren dronk ,
 Van 't lied der zege , die hun roemvol strijden
 Bekroonde en hun de Mart'laarsglorie schonk !

Hun heldenmoed doe onzen moed ontbranden !
 Hun heldendood moge ons ten voorbeeld zijn !
 Hun voorspraak doe met hen ons veilig landen
 In 't zalig oord, waar droefheid heerscht noch pijn !



(1) Ook de gezangen op bl. 67 en 87 kunnen door de bedevaartgangers gebezigd worden ; nl. „ Loof, o Sion enz. bl. 67 op wijze n^o 21 en „Loof, mijn tong”, bl. 87 op wijze „Tantum ergo.” H. Fam.

N^o 2.**Feestlied.**

WIJZE : „Pius-lied” of H. Fam. n^o 60 : Zie ons, Moeder,
opgetogen”, of Congr. n^o 7 : „Heilige Jozef, vol
vertrouwen” — of n^o 36 : „Laat ik rustig van
u zingen” of als n^o 11 of n^o 13.

Bloem van Neerlands Martelaren !
Onverschrokken Heldental !
Die den palmtak der victorie
Winnen mocht aan Brielles wal !
Vuur'ge strijders, eed'le lijders
Voor uw Jesus, uwen God !
U ter eere stijgt ons feestlied,
God ten lof, der hel ten spot.

Moedig waart ge en onverschrokken
In 't belijden van Gods leer :
Onbezweken, onverwonnen
Streedt ge voor uw Jesus' eer !
Spot noch hoon, smaad noch verguizing,
Niet de wreedste marteldood
Kon uw heldenmoed doen zwichten,
Die 't verrukkendst schouwspel bood.

Moedig bleeft gij weerstand bieden
Aan des duivels snood geweld,
Dat helaas ! op Neerlands bodem
Reeds zoovelen had geveld.
Moedig bleeft ge uw Heiland eeren,
In 't Hoogheilig Sacrament :
Trouw bleeft gij Gods Stedehouder,
Dien ge in Romes Paus erkent.

Roem' vrij Nederland zijn helden ,
 Zijne strijders wijd vermaard ,
 Die zijn driekleur deden wapp'ren
 Tot de verste grens der aard :
 Wij, wij roemen eed'ler helden ,
 Eed'ler strijders , eed'ler moed ,
 Als we U , Gorkums Helden , eeren
 En uw zege door uw bloed !

Ja , wij juichen , Neerlands zonen ,
 Helden van het Nieuw verbond ,
 Die wij broeders mogen noemen ,
 Als geteeld op d'eigen grond ;
 Broeders ook , als saamverbonden
 Door een zelfde zaal'ge leer :
 Ja , wij juichen , ja , wij zingen ,
 Dierb're Mart'laars , u ter eer .

Nº 3.

Loflied. (*)

WIJZE : H. Fam. nº 50 : „Lieve Moeder van den Heer.”
 of nº 68 : „Moeder Anna ! luid en blij.” of
 Congr. nº 78 : „Wees gegroet op kindertoon.” of
 als nº 9 of nº 13.

Zoudt gij , Neerland , op uw macht ,
 Op uw vroeger grootheid wijzen ; —
 Zoudt ge uit 't verste voorgeslacht —
 En met recht — uw zonen prijzen ;

(*) Dit lied, met nog twee andere nº 21 en 23, is, met weglating van enkele coupletten , ontleend aan het „Handboek voor de Leden der Processie van Moerdijk enz” Tilburg 1877. Kerkelijk goedgekeurd.

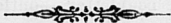
Wij , ter beëvaart zingen vrij :
Mart'laars , onze roem zijt gij.

Gorkums Heil'gen , ja , gij zijt
't Heerlijkst voorwerp onzer zangen ;
't Loflied , dat U de aarde wijdt ,
Wordt door de Eng'len opgevangen ;
En 't weerklinkt ook in hun rij :
Mart'laars , Neerlands roem zijt gij.

Strijders waart gij in uw tijd
Voor het heiligst recht op aarde ;
Maar ook winnaars in den strijd ,
Die de onsterfelijkheid U baarde :
Daarom zingen pelgrims wij :
Mart'laars onze roem zijt gij.

Helden waart gij in den dood ,
Kostbaar in het oog des Heeren ;
Christen-helden , waarlijk groot ,
Die miljoenen nu vereeren ;
Daarom zingen pelgrims wij :
Mart'laars , onze roem zijt gij.

Nimmer sterft uw hulde meer ;
Alle volken , alle talen
Blijven , Dienaars van den Heer ,
Uwen marteldood verhalen ;
Daarom zingen pelgrims wij :
Mart'laars , onze roem zijt gij.



N^o 4.**Pelgrimslied en bede. (*)**

WIJZE: H. Fam. n^o 61: „Komt, nog een groet en bede.”
of: „Maria's beeld te midden” enz.

Ter vrome beêvaart noodigt

Ons Brielles martelveld ,

Dat ons van Gorkums Helden

Den strijd en zege meldt.

Vereent dan , Pelgrims , heden

Met uw gezang uw beden :

Gij, Neerlands Patronen , bidt voor Nederland.

Gij , Neerlands Patronen , bidt , o bidt voor ons ,

Bidt voor ons , bidt voor ons.

Daar boodt ge eens Neerlands zonen ,

Gij , Neerlands roem en eer ,

Het zielverrukkendst schouwspel

Van trouw aan God , uw Heer ;

Daar hebt ge uw strijd gestreden ,

Den marteldood geleden.

Gij , Neerlands Patronen , enz.

Uw onverwinb're trouwe

Behield in Nederland ,

— Schoon duizenden bezweken , —

't Ons allerdierbaarst pand :

Moog steeds , o Martelaren ,

Uw voorspraak 't ons bewaren.

Gij , Neerlands Patronen , enz.

(*) Op de terugreis verandere men de twee eerste versregels aldus.

Wij keeren dankend weder

Van Brielles martelveld ,

O bidt, dat wij, als de ure
 Van strijd voor ons ook slaat,
 Ons Uwer waardig toonen
 Bij 's werelds hoon en smaad;
 Dat wij als Gij dan lijden,
 Als Gij dan moedig strijden.
 Gij, Neerlands Patronen, enz.

O bidt, dat met u lijdend
 En strijdend ons de kroon
 Der Zaal'gen eens versiere
 In Sions hemelwoon.
 Hoort van uit 't zalig Eden
 Der Pelgrims vuur'ge beden,
 Gij, Neerlands Patronen, enz.

N^o 5.

Lied der Nederlandsche Pelgrims.

WIJZE: „Wien Neerlandsch „bloed” of Congr. n^o 70:
 „Komt heffen wij een loflied aan.”

Heft, Pelgrims, heft een lofzang aan
 Het Heil'gental ter eer,
 Wier heldenmoed zoo schitt'rend blonk
 In Neerlands Kerk weleer!
 Uw lied klinke over stroom en veld,
 'tKlinke onbedwongen, luid!
 Bezingt der Martelaren deugd,
 Hun trouw aan Jesus' Bruid!

Hoezeer ook dwang en snood geweld
 Ons dierbaar vaderland
 Deed bukken voor de valsche leer,
 Zij hielden moedig stand;
 Zij bleven trouw aan 't oud geloof
 Met onverwrikb'ren moed:
 En de eigen vaderlandsche grond
 Dronk eens hun edel bloed!

Zaagt gij, o Brielle, 't naam'loos leed
 Dier eed'le Heldenschaar:
 Zaagt gij hun bovenaardsche deugd
 In 't nijpend doodsgevaar;
 Thans juicht gij om de zegepraal,
 De glorie, hun bereid,
 De glorie, die hun lijden kroont
 Tot in alle eeuwigheid!

O Helden, die, als Neerlands kroost,
 Eens onze broeders waart!
 O Heil'gen, op wie Neerland thans
 Met trots en vreugde staart!
 Ziet neer van uit der Zaal'gen woon,
 Waar gij uw loon geniet,
 Op Neerlands trouwe pelgrimsschaar,
 Aanhoort hun need'rig lied!

Uw beê bij God bescherm' den grond,
 Waarop onze adem gaat;
 De plek, waar onze wieg op stond,
 Waar eens ons graf op staat.
 Bidt voor uw broeders in den strijd,
 Dat God hun moed versterk';
 Dat steeds uw trouw aan Jesus' leer
 Herleve in Neerlands Kerk.

N^o 6.

Jubellied.

WIJZE: H. Fam. n^o 22: „Valt u de arbeid zwaar temet.”

Luide klink' de jubeltoon
 Tot voor 's Allerhoogsten troon!
 Luide klinke ons lofgeschal
 U ter eer, o Heil'gental,
 Helden van het nieuw Verbond,
 Die op Neerlands dierb'ren grond,
 Door geloof en liefde sterk,
 Moedig streedt voor Jesus' Kerk!

Als uw broed'ren door den band
 Van eenzelfde vaderland,
 Juichen, jublen we u ter eer,
 Kloeke strijders van den Heer!
 Ja, wij jublen om uw kroon,
 Ja, wij juichen om het loon,
 Dat uw trouwe heldendeugd
 Thans geniet in 's Hemels vreugd.

Klinke 't need'rig pelgrimslid,
 Dat u Neerlands hulde biedt,
 — Met der Eng'len zangen een, —
 Over Neerlands beemden heen!
 Stijge 't tot in Sions woon,
 Stijge 't tot voor Jesus' troon,
 Dien ge als zaal'gen thans omringt,
 Waar gij 't eeuwig feestlied zingt!

Neen, dit loflied zwijgt niet meer :
 Luider steeds zal 't u ter eer ,
 Nu en tot den jongsten stond
 Klinken over Neerlands grond ,
 Dien ge in eed'len heldenmoed
 Hebt geheiligd door uw bloed ,
 En, wij smeeken 't, dien uw beê
 Steeds behoede in rust en vreê !



N^o 7.

Kerkhymne: „Sanctorum meritis.”

(Vrije vertaling.)

WIJZE: Congr. n^o 37: „Wij prijzen vol vreugde” enz.

Laat, Christ'nen, uw zangen den Mart'laars ter eer
 Weerklinken, en viert hunne glorie !
 Hun strijd is volstreden; bij God, hunnen Heer,
 Genieten zij 't loon der victorie.
 Verheft hunne deugden, verheft hunnen moed,
 Bezingt hunne zege, gekocht door hun bloed !

Voor hen had de wereld slechts smaadheid en hoon ;
 Doch zij ook versmaadden haar vreugden ;
 Zij zochten, o Jesus, een waardiger loon
 Dan nietige en valsche geneugten.
 Trouw bleven ze uw naam, en hun edele deugd
 Verwierf hun voor eeuwig de hemelsche vreugd !

Bedreiging noch slagen, verguizing noch smart
 Vermochten hun trouw te verwinnen ;
 Zij gingen ter pijnbank met blijdschap in 't hart,
 En hielden niet op u te minnen.
 Zij waren tot lijden, tot sterven bereid,
 Als lammeren, zwijgend ter slachtbank geleid.

Wat taal meldt het immer, het lijden zoo wreed,
 Dat, Jesus, uw Heil'gen doorstonden ! ?
 Wat taal meldt ook 't loon, dat hun nameloos leed
 Voor eeuwig bij U heeft gevonden,
 Nu, 't hoofd met den lauwer der zege gesierd,
 Hun ziel, eind'loos jublend, het bruiloftsmaal viert !

o God, van wiens oppermacht hemel en aard'
 En alles wat ademt getuigen !
 Vergeef ons de schuld, die ons harte bezwaart,
 Die biddend het hoofd ons doet buigen.
 Schenk vrede; behoed ons voor onheil en druk,
 En geef eens uw dienaren 't hemelsch geluk.



N^o 8.

Kerkhymne: „Christo profusum.”

WIJZE: H. Fam. n^o 30: „Mijn Heer, mijn God, ik wil U minnen”, of n^o 49: (hetzelfde als Congr. n^o 53)
 „O Maagd, o schoonheid nooit volprezen”, of
 n^o 63: „o Jozef, hoor ze, duizend monden.”

Laat uwe zege- en vreugdepsalmen,
 O Christ'nen, luid en blij weergalmen
 Den eed'len Martelaars ter eer!
 Thans siert hen, in het rijk der glorie,
 De onwelkbare lauwer der victorie,
 Als strijders voor hun God en Heer.
 Geen vrees vermocht hun heldenharte
 Ter neer te slaan; geen lichaamssmarte
 Verwon hun bovenaardschen moed.
 Hun dood ontsluit hun 't eeuwig leven
 Waar, van elke aardsche pijn ontheven,
 Zij baden in Gods overvloed.
 Dat vrij 't onmensch'lijkst leed hen kwelle,
 Dat vrij de razernij der helle
 Met vuur en staal hun trouw belaag';
 Dat vrij der beulen dulle woede
 Hen gees'le, foltere ten bloede, —
 Geen nood dat 't heldenhart versaag'!
 O Jesus, voor wiens naam zij leden,
 O Jesus, door wiens kracht zij streden
 En die thans hunne trouwe loont,
 Geef, dat ook wij na 't aardsche strijden
 Met hen hierboven ons verblijden,
 Waar gij uwe uitverkoor'nen loont.

Nº 9.**Kerkhymne: „Rex gloriose.”**

WIJZE als nº 3 of H. Fam. nº 12: „Jesus, menschgeworden God”, of Congr. nº 86: „Groote God, U loven wij.”

U, der Martelaren Vorst,
Klinken onze jubelpsalmen,
U, die uw Belijders loont
Met de onwelk'bre zegepalmen;
Die met hemelvreugd verzaadt
Al wie de aardsche vreugd versmaadt!

Doch bij 't blijde jubellied,
Dat ter eer der Martelaren
Oprijst, hoor ook 't smeekgebed,
Dat we aan onze zangen paren:
Door uw goedertierenheid
Zij vergeving ons bereid!

Gij verwint in hen, die trouw
Voor U en uwe eere strijden,
En uw goedheid en genâ
Spaart, die trouw uw naam belijden:
Dat uw liefde en vadermin
Ook ons aller schuld verwinn'!

God den Vader, God den Zoon,
God den Heil'gen Geest, den Heere,
Zij, nu en in eeuwigheid,
Glorie, roem en lof en eere!
U, Drieëenheid, loven wij
Met der Martelaren rij!

N^o 10.

Kerkhymne: „Inviete Martyr.”

WIJZE: als n^o 1.

O Mart'laars, in den strijd steeds onbezweken,
Die 'tvoetspoor volgtet van Gods een'gen Zoon,
Thans smaakt, getooid met 't eeuwig zegeteeken,
Ge, als overwinnaars, 't zaligst, heerlijkst loon.

Uw macht'ge voorbeê bij den Heer der heeren
Beveilige ons voor zondeschuld en straf;
Moog ze onheil, druk en rampen van ons keeren,
Weer' ze elke smet van 't kwade van ons af!

Uw ziel heeft al de boeien reeds verbroken,
Die onze ziel nog hechten aan deze aard:
Bidt, dat ons hart, door hooger liefde ontstoken,
Voor 't aardsche stof behoed worde en bewaard.

U, Vader, Zoon en Geest, die één in wezen,
Drievuldig in personen zijt, zij eer!
Uw liefde en macht zij eeuwiglijk geprezen!
U love de aard met heel het hemelheir!



N^o 11.

Kerkhymne : „Deus tuorum.”

*Op één der HH. Martelaars.*WIJZE : „Magne Joseph” of als n^o 2 of n^o 13.

God, van uwe trouwe strijders
 Zelf in 's Hemels vreugd het loon,
 Waar ze, in uw bezit volzalig,
 Eeuwig juublen voor uw troon!
 Laat ons loflied tot u rijzen
 Op des Mart'laars feestgetij,
 En van zondeschuld en straffe
 Spreke ons zijn verdienste vrij!

's Werelds zingenot en vreugde
 Schenen hem slechts bitterheid;
 Zoet was hem de weg des lijdens,
 Die ten Hemel henenleidt
 Geene smart kon hem doen wank'len,
 Blijde ging hij in den dood;
 Eeuwig vindt hij thans vergelding
 Voor het bloed, dat hij vergoot.

Spaar, o Heer, ons die hier zuchten
 Onder 't wreede zondejuk;
 Leide ons 's Mart'laars macht'ge voorbeê
 Tot het eeuwig, waar geluk.
 Glorie zij U, God de Vader,
 Glorie zij U, God de Zoon,
 U ook, die van beiden voortkomt,
 Prijze ons aller jubeltoon!



N^o 12.**Eerboetelied.**

WIJZE : als n^o 3 of n^o 9.

Jesus, 's Vaders eeuw'ge Zoon,
Die, om 't menschdom te bevrijden,
Adams schuld hebt uitgeboet
Door uw bitter, smartvol lijden,
God van liefde en majesteit,
U zij lof in eeuwigheid!

U, wien Gorkums Heldenschaar
Onverschrokken heeft beleden,
Voor wiens eer zij tot hun dood
Trouw en onverwonnen streden,
God van liefde en majesteit,
U zij lof in eeuwigheid!

U, wiens liefde en teed're min
Ach, miskend wordt door zoovelen,
Zelfs helaas! door hen die 't meest
In uw liefdegaven deelen,
God van liefde en majesteit,
U zij lof in eeuwigheid!

U, gesmaad in 't Sacrament,
Dat de zielen spijsst ten leven,
Van uw liefde 't hoogste pand,
Dat uw almacht ons kon geven,
God van liefde en majesteit,
U zij lof in eeuwigheid!

U, miskend, gehaat in Haar,
 Die Gij zelf als Moeder eerde,
 In uw Heiligen, in uw woord,
 Dat den weg des heils ons leerde,
 God van liefde en majesteit,
 U zij lof in eeuwigheid!

U, in uwe Kerk gehoond
 En die voor haar rechten strijden;
 U, vervolgd in hen die, trouw
 Aan die Kerk, uw naam belijden,
 God van liefde en majesteit,
 U zij lof in eeuwigheid!

U, wiens minn'lijk vaderhart
 Steeds bereid is te vergeven
 Wat door 't zondig menschenkind
 Tegen U ook werd misdreven,
 God van liefde en majesteit,
 U zij lof in eeuwigheid!

U, wiens opperheerschappij
 Aarde en Hemel moet getuigen;
 U, voor wien elk schepsel zich
 Need'rig in het stof moet buigen,
 God van liefde en majesteit,
 U zij lof in eeuwigheid!



N^o 13.

Verklaring der Pelgrims, dat zij trouw willen blijven aan de Katholieke geloofsleer, voor welke de HH. Martelaren hun bloed vergoten hebben.

WIJZE: als n^o 2 of n^o 11, of H Fam. n^o 26: „Gansch des Heeren aardsche leven”, of n^o 59: „De ake- lige winterdagen” of Congr. n^o 71: „Ziet gij daar de wolken zweven.”

Uitverkoren Martelaren!

Gorkums eed'le Heldenschaar!

Zie ons biddend nederknielen,

Voor het U gewijd altaar!

De eigen leer, door U beleden

En bevestigd door uw bloed,

Komen wij ook hier getuigen,

Hoe ook hel en duivel woed'!

Met U eeren we onzen Heiland,

— Hoe door Neerland ook miskend, —

Als in waarheid tegenwoordig

In 't Hoogheilig Sacrament:

Wat ook 't ongelooft moog spotten

En uw volk bedreigen moog',

Moedig heffen wij den standaard,

Dien gij hieft, met U omhoog!

Jesus' onbevleete Moeder,

's Hemels eed'le Koningin,

En ook aller christ'nen moeder,

Vol van teed're moedermin,

Brengen met U we onze hulde,

Eeren wij als gij weleer:

Zalig prijzen wij, met de eeuwen,

Haar als moeder van den Heer!

Met U trouw aan Jesus' Kerke,
 Hecht gegrondvest op de rots,
 Volgen wij ook Romes Herder,
 Als den Stedehouder Gods!
 Leo's (*) woord blijft ons tot richtsnoer
 Van het onvervalscht geloof,
 Dat wij als Gods woord erkennen,
 Voor elke and're leering doof!

't Credo door u uitgesproken,
 Dat gij trouw bleeft in den nood,
 Hebben we allen trouw gezworen,
 Trouw met U tot in den dood!
 Met U blijven wij belijden,
 Wat gij tuigdet met uw bloed:
 Moedig off'ren wij en blijde,
 Ook met U èn goed èn bloed!



N^o 14.

Gebod voor de Kerk.

WIJZE: H. Fam. n^o 14: „Welkom geheeten.”

O dierb're Heil'gen,
 Die eens op Neerlands grond,
 Als ware Helden,
 Uw zegepalmen wont!
 Gij, die voor Jesus leedt,
 Die voor zijn Kerke streedt,
 Hoort de U gewijde scharen,
 Vereend in één gebed,
 O Martelaren.

(*) Of: 's Pausen.

Ziet hoe de orkanen
 Met bulderend geluid
 Zich woedend storten
 Op Jesus' dierb're Bruid.
 Ziet hoe de macht der hel
 Haar aangrijpt woest en fel :
 Redt haar uit die gevaren
 Door uw gebed bij God ,
 O Martelaren.

Bidt, dierb're Heil'gen ,
 Voor 't zichtbaar Hoofd der Kerk :
 Dat 's Hemels zegen
 Hem hoed', verlicht', versterk' ;
 Tot 'tonrecht zij hersteld ,
 Dat hem in boeien knelt ,
 Moog God zijn leven sparen !
 Bidt gij met ons voor hem ,
 O Martelaren.

Bidt voor de strijders ,
 Wie, trouw als gij aan God ,
 Hier slechts vervolging ,
 Verguizing wacht of spot.
 Geef' God hun hooger kracht ,
 Die tegen Satans' macht
 Hun trouw hen doe bewaren !
 Uw voorspraak sta hen bij ,
 O Martelaren.

Bidt dat wij allen ,
 Het oog op U gericht ,
 Getrouw steeds strijden
 Voor godsdienst, recht en plicht.

Brengt tot den schaapstal weer
 Van d'éénen God en Heer
 Die eenmaal de onzen waren.
 Bidt voor de gansche Kerk,
 O Martelaren.

N^o 15.

Lofzang en gebed tot de HH. Martelaren.

WIJZE : H. Fam. n^o 34. „U, Josef, wijd ik mijnen zang.”

U, Heilgen, zij mijn zang gewijd,
 U, Helden, die den goeden strijd
 Volstreedt en die op Neerlands grond
 De kroon der martelaren wont!
 Gij, die op Neerlands grond
 Uw martelkronen wont,
 O Gorkums Heil'gen, o Heil'gen, bidt voor ons.
 Laat uw martelpijn
 Ons ter voorbêe zijn,
 O Gorkums Martelaren, bidt, o bidt voor ons.

De godsdiensthaat, in Nederland
 Als een onheilig vuur ontbrand,
 Koos u als offers, en vol moed
 Vergoot gij voor uw God uw bloed.
 Gij, die enz.

Geen lijden, kwellings, smaad of spot
 Van 't goddelooze moord'naarsrot
 Kon u doen wank'len, waar het de eer
 Van Jesus gold en Zijne leer.
 Gij, die enz.

Uw Jesus, zoo verguisd, miskend,
 In Zijn hoogheilig Sacrament
 Ons voedend met Zijn vleesch en bloed,
 Beleedt gij steeds met heldenmoed.
 Gij, die enz.

Voor de eer der reine Moedermaagd
 Zag u de dwaalleer onversaagd,
 En door den geest der waarheid sterk
 Handhaafdet gij 'tgezag der kerk.
 Gij, die enz.

Thans schitt'rend in der Zaal'gen rij,
 o Heilgen, bidt voor ons, dat wij
 Met U eens deelen in de vreugd,
 Die 't loon is uwer heldendengd.
 Gij, die enz.



N^o 16.

Aanroeping der HH. Martelaren.

WIJZE: H. Fam. n^o 37: „Maria, wil gedoogen”, of
 n^o 62: „O Jozef, Voedstervader”, of Congr. n^o 31:
 „Komt, Eng'len, helpt ons roemen” of n^o 34:
 „Triomf! de donders slapen.”

Heft, Broeders, heft uw harten
 Vertrouwend tot den Heer!
 Hij hoort gewis uw beden
 Den Martelaars ter eer.
 Laat, Pelgrims, 't smeeklied rijzen
 Tot Gorkums Heldenschaar!
 Daar vindt gij troost en hulpe
 In ziels- en lijfsgevaar.

Wij smeeken, dierb're Heil'gen,
 U 't eerst voor 't vaderland:
 Behoedt voor satans lagen
 De Kerk van Nederland.
 Behoedt, beschermt uw broed'ren,
 Wie de ergste strijd nog wacht;
 Doch bidt ook voor die dwalen,
 Gekneld in 's vijands macht.
 Verzacht de bitt're smarte
 Van 't dierbaar Opperhoofd
 Van Jesus' Kerk op aarde,
 Door snood geweld beroofd.
 Smeekt 's Hemels mildsten zegen
 Op onzen Vader af,
 Dat 's Heeren kracht beziele
 Zijn Opperherdersstaf!
 Bid voor den Vorst, wiens schepter
 Uw Nederland regeert:
 Blijve altijd ramp en onheil
 Van 't Vorstenhuis geweerd! —
 Ook voor al de onzen roepen
 Wij uwe voorspraak in:
 Behoedt, beschermt hen allen,
 Bidt voor ons gansch gezin.
 Nog rijst tot U een bede
 Uit aller hart en mond,
 Voor de afgestorven leden
 Van onzen broederbond.
 vertroost hen, die nog zuchten
 In 't wreede zuiv'ringsvuur;
 Verzacht hun grievend lijden,
 Verkort hun lijdensduur!

N^o 17.

Gebed om een zaligen dood.

WIJZE: H. Fam. n^o 64. „Heil'ge Jozef! trouwe Hoeder.”

Gorkums heil'ge Bloedgetuigen!
 Roemrijk Christenheldental!
 Hoort het smeeken uwer broeders
 In dit aardsche tranendal.
 Heil'ge Mart'laars! Bidt dat wij
 Zalig sterven zooals gij.

O wat hebt ge niet gestreden,
 Niet geleden voor uw God!
 Maar na al uw lijden, strijden
 Smaakt gij 't allerzaligst lot.
 Heil'ge Mart'laars! Bidt dat wij
 Zalig sterven zooals gij.

Onverwelkbaar is de glorie,
 Die gij thans bij God geniet;
 In der En'glen zaal'ge koren
 Klinkt uw juublend zegelied.
 Heil'ge Mart'laars! Bidt dat wij
 Zalig sterven zooals gij.

Met den palmtak der victorie
 Prijkt gij voor des Eeuw'gen troon,
 En uw ziel baadt in geneugten
 In de zaal'ge hemelwoon.
 Heil'ge Mart'laars! Bidt dat wij
 Zalig sterven zooals gij.

Gorkums heil'ge Martelaren !

Eed'le, trouwe Heldenschaar !

Bidt voor ons, uw arme broeders,

Nu en in het doodsgevaar.

Heil'ge Mart'laars ! Bidt dat wij

Zalig sterven zooals gij.

Als voor ons ook 't sterfuur nadert

Met zijn angsten, schrik en nood,

Dat uw voorbeê dan ons allen

Binnenleide in Abrams schoot.

Heil'ge Mart'laars ! Bidt dat wij

Zalig sterven zooals gij.

N^o 18.

Litanie van de HH. Martelaren van Gorkum.

WIJZE : H. Fam. n^o 51. „ O hemelkoningin.”

Zie van omhoog, o Heer,

Op ons, uw kind'ren, neer.

O Christus, hoor, verhoor ons. (bis)

Drieëenig God, wiens lof

Klinkt door gansch 't hemelhof,

O Heer, ontferm u onzer. (bis)

O reine Moedermaagd,

Die 't meest aan God behaagt,

O bid voor ons, Maria. (bis)

O Gorkums Heldental,

Bekroond voor Brielles wal,

O bidt voor ons, o Heil'gen,

O bidt voor ons, uw broeders.

Die ondanks smaad en spot
Getrouw bleeft aan uw God ,

O bidt voor ons , o Heil'gen , enz.
Die ijv'raars waart voor de eer
Van Jesus en zijn leer ,
O bidt enz.

Die de onbevleete Maagd
Verdedigde onversaagd
O bidt enz.

Die , door Gods waarheid sterk ,
Streedt voor 't gezag der Kerk ,
O bidt enz.

Die , vol van heldenmoed ,
Voor God vergoot uw bloed ,
O bidt enz.

Die hier , op Neerlands grond ,
Uw martelpalmen wont ,
O bidt enz.

Gij , Mart'laars , die op aard
Eens onze broeders waart ,
O bidt enz.

Wie een onbreekb're band
Verbindt aan Nederland ,
O bidt enz.

Die met de zegekroon
Thans prijkt in Sions woon ,
O bidt enz.

Die naast het Lam thans staat
In 't lelieblank gewaad ,
O bidt enz.

Die van uit 't zalig oord
 Der pelgrims beden hoort,
 O bidt enz.
 Wiens hulp ons in den strijd
 Bescherme te allen tijd.
 O bidt enz.

Wier voorbeê ons bewaar'
 In 't nijpend doodsgevaar,
 O bidt enz.
 Wier voorspraak ons bij God
 Eens schenke 't zaligst lot,
 O bidt enz.

Lam Gods, dat door uw bloed
 Voor 't menschdom hebt geboet,
 O spaar ons, Heer, verhoor ons. (bis)
 Lam Gods, dat door uw bloed
 Voor de eeuw'ge straf ons hoedt,
 O Heer, ontferm u onzer. (bis)



N^o 19.

Smeeklied.

WIJZE: Congr. n^o 50: „Kind'ren van Maria.”

Neerlands dierb're Heil'gen,	} Wordt telkens herhaald.
Gorkums Heldental!	
Bidt voor ons, uw broeders,	
In dit tranendal.	

Machtig is uw voorbeê
 Bij uw Heer en God,
 Wien ge uw trouw bewaardet
 's Werelds hoon ten spot.

't Wreedste martellijden
 Leedt gij voor Gods eer;
 Blijde gaaft ge uw leven
 Voor uw Jesus' leer.

Thans bij God verheven
 In der Zaal'gen woon,
 Steunt der pelgrims beden,
 Voor des Hoogsten troon!

Laat ons door uw voorspraak,
 Sterk door hooger kracht,
 Onverwinbaar blijven
 Voor des vijands macht!

Zij ons gansche leven
 's Heeren dienst gewijd;
 Steune ons zijn genade
 Steeds in 's levens strijd!

Redt in zielsgevaren,
 Redt in allen nood;
 Neemt in uwe hoede
 Ons tot in den dood.



N^o 20.

Gebed der pelgrims voor Nederland.

WIJZE: H. Fam. n^o 14: „Welkom geheeten!”

U, Martelaren!
 U klinkt ons pelgrimshied,
 Die, opgevaren,
 Nu 't mart'laarsloon geniet!
 Hoort van uit Sions woon
 Den smEEK- en jubeltoon
 Van Neerlands pelgrimsscharen,
 Die juichen om uw kroon, o Martelaren!

Gij, kloeke strijders
 Voor Jesus, uwen Heer!
 Gij, vrome lijders!
 Ziet op uw broed'ren neer,
 Die op den eigen grond,
 Waar gij uw kronen wont,
 Vertrouwend tot u smeeken:
 Moog' nimmer Nederland uw hulp ontbreken!

Gij, Hemelingen,
 Hebt reeds uw strijd volbracht!
 Ons, stervelingen,
 Bedreigt nog 's vijands macht!
 Ziet, hoe verwoed en fel
 En wereld, vleesch en hel
 Den palm ons tracht te ontwringen!
 Strijdt met ons in dien strijd! o Hemelingen!

Gij, bloem der helden!
 Vol christendengd en moed,
 Die Brielles velden
 Besproeid hebt met uw bloed!
 Beschermt uw Vaderland,
 — 't Ons dierbaar Nederland, —
 Voor onheil en gevaren!
 Beschermt uw Nederland, o Martelaren!

O uitverkoren
 Belijders van Gods woord!
 Wendt af Gods toren
 Van 't u zoo dierbaar oord!
 Moog immer Neerlands Kerk,
 Door uwe voorspraak sterk,
 Het waar geloof bewaren!
 Bidt, bidt voor Nederland, o Martelaren!

N^o 21.

Smeekezing tot bekeering der afgedwaalde broeders.

WIJZE: H. Fam. n^o 65: „Jozef, spoed u, trouwe Hoeder“;
 of n^o 73: „Ijdelheid der ijdelheden“; of Congr.
 n^o 65: „O Maria, wees geprezen.“

Ziet gij hier, o Pelgrimsscharen,
 Hen, die eenmaal de onzen waren,
 Zonder jamm'rend zielsgevoel?
 Eeuwen zijn er reeds verlopen,
 En nog blijft de scheuring open
 Tusschen hen en Petrus' Stoel!

Zestiende eeuw! wat diepe wonden
 Sloegt gij eens op Neerlands gronden
 Jesus' onverwinbre Bruid!
Zijne Kerk zaagt gij hier bloeien,
 Vruchten dragen, weeldrig groeien,
 En — haar wasdom ligt gestuit!

Alles, wat u was misdreven,
 Hebt gij, Martelaars, vergeven; —
 Gij dus roept om wrake niet.
 Wilt met ons dan Jesus smeeken
 Tot bekeering dezer streken,
 Die gij nog in dwaling ziet.

Neen, het bloed door u vergoten
 Eischt voor uwe landgenooten
 't Vuur des Hemels niet tot straf;
 Maar het roept en smeekt ontferming,
 Jesus' goedheid, uw bescherming
 Over onze broeders af.

O verdwalen zij niet verder
 Van den éénen, waren Herder,
 Die des Heeren schaapstal hoedt!
 Mart'laars, 't zalig tijdstip nader',
 Dat uw Neerland d'éénen Vader
 Aller Christ'nen weêr begroet!



N^o 22.

Bij het naderen van Brielle.

WIJZE : Congr. n^o 8 : „ Maria's hart door liefdebrand ;
 of n^o 12 : „ Daalt , Eng'len , daalt uit 't hemelsch hof.”

Gegroet , gij , oude , grijze vest ,
 Van Neerlands vrome pelgrimsscharen !
 Gegroet , o Brielle , heil'ge steê
 Van Neerlands eêlste Martelaren !
 Wij , pelgrims , komen op hun graf ,
 Hun eed'len heldenzin vereeren ;
 En zingen daar , hun moed ter eer ,
 Met hen vereend den lof des Heeren.

Gij zaagt , o Brielle , hoe hun hart
 Voor God van reine liefde gloeide ;
 't Was bij uw wallen , dat het bloed
 Dier echte , trouwe helden vloei-
 Daar leerden ze ons , hun nageslacht ,
 Die met hen de eigen leer belijden ,
 Hoe wij ook voor dienzelfden God
 Volhardend , ijv'rig moeten strijden.

Gegroet dan , Brielles heilig erf !
 Besproeid door 't edel bloed dier helden !
 Hun glorie zal tot 's werelds eind
 Aan Jesus' Kerk uw naam vermelden. —
 Gegroet , o roemrijk Heldental ,
 Van Neerlands Katholieke zonen ,
 Die bij uw weergevonden graf
 Hun godsdienstzin en liefde toonen !

N^o 23.**Lied op het graf onzer HH. Martelaren.**

WIJZE: H. Fam. n^o 30: „Mijn Heer, mijn God, ik wil u minnen,” of n^o 49: (is hetzelfde als Congr. n^o 53) „O Maagd o schoonheid nooit volprezen,” of n^o 63: „O Jozef, hoor ze, duizend monden.”

o Dier'bre grond, voor alle tijden
 Vereeuwigd door het roemrijk lijden
 En onzer Helden marteldood!
 o Dierbaar graf, zoo lang ontheiligd,
 Voor schennende oneer nu beveiligd,
 Wat heil'ge schat rustte in uw schoot!

hebt gij in het ver verleden,
 Gekroonde strijders, hier geleden
 Voor Jesus' Naam en Zijne leer!
 Maar wie ook nu, o Martelaren,
 Van hier ten Hemel opgevaren,
 Wie geeft uw zege en glorie weêr!

Aanschouwt hen, hier op uwe graven,
 Wie gij de kostbaarste aller gaven
 Bewaardet: 't heilig Roomsche geloof.
 Wat strijd, o Mart'laars, ons verbeide,
 Niets, dat ons ooit van Jesus scheide; —
 Niets, dat ons ooit dien schat ontroof.

Ook wij aanbidden, Martelaren,
 Den God van liefde op onze altaren! —
 Die Petrus' staf en sleutels draagt
 Is zijn onfeilb're Plaatsbekleeder. —
 Oprecht beminnen we en zoo teeder
 Maria, onze Moedermaagd.

Wij leggen, Heil'ge Bloedgetuigen,
 Terwijl wij voor uw grootheid buigen,
 Van (dat geloof belijd'nis af; —
 Moge onze pelgrimsreis 't versterken,
 Het vruchtbaar maken door de werken:
 Dat smeeke wij hier op uw graf.

N^o 24.

Opwekking ter navolging der HH. Martelaren.

WIJZE: H. Fam. n^o 72: „'k Leef hier steeds tevreden.”

Zingen wij ter eere
 Van het Hieldental,
 Dat zijn martelkrone
 Won voor Brielles wal.
 Zingen wij hun trouwe,
 Vrome deugd en moed,
 Op uw grond bezegeld,
 Neerland, met hun bloed!

Laat ons loflied galmen,
 Broeders, hun ter eer:
 In zijn Heil'gen loven
 Wij hun Opperheer,
 Wien zij eens beleden
 Trots en smaad en hoon,
 Wien zij thans hun psalmen
 Zingen voor Zijn troon.

Ons ten voorbeeld streden
 Zij den bangen strijd,
 Die hen deed bekronen
 Satans macht ten spijt.

Volgen wij, hun broeders,
 Hunne heldendeugd:
 Deze slechts doet deelen
 In hun hemelvreugd.

Laat ons met hen strijden
 Waar ook strijd ons wacht,
 Steeds als zij vertrouwend,
 — Niet op eigen kracht, —
 Doch op 's Heeren hulpe,
 Die ons nooit verlaat,
 Maar den sterksten vijand
 Steeds verwint, verslaat.

Vergt de strijd een offer,
 Brengen wij het blij,
 Zelfs het offer van hun
 Leven brachten zij.
 Laat geen tijd'lijk nadeel,
 Menschenvrees of spot
 Onze trouw doen wank'len
 In den dienst van God.

Heil'gen, onze broeders,
 Smeekt die gunst ons af,
 Dat we uw voorbeeld volgen
 Trouw tot aan het graf.
 Bidt voor ons, dat we allen
 Eens in Sions woon
 Met u onze psalmen
 Zingen voor Gods troon.



(
 hun
 zij

N^o 25.**Te Deum laudamus.**

(Door de HH. Martelaars van Gorkum gezongen, toen hun te Gorkum hun dood werd aangekondigd, en ook toen zij processiesgewijze door Brielle trokken).

WIJZE: als n^o 2, of n^o 11, of n^o 13.

U, o God, o Heer der heeren,
 U belijden, loven wij!
 Met heel de aarde eert, eeuw'ge Vader,
 't Eng'lenheir uw heerschappij.
 't Lofgezag der Cherubijnen
 Huwt zich aan der Serafs toon,
 En het „Heilig, Heer der machten”,
 Ruischt steeds om uw glorietroon!

Aarde en Hemel tuigen beide
 Van uw macht en heerlijkheid,
 En de rei der uitverkoornen
 Roemt uw oppermajesteit.
 Met de Apost'len prijst uw grootheid
 't Glorierijk Profetenheir,
 En het koor der Martelaren
 Wuift zijn palmen U ter eer!

God, drievuldig in personen,
 Eén in wezen, één in macht,
 Door gansch 't christenvolk op aarde
 Wordt U lof en eer gebracht.
 U, almachtige, eeuw'ge Vader,
 En uw een'geboren Zoon,
 Met den Trooster ons gegeven,
 Lotzingt aller jubeltoon!

Hoor ons, Christus, Vorst der glorie,
 Zoon des Vaders, die den schoot
 Eener Maagd niet schroomde om 't menschdom
 Te verlossen uit den nood;
 Hoor ons, wie Gij door uw sterven
 Weer de hemelpoort ontsloot,
 Nu Ge aan 's Vaders rechter zetelt,
 Als verwinnaar van den dood!

Straf ons niet, als Gij zult rechten,
 Wie Gij vrijkocht met uw bloed;
 Voer ons in der zaal'gen woning;
 Dat uw liefde ons steeds behoed'!
 Dat uw hand ons steeds geleide,
 Ons, uw erfdeel U zoo waard!
 Eeuwig zij uw naam geprezen
 In den Hemel en op aard'!

Moge uw bijstand ons beschermen
 Tegen satans dwing'landij,
 En uw machtige genade
 Houde steeds van schuld ons vrij!
 Op U hopen wij, o Heere,
 Op uw goedertierenheid!
 Neen, die hoop beschaamt ons nimmer,
 Nu en in alle eeuwigheid!

Het Salve Regina.

(Door de HH. Martelaars van Gorkum gezongen, toen zij te Brielle rondom de galg werden geleid.)

WIJZE: H. Fam. n^o 33: „o Godsgezin, o drietal leden”, of Congr. n^o 1: „Verstomt, o volk'ren, enz.”, of: „O Ielie, schoon en uitgelezen!”, of n^o 63: „Juicht, juicht o hemelingen.”

Wij groeten U, o Koninginne!
 O Moeder, van barmhartigheid!
 Wier onuitput'bre moederminne
 Ons 's Hemels gunsten steeds bereid!
 Gij hebt ons 't leven weergegeven,
 Ons snood ontruikt door Adams val:
 Gij, onze hoop bij 'taardsche streven,
 Gij, onze troost in 't tranendal!

O hoor het droevig, angstig zuchten
 Van Eva's schuldig nageslacht!
 O zie het schreiend tot U vluchten,
 Tot U, van wie 't zijn redding wacht. —
 Welaan dan, sla uw liefd'rijke oogen,
 O Moeder, op uw kind'ren neer!
 Toon ons uw heilrijk mededoogen
 En spreek voor ons bij God den Heer.

Wees met uw kind'ren bij het scheiden
 Van uit dit droevig ballingsoord:
 En wil ons eens tot Jesus leiden,
 Waar 'teind'loos feestlied wordt gehoord!

Daar, in het koor der Hemelingen,
 Vereenigd met der En'glen stoet,
 Daar zullen wij uw goedheid zingen,
 O Moeder teer! o Moeder zoet!

N^o 27.

De profundis.

(Deze psalm, het gewone gebed der Kerk voor de overledenen, moest, naar eene van ouds bestaande overlevering, door de HH. Martelaars van Gorkum gezongen worden, toen zij processiesgewijze om eene pomp te Brielle gevoerd werden. Vandaar de naam van De profundis-pomp daaraan gegeven.)

WIJZE: H. Fam. n^o 26: „Gansch des Heeren aardsche leven,” of n^o 74. „Bij den dood ontzinkt ons 't heden.” enz.

In ellende diep verzonken

Roept mijn stem tot U, o Heer;

Hoor mijn klagen, hoor mijn zuchten,

Zie genadig op mij neer.

'k Mag slechts op uw goedheid hopen:

Want wat sterv'ling zal bestaan,

Als Ge op de ongerechtigheden

Van uw schepsel 't oog zoudt slaan?

Ja, hoezeer ook onze boosheid

In uw oog een gruwel zij,

Toch, op 't woord door U gesproken

Hopen en vertrouwen wij.

'k Bouw op uwe vaderliefde,

Die geen grenzen kent noch maat;

Op uw goedheid, die de zwakheid

Van uw kind'ren gadeslaat;

Blijf, mijn ziele, blijf steeds hopen
 Op Gods goedheid, op zijn macht,
 Van af 't eerste morgenkrieken
 Tot den avond, tot den nacht.
 Grooter dan uw zondenschulden
 Is zijn goedertierenheid;
 Hij is, als een teed're Vader,
 Tot vergeven steeds bereid.

Hoor, o God, o hoor ons smeeken
 Voor die onze broeders zijn,
 Die om hunne schuld nog zuchten
 In onduldb're, wreede pijn.
 Treed, o Heer, niet met uw kind'ren,
 In een al te streng gericht:
 Geef hun de eeuw'ge rust en vrede,
 En verlicht' hen 't eeuw'g licht!

N^o 28.

Bij het vertrek uit Brielle.

WIJZE: Congr. n^o 3. 1^e gedeelte. „O Gij, die troont” of
 n^o 89: „Erken uw God, o christenschaar.”

Vaarwel, o Briel, — O heil'ge steê
 Van Gorkums Martelaren!
 Ons lied brengt U — Den afscheidsgroet
 Van Neerlands Pelgrimsscharen.

Wij eerden saam — Het heilig veld,
 Dat eens hun bloed besproeide:
 Wij vierden saam — Den heldenmoed,
 Waarvan hun 't harte gloeide.

Wij knielden neer — Op 't heilig graf,
 Zoo dierbaar aan ons harte:
 De schouwplaats van — Hun heldendeugd
 En van hun stervenssmarte. —

Wij scheiden thans, — Doch 't hart vol moed
 Om ook hun strijd te strijden:
 Om ook met hen, — Als 't God vereischt,
 Voor Jesus' naam te lijden.

Vaarwel nog eens, — Gezegend oord!
 Tuig steeds voor Neerlands zonen,
 Hoe immer nog — In veler hart
 En deugd en godsvrucht wonen.

Bidt, Heldental! — In 's Hemels woon,
 Voor die uw graf vereeren:
 Doe uw gebed — Bij elken tocht
 Hun godsdienstzin vermeereren!

Imprimatur, sed quoad litanias tantum ad
 usum privatum.

Tilburgi, 2 Aprilis 1889.

M. F. DE BEER, Sup. Gen. et Dec.
 ad hoc delegatus.

Eigendom van het R. K. Jongens-Weeshuis. Tilburg.

INHOUD.



BLADZ.

<i>Voorwoord.</i>	3
-----------------------------	---

Eerste gedeelte. Bedevaart. — Geschiedenis.

<i>Reglement voor de bedevaartgangers.</i>	7
<i>Een woord over de bedevaart naar Brielle.</i>	9
<i>Bijzondere regels van de Broederschap.</i>	15
<i>Het lijden en de dood der HH. Martelaars van Gorkum.</i>	18

Tweede gedeelte. Overwegingen en Gebeden.

<i>Novene ter eere van de HH. Martelaren van Gorkum.</i>	33
<i>Overweging op den feestdag der HH. Martelaars van Gorkum.</i>	54
<i>Misgebeden.</i>	60
<i>Litanie van de HH. Martelaren van Gorkum.</i>	90
<i>Gebed op het graf der HH. Martelaren van Gorkum.</i>	94
<i>Gebed om van God door de voorspraak der HH. Martelaren van Gorkum al de genaden te bekomen, die ons ter zaligheid noodig zijn.</i>	100
<i>Gebed om een zaligen dood.</i>	102
<i>Gebed om eene bijzondere gunst.</i>	103
<i>Gebed voor de Kerk.</i>	104
<i>Gebed om van God de genade te verkrijgen van een zaligen levensstaat.</i>	106
<i>Gebed voor de bekeering van Nederland.</i>	107
<i>Gebed voor de levende en overledene leden der Broederschap.</i>	108
<i>Gebed om zich zelven en zijn gezin te stellen onder de bescherming der HH. Martelaars.</i>	111
<i>Gebed tot een der HH. Martelaars, wiens naam men draagt.</i>	112
<i>Litanie der allerh. Maagd en Moeder Gods Maria.</i>	114
<i>Antiphonen ter eere van de H. Maagd.</i>	117

<i>Gebed tot de Moeder van Smarten.</i>	119
<i>Te Deum.</i>	—
<i>De Profundis. Ps. 129.</i>	122
<i>Litanie van alle Heiligen.</i>	123
<i>Eerboete aan het allerheiligst Hart van Jesus.</i>	131

Derde gedeelte. Gezangen.

1. <i>Opwekking ter Bedevaart.</i>	135
2. <i>Feestlied.</i>	136
3. <i>Loflied.</i>	137
4. <i>Pelgrimslied en bede.</i>	139
5. <i>Lied der Nederlandsche Pelgrims.</i>	140
6. <i>Jubellied.</i>	142
7. <i>Kerkhymne: „Sanctorum meritis.”</i>	143
8. <i>Kerkhymne: „Christo profusum.”</i>	145
9. <i>Kerkhymne: „Rex gloriose.”</i>	146
10. <i>Kerkhymne: „Invicte Martyr.”</i>	147
11. <i>Kerkhymne: „Deus tuorum.”</i>	148
12. <i>Eerboeteliid.</i>	149
13. <i>Verklaring der Pelgrims, dat zij trouw willen blijven aan de Katholieke geloofsleer, voor welke de HH. Martelaren hun bloed vergoten hebben.</i>	151
14. <i>Gebed voor de Kerk.</i>	152
15. <i>Lofzang en gebed tot de HH. Martelaren.</i>	154
16. <i>Aanroeping der HH. Martelaren.</i>	155
17. <i>Gebed om een zaligen dood.</i>	157
18. <i>Litanie van de HH. Martelaren van Gorkum.</i>	158
19. <i>Smeeeklied.</i>	160
20. <i>Gebed der pelgrims voor Nederland.</i>	162
21. <i>Smeezang tot bekeering der afgedwaalde broeders.</i>	163
22. <i>Bij het naderen van Brielle.</i>	165
23. <i>Lied op het graf onzer HH. Martelaren.</i>	166
24. <i>Opwekking ter navolging der HH. Martelaren.</i>	167
25. <i>Te Deum laudamus.</i>	169
26. <i>Het Salve Regina.</i>	171
27. <i>De Profundis.</i>	172
28. <i>Bij het vertrek uit Brielle.</i>	173

z.
19

—
22
23
31

35
36
37
39
40
42
43
45
46
47
48
49

51
52
54
55
57
58
60
62
63
65
66
67
69
71
72
73

